

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

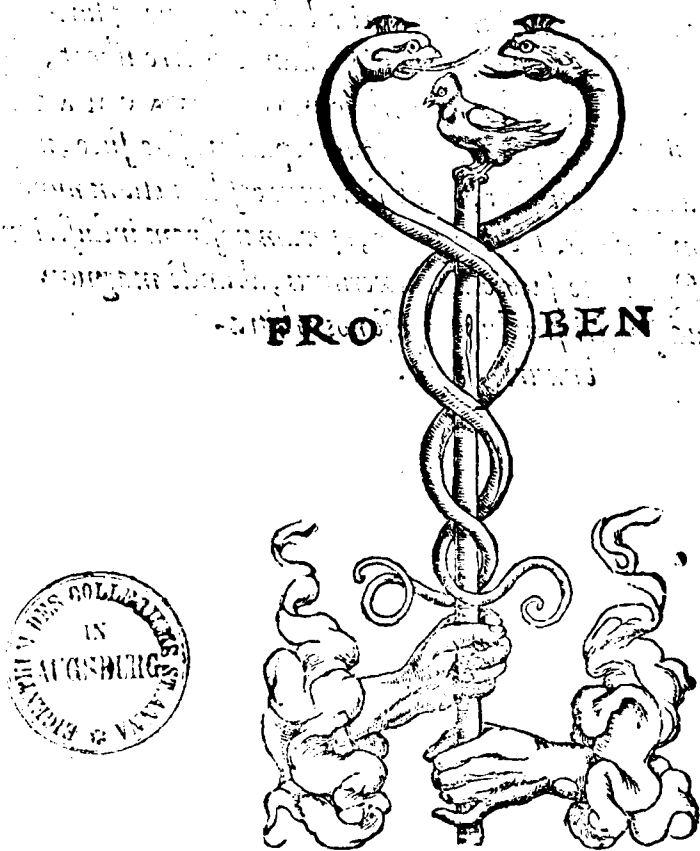
Elogium Christi & ^{p. 490.} huius lib. 10. aethiopo:
Nortio C. Nepos (Geog. V. 4.) in Ebro
Iosepho non impet. vel nasum ab ipsis
Iudeis odio Christi vel etiam iudicio propter
missu ab ipso Iosepho motu ludicorum.

FLAVII
IOSEPHI
OPERA, IN SERMO-
NEM LATINVM IAM OLIM

CONVERSA: NVNC VERO AD EXEM-
plaria Græca denuò summa fide diligentiaq; col-
lata, ac plurimis in locis emendata.

*Quid hac noua Editione præstitum sit, uerso mox
folio, uidere licet.*

Accessit Rerum & Verborum toto Opere memorabilium
locupletissimus INDEX.

CVM CAESARAE MAIEST.
gratia & priuilegio.

BASILEAE, EX OFFICINA
Frobeniana. M. D. LXVII.

M. Johan. Bapt. Heben,
stritt. 1580. mense IXbr.

TYPOGRAPHVS LECTORI

candido.

*Q*uoniam post distracta omnia IOSEPHI nostri Latini exemplaria, Lector candide, nouam instituissemus editionem, atq; etiam ab amicis aliquot, ut id faceremus, rogati essemus: quòd dicerent, Opus hoc partim castigatione, partim noua etiam conuersione indigere: non potuimus non exquisitè huic petitioni morem gerere. Indies namq; quasi θεόπνευστος ardor quidam promouendi rem literariam crescit in nobis. Vt igitur quid in hac noua editione præsistum sit, tibi constet, paucis percipe.

ANTIQUITATVM Libros à Sigismundo Gelenio (doctissimo aliquo uiro, deq; studijs melioribus præclarè merito: quod plurima eius scripta testantur) primum Latinitate donatos, ad exemplar Græcum denuò, quàm potuit fieri diligentissimè, conferri, quæq; immutanda fuere, emendari curauimus. Totum deinde Opus de **BELLO IYDAICO** marginalibus Annotationibus utilissimis (ut in cæteris quoq; Iosephi libris factum est) exornauimus, ueteri relicta uersione, plurimis tamen in locis correctâ: quod ipsum, si cui cum priori editione hanc conferre libeat, facillè deprehendet. **CONTRA APIONEM** uerò, & **DE MACHABÆIS**, siue de Rationis imperio Libri multo quàm antè planius, purius, sine fūco, neq; tamen iccirco minus ornatè de nouo translati sunt, ita ut speremus eosdem etiam nunc lectione digniores fore. Tuum iam erit, Lector amice, operam nostram industriamq;

boni consulere. Quod si te facere intellexerimus, abundè magnum studij nostri fructum cepisse nos arbitramur. Vale.

CLARISSIMO ET AMPLISSIMO

DOMINO IO. IACOBO FUGGERO, IN

Kirchberge & Vuiffenhorn Comiti, &c. Sigis-

mundus Gelenius S. D.

V M omnis institutio, uel singulorum hominum ad beatam uitam cōtendentium, uel coetuum formam in commune uiuendi quærentium, præceptis constat exemplisq̃, ut nosti Fuggere uir magnifice, cōsentire uideo in hoc sapientes, neutrum aliunde melius peti quam è Sacris literis: quas tãto tutius sequimur, quanto certiora sunt diuina oracula humanis opinionibus: quæ dispendiosis suis ambagibus nihil aliud ostendunt, quàm frustra id conatos sumus quidem uiros, sed humana sapientia præditos, quod nō nisi à diuinis & numinis fauore adiutis præstatur: sine quo nec uia salutis iniri, nec ineundæ eius modus alijs monstrari potest. Et quauis utraque iam dicta ratio sit absolutior, si coniungantur: sicut ex ipsis liquet Sacris literis, (ubi tam legis primum bene conditis hominum pectoribus à rerum Opifice insertæ, mox exolescente paulatim eius memoria, per eundem præconio Mosis in communem uitam reuocatæ, summaria capita, quàm hominum Deo carorum, uel priuatorum uel ducum atq̃ regum, gesta produntur:) habent tamen hæ separatam etiam tractationem. Nam ante exortam Seruatoris legem homines quidam ingeniosi, qui se Philosophos nominauerunt, ueritatem ceu per tenebras palpare aggressi præcepta uitæ formandæ conati sunt tradere, unà cum dogmatibus ad felicitatem sectandam pertinentibus: alij res regum ac populorum mandauerunt literis, unde magnam colligere liceat exemplorum copiam. Illorum lectio habita est præ cæteris utilis, & re uera fuisse, si ueritatem captatam potuissent assequi: nos in hoc feliciores, quibus Sacræ literæ affatim re præsentāt, quod illis obtingere non potuit, lectio non modò utilis, sed & necessaria. Proxima utilitas est in historijs, peculiari quadam uoluptate ad sui cognitionem inuitantibus, ut ab his legendis pauci, modò sint literati, abstineant, cum illa magis seria quibusdam aut non uacet edoluere, aut non libeat. Sed delectu opus est in tanta historicorum uarietate, si nolis operam & bonas horas perdere. Sunt enim qui nihil aliud quàm ludunt, & aures animosq̃ ociosos demulcent in hoc tantum factis narratiunculis, quales sunt Heliodorus, Philostratus, & his antiquiores, sed nihilo grauiores, Herodotus & Ctesias ob nimiam mendaciorum licentiam dudum oblitteratus, in quibus uix quicquam probes præter facundiam. Doctiores sunt alij, ut imbuti philosophia, sed magno discrimine. nam qui Epicureorum, aut Peripateticorum, non multò saniorum duntaxat, quod ad pietatis dogmata attinet, sectam secuti sunt, pro suis affectibus multa produnt tam inutilia, ut ne noxa quidem careant. Quid enim bonæ rei potest expectari à tollentibus immortalitatem

animorum, & diuinam prouidentiam? & hi ferè proponunt sibi celebranda quædam uasta uerius quàm magna ingenia, Xerxes, Alexandros, Cæsares. Plus bonæ frugis haurire licet ex accedentibus propius ad Academicos Stoicos, qui res laudatorum principum aut populi Romani, præsertim illius prisce, transmiserunt ad posteros. huius generis sunt, Plutarchus, Dionysius, Xenophon, Polybius, & Latini aliquot, qui sibi grauitatem ceu peculiarem uindicant. Sed longè utilissima, nec iniucunda est sacra historia, olim propter excellentiam & claritatem, sed maximè propter certissimam sincerissimamque ueritatem, etiam profanis expetita regibus, patrum prisce mores, uitas, resque tam domi quàm foris gestas continens: quicque eius compedium scripsit, et ubi illa desijt reliquam usque ad suam ætatem attexuit, Iosephus uir patriarum literarum cognitione nemini suæ gentis secundus, externæ uerò literaturæ studijs uel cū Philone conferendus, facundia pollens, quæ plus uirium quàm fucorum habeat, nec minus philosophum quàm historicum deceat: quem nō est opus prædicare prolixius, quando ipse satis ostendit qualis fuerit, modestissimè uitam suam scribens, quæ nūc primū in præsentī Operum eius editione legi potest à Latinis hominibus. Huius scriptoris monumenta cum circumferantur, & passim ab omnibus suo merito terantur, Rufino, ut titulus pollicetur, interprete, mihi nunquam persuaderi potuit antiquitates Iudaicas ab eo uiro uersas: uel quod non referant peritum utriusque linguæ hominem, qualis Rufinus fuit habitus suo seculo: uel quod stilo belli Iudaici sint dissimiles. Id Antiquitatum opus nō ita dudum ex officina Frobeniana prodijt, conflatum ex duobus exemplaribus mutilis, è diuersissimis petitis orbis tractatibus: bono tamen quodam casu euenit ut utrunque egregiè suppleuerit lacunas alterius. ac mox non defuerunt qui Latinam uersionem nouam requirerent: effeceruntque amici ut suscepta prouincia tirocinium uertendi in eo scriptore ponerem: figlinæ (iuxta prouerbium) in dolio. Inter uertendum deprehendi non solum deprauata multa in Latinis, sed etiam quibusdam locis deesse uersus non paucos. nam x v i Antiquitatum libro, cap. iuxta uulgatas editiones septimo, iuxta Græcorum distinctionem quam nos sequimur x i, desiderabatur integra pagina, & in calce eiusdem libri nō multo minus: id quod uel librorum, uel interpretis etiam culpa accidit, sed non in his tantum paginis. Itaque omnia meliore fide conatus sum reddere, stilo planiore, nec rudiore tamen, opinor. Ausus igitur rem subituram censuras uarias, cœpi circumspicere de aliquo, cuius præiudicio tutus possem minus de cæteris criticis esse sollicitus. In eo delectu succurrebat mihi ante alios Io. Iacobus Fuggerus, nimirum ea familia natus, in quam singulari cœlestis numinis fauore uirtus & fortuna tantum ornamentorum certatim contulerunt, ut per uniuersam Europam, atque etiam longè extra eius limites, tã sit celebris, tam apud summos monarchas gratiosa, ut nihil sit quod hac parte uel principibus uiris inuideat: & quod peculiariter ad meum desiderium attinebat, habeat in suo stēmate uiros literatos, literatorumque patronos eximios, & uel hoc merito omni posteritatis memoria dignissimos, nuper Raimundū, nūc Antonium eius fratrem familiæque columen, & insignē Des. Erasmi patroni quondā nostri amicū:

N V N C V P A T O R I A.

te uerò tertium (ne alios mihi minus, notos commemorem) adeò expolitū & candidum, acriq; iudicio hominem, ut tuæ censuræ nō minus probari cupiam, quàm excellentissimorum in utraq; literatura professorum nostri huius haud ineruditi seculi. Et pulchrè conuenire uidebatur, ut scriptor qui in omnibus præsertim Christianorū regionib. etiā uulgo teritur, præferret in fronte ceu tutelare nomen uiri apud omnes eas gentes non solum notissimi, uerū etiam laudatissimi. Deterrebat hoc unum, quòd ignotus essem tanto Meccenati: sed contrà cogitabam multos similibus occasionibus innotuisse feliciter, itaq; sic nutantem ut tamen propensior essem ad demerendam tuam gratiam, impulit non inuitum noster uetus amicus & liberorum tuorum ad imitandam paternam excellentiā incensor adiutorq; Ludouicus Carinus, uir magnatib. meritò carus, integer, pius, eruditus, cordatus: qui talib. coloribus te mihi depinxit, uerissimis quidē illis, ut est ipse sincerus, quales in hanc tabulam conferre, nec sine modestiæ tuæ uexatione possem, nec sine adulationis suspitione. Accipies igitur uir præclarissime Opus hoc per otium inspiciendum: quod si tibi tale uidebitur ut ferri possit à lectore non fastidioso, erit mihi incitamentum ad aggrediendos etiam autores alios: accipies & Geleniū tuum in clientelam, quam nemo non expedit, ipse uehementer opto, ut ea dignus sim. Deus te perpetuò seruet patrone (iam enim hanc salutandi formulam mihi tua pace permitto) obseruandissime, unā cum liberorum suauissima cohorte totaq; familia, cui me cōmendatum cupio, si non de officio

lo, saltē de studio addictissimo. Basileæ, Calendis Augustis,

anno à natiuitate Christi seruatoris humani

generis, M. D. XLVIII.

† 3

TESTI

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

FLAVII IOSEPHI DE IUDAEORVM ANTIQVITATE

QVITATE CONTRA APIONEM,

LIBER PRIMVS.

Prefatio.

QVIDEM satis perspicue in Opere de Antiquitate, optime Epaphrodite, à me demonstratū fuisse existimo, nostrum Iudaeorum genus & uetustissimum esse, & originem habuisse propriam, & quem nunc tenemus agrum incoluisse: quod quidē opus quinque millium annorum res gestas complexum, ex ijs qui apud nos sacri habentur libris, Græco sermone conscripsimus. Sed quoniam multos uideo quorūdam maledictis, à maleuolentia profectis, moueri, &

quæ à me de Antiquitate scripta sunt, non credere, utque recentius esse genus nostrum putent, eo argumento adduci, quod apud insignes Græcos historicos nulla extet eius mentio, de his omnibus mihi breuiter scribendum esse existimaui: ut & maledicentium maleuolentiam uoluntariumque mendacium refellam, & credentibus ignorantiam eximam, & omnes uerī cognoscendū cupidos de nostri generis antiquitate doceam. Vtar autem dictorum meorum testibus ijs, quos fide de omni Antiquitate dignissimos esse Græci indicarunt. Qui uerò de nobis maledicē falsoque scripserunt, eos à semetipsis refelli demonstrabo: daboque operam, ut causas ostendam, cur nostri generis non multi Græci in historijs meminerint: & insuper qui nam res nostras attigerint, ijs perspicuum faciam, qui uel nesciunt, uel se nescire simulant.

*Græci quando
tum credendū
sunt in historijs.*

Ac primum satis mirari nequeo eos, qui de rebus antiquissimis solis Græcis fidem adhibendam, & ab ijs ueritatem cognoscendam esse existimant: nobis uerò & cæteris hominibus non credendum. Nam equidem planē contrā esse uideo: si quidem non uanæ sequendæ sunt opiniones, sed ex ipsis rebus petenda ueritas. Etenim Græca omnia recentia, & nuper admodum nata inuenias: urbium uidelicet extructiones, artium inuentiones, legumque conscriptiones. historiarum uerò scribendarum cura apud eos penē recentissima est. Ægyptiorum quidem & Chaldaeorum Phœnicumque res (nam nos illis annumerare in præsentia omitto) ipsi utique fatentur uetustissima, eademque constantissima proditas esse memoria. Siquidem & loca omnes incolunt aeris iniuriæ minimè obnoxia, & ne quid rerum suarum silentio præterirent, sed omnia in publicis monumentis à sapientissimis semper consecrarentur, summam operam dederunt. At Græciæ loca mille pestes infestarunt, quæ rerum memoriam abolerent: semperque nouam uitæ rationem ineuntes Græci, omnium se posteriorum suorum primos esse existimabant. Literarum quidem naturam & serò & ægrè cognouerunt, certè qui earum usum uetustissimum esse uolunt, eas à Phœnicibus & Cadmo didicisse gloriantur: quin nec ab illo tempore ullum extare uel in fanis, uel in publicis donarijs monumentum literarum ostendere quisquam possit. quandoquidem etiam de ijs qui
ad Troiam

*Græci quando
literas acceperunt.*

ad Troiam tam multis pòst annis militarunt, magna dubitatio & quæstio est, num literis usi fuerint: & uerisimilius habetur, cum qui nunc est usus literarum, illis ignotum fuisse. Iam uerò apud Græcos nullum omnino de quo constet scriptum extat, quod sit Homeri carmine antiquius. Homerum autem post Troiana tempora uixisse patet: & aiunt, ne eum quidem in literas retulisse carmen suum, sed memoriæ commendatum ex cantilenis postea compositum fuisse, eamque ob causam multis in locis discrepare. Iam qui apud eos res gestas scribere aggressi sunt, uidelicet Cadmus Milesius, & Argiuius Acusilaus, & post eum si qui alij extitisse perhibentur, hi paulò ante Persarum in Græciam expeditionem extiterunt. Quin & eos qui de cœlestibus diuinisque rebus primi apud Græcos dissequerunt, ut Pherecyden Syrium, ut Pythagoram, ut Thaletem, omnes uno ore confitentur, Ægyptiorum Chaldæorumque fuisse discipulos, & pauca conscripsisse, eaque Græcis omnium antiquissima uideri, & ab illis scripta fuisse uix credunt. Possunt ne igitur nō immeritò gloriari Græci, quasi qui soli antiqua norint, & eorum ueritatem accuratè tradant: aut quis non ab ipsis scriptoribus facillè discat, ipsos nihil comperti, sed ut quisque de rebus coniectaret, ita scripsisse? Certè in suis libris alij alios plerunque refellunt, & ipsi dem de rebus diuersissima dicere non dubitant. Atque equidem superfluum sim, si eos quibus hæc quàm mihi notiora sunt, docere uelim, quantum Hellanicus ab Acusilaio de originibus differat, quoties Hesiodum corrigat Acusilaus, aut quo pacto Ephorus Hellanicum in plerisque mentiri ostendat, & Ephorum Timæus, & Timæum qui ipsum sequuti sunt, & Herodotum omnes. Quin neque de Siculis rebus Antiocho, & Philisto, & Callicia sibi assentiendum esse Timæus existimauit: neque rursus de Atticis qui Attica conscripserunt, aut de Argolicis qui Argolica memoriæ prodiderunt, alij alios sequuti sunt. Denique quid opus est quæ breuiora & singularum sunt ciuitatum, recensere, cum in Persicæ expeditionis, eiusque gestorum narratione probatissimi authores dissentiant: & in multis à quibusdam accusetur Thucydides mendacij, qui tamen sui temporis res gestas uidetur accuratissimè conscribere? Et tantæ quidem discrepantiæ causas forsitan alias quoque multas, si quæras, inuenias: ego duas, quas iam dicturus sum, primarias esse censeo: quarum priorem eam dicam, quæ mihi uidetur plus habere uirium. Nam quòd à primordio apud Græcos curatum non fuit, ut annales conficerentur, id in primis & errori causam, & mentiendi licentiam præbuit ijs qui postea de rebus antiquis scribere uoluerunt. Neque enim solum à cæteris Græcis neglecti fuerunt annales, uerum ne apud Athenienses quidem (quos indigenas esse tradunt, & eruditione politiores) quicquam tale factitatum inuenitur: quin publicarum literarum antiquissimas esse aiunt illas scriptas ipsis à Dracone de homicidijs leges, qui Dracò uixit paulò ante Pisistrati tyrannidem. Nam de Arcadibus quid attinet dicere, antiquitatem sibi arrogantibus? cum ij uix etiam postea literas didicerint. Igitur quia nulli antè extabant annales, qui & discendi cupidos docerent, & mentientes refutarent, effectum est, ut tanta illa extiterit inter scriptores discrepantia.

Homeri carminis uetustas, et an ab Homero scriptum fuerit.

Græcorum scriptorum discordia.

Græcorum discrepantiæ causæ due.

De Hebræorū
annalibus.

Secundam causam hanc esse statuendum est, quòd qui scribere aggressi sunt, non ueritati studuerunt (tametsi hoc semper profiteri soleant) sed dicendi uim ostentarunt, & eam scribendi rationē sequuti sunt, qua se alijs superiores uisum iri existimabant: nonnulli ad fabularum narrationes animū applicantes: alij ad gratiam aut urbes aut reges laudantes: alij res gestas aut scriptores criminari aggressi sunt, id sibi laudi fore ducentes: deniq; planè contra quàm postulat hystoria, factitarunt. Est enim ueræ hystoriæ indicium, si de iisdem eadem omnes & dicant & scribant. At illi ita demum se uerissimos omnium uisum iri iudicabant, si eadem aliter scriberent. Igitur quod ad dicendi peritiam atque uim attinet, cedamus oportet Græcis scriptoribus: at in uera prisca rerum hystoria non item, præsertim quæ sunt apud quosque patriæ. Igitur quòd apud Ægyptios à longissimis iam temporibus annalium cura atque confectio fuerit mandata sacerdotibus: apud Babylonios uerò Chaldæis: quodque quas in primis ostentant Græci literas, ijs usi fuerint Phoenices, tum in rerum domesticarum administrationibus, tum in publicorum operum traditionibus, quoniam inter omnes conuenit, mihi prætereundum puto. Sed de nostris maioribus, quòd eandem, ne dicam maiorem quàm quos modò dixi, annalium curam gesserint, mandato pontificibus & uatibus eius rei negotio: quodque id nostris temporibus magna diligentia & obseruatum fuerit, & ut audacius dicam, obseruandum sit, paucis docere tentabo. Neque enim solum ab initio optimos quosque uiros, & Dei cultui incumbentes huic negotio præfecerunt, uerum etiam ut sacerdotum genus merum purumque permaneret, prospexerunt. Oportet enim apud nos eum qui sacerdotio fungitur, ex gentili uxore procreare liberos, neque facultatem cæterorum uel honorum habere rationem: sed genus expendere, & antiquis succedentem, multos eius rei testes exhibere. Atque hæc facimus non solum in ipsa Iudæa, uerum etiam ubicunque nostri generis cætus aliquis est, ibi quoque connubiorum accuratam rationem retinent sacerdotes. de Ægypto loquor, & Babylone, & si qua alia in orbis parte dispersi sunt aliqui generis sacerdotum. Mittunt enim Hierosolyma conscripta à maioribus nomina tum parentum tum auorum, nec non qui nam sint, qui id testentur. Quod si bellum inuasit (sicuti iam frequenter accidit, ut cum Antiochus Epiphanes, nostros fines inuasit & Pompeius Magnus, & Quintilius Varus, & maximè nostris quoque temporibus) superstites sacerdotes noua rursum scripta faciunt ex ueteribus explorantque superstites foeminas, neque enim iam eas admittunt quæ captivæ fuere, sæpe eas cum extraneis consuetudinem habuisse suspicantes. Cuius diligentiae argumentum est illud maximum, quod nostrorum pontificum nomina parentum extant in annalibus, à duobus annorum millibus. Quòd si quid omnino contra ea quæ diximus instituta ab illis factum est, eis interdicitur, ne uel altaribus assistant, uel reliquas res sacras obeant. Itaque meritò, uel potius necessariò (quòd neque res scribere cuius liceat, neque ulla in ijs quæ scribuntur insit discrepantia, sed soli uates tum prisca & antiquissima instinctu Dei didicerint, tum sui temporis res uti gestæ sunt aperte conscripserint) non sunt apud nos librorum

millia

millia discrepantium atq; pugnantium: sed duntaxat uigintiduo libri omniū temporum monumēta complexi, quibus meritò creditum sit, quorum quinque sunt Moysis, qui origines continent, & quæ ab homine condito usque ad ipsius Moysis obitum gesta sunt, quod quidem tēpus paulò minus quàm tria annorum millia continet. A' Moysis deinde interitu usq; ad Artaxerxis Persarum regis, eius qui Xerxi successit, imperium, successores Moysis uates sui tēporis res conscribere libris tredecim. Reliqui quatuor libri laudes Dei, & humanæ uitæ præcepta continent. Ab Artaxerxe uerò ad nostrum usque tempus, scripta sunt quidem singula, sed non eadem quæ superioribus, fides adhibetur, propterea quòd non fuit uatum certa illa successio. Iam quanto pere nos scriptis nostris crediderimus, re ipsa perspicuum fit: quòd cum tot iam secula præterierint, nihil eis uel addere, uel detrachere, uel immutare quisquam ausus est: estq; hoc omnibus statim à natiuitate Iudæis ingeneratum, ut ea Dei decreta nominent, ijs adhærescant, & pro eis, si sit opus, libèter moriantur. Ergo multos sepe captiuos uidere licuit, cruciatus & omne genus necis in theatris ferre, & tamen nullum contra leges & legibus conueniētes annales, uerbum emittere. Qualia quis Græcorum similem ob causam ferat? imò quis non omnia potius, quæ apud ipsos extant literarum monimenta, aboleri patiatur, quàm ut uel leuiculus damnum subeat? Verba enim illa esse existimant scriptorum arbitrio effutita: & quidem meritò etiam de antiquioribus sic sentiunt, postq; nunc quoq; nonnullos uident de ijs audere conscribere, quibus nec ipsi interfuere, neq; ut ea ex scientibus cognoscerent operam dedere. Nimirum & de eo quod nunc nobis fuit bello, quidam scriptas à se historias publicarunt, qui neque loca ipsa adierunt, neq; propius, dum illa gererentur, accesserunt: sed paucis ex leui auditione conscriptis, historiæ nomē impudēter indiderunt. At ego & de toto bello, & de singulis in eo gestis rebus ueram narrationem conscripsi, in omnibus ipsemet rebus uersatus. Eram enim dux eorum qui apud nos Galilæi nominantur, quādiu hostibus resistere licuit: & postea comprehensus, apud Romanos captiuus fui: meq; in custodia Vespasianus & Titus habentes, semper sibi adesse coegerunt, primò uinctum: deinde solutus missus sum ab Alexandria unā cū Tito ad Hierosolymorum obsidionem, quo quidem tempore cū res illæ gestæ fuerint, nihil est quod meam cognitionem fugerit. Nam & quæ in castris Romanorum fiebant, cū spectarem, sedulò literis mandabam: & quæ à transfugis nunciabantur, solus ipse intelligebam. Postea Romæ nactus oñium, adhibita ad uniuersum opus præparatione, usus quorundam ad Græcam linguam opera, ita demum res illas memoriæ literarum commendauī. Tanta autem mihi ueritatis erat confidentia, ut eos ipsos qui belli illius fuerant imperatores, Vespasianū uidelicet & Titum, primos omniū mihi testes adhibendos censuerim. Primis enim libros tradidi: & post illos multis Romanorum, qui unā militauerant: multis etiam nostrorum uendebam, uiris Græcæ quoq; literaturæ peritis: quorum est Iulius Archelaus, Herodes ille uir grauissimus, & ipse rex clarissimus Agrippa. Hi omnes testati sunt ueritatem à me diligenter fuisse traditam, non dissimulaturi utiq; neque tacituri, si quid aut ignorantia omissem, aut in alicuius gratiam deprauassem. Existere quidem prauī qui-

De Hebræorū
libris.

Scriptis suis
quāto opere He-
bræi credant.

Iosephi histo-
riæ fides.

*Iudei cum cæ-
teris gentibus
commerciū nō
habent.*

dam homines, qui historiam meam calumniari conati sunt; quasi sibi (sicut in
adolescētium scholis fieri solet) propositam ad exercendam artem falsò crimi-
nandi atq; calumniandi. Enimuero sciendum illud est, debere eum qui alijs
uerorum factorum traditionem polliceatur, ipsum prius illorum esse sciētis-
simum, uel quia rebus ipsis interfuerit, uel quia eas ex ijs cognouerit, qui ipsi
uiderint: id q̄ ego me in utroq; Opere maximè fecisse existimo. Nam antiqui-
tatem, sicuti dixi, ex sacris scriptis interpretatus sum, genere sacerdos, & illa-
rum literarum scientia præditus. Belli uero historiam scripsi ipsemet multarū
rerum gestor, plurimarum spectator; deniq; nullius uel dictorum uel factorū
ignarus. quo maior est illorum audacia, qui mecum de ueritate contendere
conati sunt: qui etiamsi se imperatorum commentarios legisse dicant, at nos-
tris quidem, qui contrā bellum gessimus, rebus non interfuerunt. Et de his
quidem necessariam hanc digressionem feci, ut istorum qui se historias con-
scribere profitentur, temeritatem indicarem. Iam postquam satis, ut opinor,
planum feci, annales scribendi consuetudinem magis esse patriam barbaris
quàm Græcis, libet paucis prius differere aduersus eos, qui nostrum genus
recens esse ostendere ex eo conantur, quod de nobis nihil (ut aiunt illi) apud
Græcos scriptores dictum extet. Deinde antiquitatis testimonia ex aliorum
scriptis allegabo, & eos qui de nostro genere maledixerunt, ostēdam in suis
dictis esse admodum maledicos. Igitur nos neq; maritimos fines incolimus,
neq; mercatura, aut ob mercaturam comercijs peregrinorum delectamur:
suntq; urbes nostræ procul à mari positæ, & bonum solum possidentes, hoc
excolimus: omnium aut maximè educandis liberis addicti, & leges, & in ijs
traditam religionem seruare, rem in omni uita maximè necessariā ducimus.
Quibus rebus cum efficiatur ut sint nostri mores à cæteris diuersi, nihil fuit
priscais temporibus quod nobis conciliaret cum Græcis commercium: sicut
Ægyptijs quæ ab ipsis exportant, & uicissim ad eos importantur: iteq; Phœ-
niciæ oram incolentib. cōmerciorū mercaturæq; studiū ab auaritia pfectum.
Sed neq; ad latrocinia (sicut alij quidā, qui ad belligerandū habendi cupidi-
tate impelluntur) sese conuerterūt maiores nostri, tametsi plurima haberet a-
ger noster non ignauorum uirorū millia. Hanc ob causam Phœnices ipsi ob
mercaturam ad Græcos nauigando protinus innotuere, & porro illorū ope-
ra Ægyptij, & omnes à quib. illi merces Græcis apportabant, ingentia maria
penetrantes. Medos postea & Persas notos fecit imperium Asiæ: quorū Persæ
etiam ad nostrā usq; continentem expeditionē fecere. Thraces uicinitas mon-
strauit. Scytharū gentem cognouere qui in Pontū nauigabāt. Nam omnino
maris accolæ tum Orientalis tū Occidui, scripturis aliquid notiores extitere.
Mediterranei quidem diutissimè ignorati sunt: id q̄ in Europa quoq; accidisse
hinc perspicitur, q̄ Reipubl. Romanæ (quæ tantis iam olim uirib. pollens,
tātas res bello gessit) nec Herodotus, nec Thucydides, nec illius tēporis quis
quam omnino ullam mentionem fecit, sed serò tandem, & uix ad Græcos
peruenit eius noticia. Nam Gallos quidē & Hispanos usq; adeò ignorarunt
scriptores qui uidētur accuratissimi, quorum est Ephorus, ut Hispanos (qui
tantā Occiduae terræ partem incolūt) urbem unā esse putauerint, & mores il-
lis nec usu, nec sermone cognitos tribuere ausi fuerint. Fuit autem illis ignora-
tionis

tionis ueri causa hæc, quod illæ gentes nullum admodum haberent cum cæteris commercium. Vt autem falsa scripserint, causa fuit hæc, quod uideri uoluere plus quam alij scribere. Itaque iam nihil mirum est, si ne nostra quidem gens multis cognita fuit, neque sui memorandi occasionem scriptoribus præbuit, quæ & tam procul à mari habitaret, & tale uitæ genus sibi delegisset. Age iam, si nos Græcorum genus non antiquum esse hoc argumento contenderemus, quod eorum nulla extet in nostris annalibus mentio, nonne nos omnino deriderent, & easdem opinor, quæ modò à me dictæ sunt, causas afferrent, testesque citarent finitimos antiquitatis suæ? Ego uero idem facere conabor. Aegyptijs enim & Phœnicibus maximè utar testibus, quorum testimonium mendacij accusare nemo poterit. Apparet enim nobis maximè insensos esse communiter quidem Aegyptios omnes, Phœnicum uero Tyrios. De Chaldæis quidem idem dicere nequeo, siquidem hi & generis nostri parentes extiterunt, & propter cognationem in annalibus suis faciunt ludæorum mentionem. Sed quando horum argumenta adducam, eadem opera Græcos quoque scriptores indicabo, qui ludæorum meminerint, ut ne hanc quidem occasionem habeant inuidi nobis contradicendi. Initium autem ducam ab Aegyptiorum scriptis, & quidem illa ipsa, quantum eius fieri poterit, hic apponam:

*Iudæa gēs cū
paucis nota.*

Manethon uir fuit genere Aegyptius, Græcarum literarum peritus: id quod ex eo patet, quod Græco sermone patriam scripsit historiam, ex sacerdotum scriptis (ut ipse ait) interpretatus; & in multis Aegyptiorum rebus Herodotum ex imperitia mentitum arguit. Igitur hic Manethon in secundo Aegyptiacorum libro de nobis hæc scribit. Apponam autem ipsius uerba, tanquam illum ipsum testem allegans:

*Manethō scrip-
tor Aegypti-
us.*

Fuit nobis rex, nomine Timæus, cuius regni tempore nescio quo pacto Deus nobis refluat, ac de improviso ex Orientis tractibus in fines nostros expeditionem facere ausi sunt homines genere obscuri, ipsique facili sine prælio expugnatis, & ducibus subactis, & urbes crudeliter cremarunt, & deorum fana diruerunt, & in omnes incolas dictum mirum quam hostiliter sequebantur, tum ipsos necando, tum liberos & uxores in seruitutem abigendo. Ad extremum regem etiam unum ex suo corpore crearunt, nomine Salatin. Is Memphi uixit, & tum superiorem tum inferiorem regionem uectigalem habuit, accommodatissimis quibusque locis præsidio firmatis. In primis autem Orientales partes muniuit, futurum præuidens ut Assyrii aliquando acribus aucti, eius regni cupiditate caperentur. Idem nactus in Saite præfecturam urbem opportunissimam ad orientem Bubastis fluuij positam, Abarim in prisca theologia appellatam, eam instaurauit, mœnibusque ualidissimis firmauit, & in ea ducenta quadraginta militum millia ad custodiā collocauit. Eo mensis tempore uentitabat, tum ut frumentum admetiretur, stipendiaque soldieret, tum ut suos armis ad extraneorum terrorem diligenter exerceret. Is postquam undeviginti annos imperauit, uita defunctus est. Post eum regnauit alter annos quatuor & quadraginta, nomine Beon; cui successit Apachnas, qui regnauit annos triginta tres, & menses septem: deinde Apophis unum & sexaginta: & Iamias quinquaginta, & mensem unum: postremo Apsis quadraginta nouem,

*Manethonis
uerba de
ludæis.*

Ioseph.

CC 2

& mens

& menses duos. Hi sex inter eos primi fuere principes, semper magis magisque cupientes Ægyptum à stirpe euertere. Vocabatur autem gens illa Hycsos, hoc est reges pastores, nam Hyc sacra lingua regem significat, Sos autem pastor est, & pastores uulgaris sermone: inde uocabulum componitur Hycsos. Arabes illos fuisse perhibent nonnulli.

In alio exemplari non reges significari traditur uocabulo Hyc, sed contra, captiuos indicari pastores. nam Hyc & Hac aspiratum, Ægyptiacè captiuos ad uerbum indicat: atque hoc mihi probabilius uidetur, & antiquæ historiæ conueniens. Hos supra nominatos reges pastorum, ut uocabantur, & eorum posteros imperasse dicit Ægypto annos undecim supra quingentos. Postea Thebaidis & reliquæ Ægypti reges consurrexerunt in pastores, & bellum eis ortum fuisse magnum atque diuturnum. Sub rege autem cui nomen fuerit Halisphragmuthosis, uictos ait pastores ab eo, & ex reliqua Ægypto pulsos, fuisse compulso in quendam locum, cuius circuitus iugerum esset decem millium, loco nomen Abaris. Hunc totum magno ualidoque muro fuisse circumdatum à pastoribus quo suas omnes facultates & prædam in tuto haberent. Halisphragmuthosis uero filium Thummosim conatum illos fuisse obsidione expugnare, quadringentis octoginta militum millibus admotis: sed expugnatione desperata, pepigisse, ut illi Ægypto relicta quocunque uellent indemnes abirent: illos ex pacto cum uniuersis familijs atque fortunis, homines non pauciores ducentis quadraginta millibus, ex Ægypto per solitudinem in Syriam ire contendisse. Sed quia Assyriorum (qui tunc Asiæ imperarent) potentiam formidarent, in ea quæ nunc Iudæa dicatur urbem condidisse tot millium hominum capacem, eamque Hierosolyma nuncupasse.

In alio quoque Ægyptiacorum libro quodam idem Manethon tradit, gentem quandam, cui captiuorum pastorum nomen esset, in sacris ipsorum libris memoriæ fuisse proditam: in quo rectè dicit. Nam priscis maioribus nostris hæreditarium fuit pascere: & quia pastoritiam uitam agebant, pastores dicebantur: iidemque captiui non ab re in literis dicti sunt ab Ægyptijs, quando quidem patres noster Iosephus & seipsum captiuum esse dixit Ægyptiorum regi, & eiusdem permissu fratres suos postea in Ægyptum accersuit. sed de his quidem alibi differam accuratius. Nunc antiquitatis huius testes exhibeo Ægyptios, ac rursus à Manethone traditam rationem temporum subscribam. Sic autem ait:

Manethonis
uerba de
ratione tempo-
rum.

Postquam ex Ægypto Hierosolyma migravit pastorum populus, qui eos exegerat rex Tethmosis regnauit postea annos uiginti quinque, & menses quatuor: ei que uita defuncto successit in regnum eius filius Chebrō, qui regnauit annos tredecim. Post eum Amenophis uiginti, & menses septem: deinde eius soror Amesses uigintiunum, & menses nouem: deinde Mephres duodecim, & menses nouem: deinde Mephramuthosis uiginti quinque, & menses decem: deinde Thmosis nouem, & menses octo: deinde Amenophis triginta, & menses decem: deinde Orus triginta sex, & menses quinque. Huic successit eius filia Acenchres, quæ regnauit annos duodecim, & mensem unum. Huic Rathotis frater annos nouem. Deinde Acenchres duodecim, & menses quinque: deinde Acenchres alter duodecim, & menses tres: deinde Har-
mais

mais quatuor, & mensem unum: deinde Rameſſes unum, & menses quatuor: deinde Harmeſſes Mamũ sexaginta sex, & menses duos: deinde Ameno-
phis unde viginti, & menses sex: deinde Sethosis & Rameſſes, qui tum eque-
ſtres tum nauales copias habuit. Hic Sethosis fratrem Harmaim Ægypti
procuratorem constituit, & omni reliqua potestate regia donato, tantum ne
diadema gestaret præcepit, neue reginam & liberorum matrem læderet, utq;
à regijs pellicibus abſtineret. Ipse in Cyprum & Phœniciam, itemq; in Assy-
rios & Medos facta expeditione, omnes partim armis, partim sine prælio, ui-
rium suarum terrore in suam potestatem redegit: eoq; successu elatus, etiam
audacius iter faciebat, Orientales urbes & fines uastans. Iamq; præterito sa-
tis magno tempore, Harmais, qui in Ægypto relictus fuerat, omnia contrà
quàm à fratre monitus fuerat, securè faciebat. Nam & reginam ui habebat, &
pellicibus uti nihil dubitabat, & amicorum suasu sumpto diademate, in fra-
trem Rameſſem arma sumpsit. Et Rameſſes qui Ægypti sacerdotibus præfe-
ctus erat, misſis ad Sethosim literis, ei omnia significauit, necnon de fratris
Harmais expeditione indicauit. Et Sethosis confestim Pelusium reuerſus, su-
um regnum obtinuit, & ab eiusdem nomine regio Ægyptus dicta est. Setho-
sis enim Ægyptus appellabatur: Harmais uero frater eius Danaus, Hæc
Manethon.

Iam uero illorum annorum ratione subducta, perspicuum fit, maiores il-
los nostros, pastores appellatos, trecentis nonagintatribus annis ex Ægy-
pto profectos, in his finibus consediſſe, antequam Danaus uenit Argos: quē
tamen antiquissimum existimant Argiui. Igitur duorum maximorum testi-
monium nobis dedit Manethon ex Ægyptiorum literis: primum aduen-
tus aliunde in Ægyptum: deinde discessus ex Ægypto, tempore sic antiqui,
ut mille ferè annis res Iliacas antecesserit. Quod autem ad ea attinet, quæ in
dem Manethon non ex Ægyptiorum literis, sed ut ipse confessus est, ex in-
certi authoris fabulis adiecit, ea postea singillatim refellam, eius incredibile
mendacium ostendens. In præſentia transire libet ad ea, quæ in Phœnicum
annalibus scripta extant de genere nostro, & ex illis testimonia allegare. Sunt
autem apud Tyrios multorum annorum scripta publica, diligentissimè ser-
uata, de rebus memoria dignis, quæ uel apud ipsos, uel aduersus alios gesta
fuere. In ijs proditum extat, Hierosolymis extructum fuisse templum à So-
lomone rege, annis ante conditam à Tyrijs Carthaginem centum quadra-
gintatribus, & mensibus octo. Est autem apud illos memoriæ prodita tem-
pli nostri extructio. Iromus enim Tyriorum rex amicus erat regis nostri So-
lomonis hæreditaria amicitia. Itaque cupidus adiuuandi Solomonem, ad
splendorem operis contulit auri centum uiginti talenta, sectamq; ex Libano
monte pulcherrimam materiam misit ad tectum. Ei picissim donauit Solo-
mo cum alia multa, tum agrum quendam in Galilæa, in tribu Zabulonis ap-
pellata. Maximè autem inter eos amicitiam conciliauit sapientiæ studium.
Quæſtiones enim alter alteri mittebāt ad soluendum, & in his præſtantior e-
rat Solomo, & alioquin sapientior. Extant etiamnum apud Tyrios multæ
epistolæ, quas illi alter ad alterum scripsere. Atque ut hoc quod de Ty-

*Tyriorum an-
nales.*

*Iromus Tyrio-
rum rex.*

riorum scriptis dico, à me non fingi appareat, testem adducam **Dium**, quem uirum in Phœnica historia diligentem fuisse creditur. Is in historijs de Phœnicibus scribit in hunc modum:

*Dij uerba de
Solomone.*

Defuncto Abibalo regnauit eius filius Iromus. Is urbis partes **Orientales** aggere expleuit, urbem que maiorem reddidit, & Olympij Iouis fanum, quod erat in insula separatum, exæquato medio loco urbi coniunxit, & aureis donarijs ornauit: consensu que Libano materiam secuit ad templorum apparatus. Ad hunc Iromum missa fuisse perhibent ab Hierosolymorum principe Solomone ænigmata, & ab eo uicissim postulata, ea conditione, ut uter ea explicare nequiuisset, is ei qui soluisset, pecuniam penderet. Itaque Iromus, cum ænigmata soluere non potuisset, id confessum, grandem pecuniam multæ nomine pendisse. Deinde Abdemonum quendam, hominem Tyrium, proposita soluisset, & ipsum alia proposuisse, quæ Solomo cum soluere nequiuisset, magnam insuper pecuniam Iromo soluerit.

*Menander Ephesius scri-
ptor.*

Hoc nobis **Dius** de ijs quæ suprâ dixi, testimonium dedit. Sed præter hunc allegabo Menandrum Ephesium. Scripsit is quæ sub unoquoque regum, tum apud Græcos, tum apud Barbaros gesta fuerint, cum operam dedisset, ut ex illorum patrijs scriptis res cognosceret. Ac de Tyri regibus scribens, postquam ad Iromum uentum est, hæc dicit:

*Menandri
uerba.*

Mortuo Abibalo, successit in regnum eius filius Iromus. Is amplum locum æquauit, & auream columnam, quæ est in Iouis delubro, posuit. Deinde ligneam materiam sectum iuit ex monte qui Libanus dicitur, uidelicet cedrinam ad tecta fanorum: dirutis que antiquis fanis noua templa construxit: & Herculis & Astartæ delubrum consecrauit. Et Herculis quidem primum fecit, mense Peritio: deinde Astartæ cum Tityis bellum intulit, quia tributa non penderent: quibus deinde in potestatem redactis, reuersus est. Horum tempore fuit Abdemonus puer iuuenis, qui in ænigmatis ab Hierosolymorum rege mandatis, uincere solebat. Computatur autem tempus ab hoc rege ad Carthaginis extructionem hunc in modum. Mortuo Iromo, successit in regnum Baleazarus eius filius, qui uixit annos quadragintatres, regnauit septem. Post eum Abdastratus eius filius, uixit annos undetriginta, regnauit nouem. Is à nutricis suæ quatuor filijs per insidias interfectus est: quorum natu maximus regnauit annos duodecim. Post hos Astartus Delaastarti filius, uixit annos quinquagintaquatuor, regnauit annos duodecim. Post hunc eius filius Aferymus, uixit annos quinquagintaquatuor, regnauit annos nouem. Is à fratre suo Phelete interfectus est, qui Pheles regnum adeptus imperauit menses octo, uixit annos quinquaginta. Hunc interfecit Ithobalus Astartæ sacerdos, qui regnauit annos trigintaduos, uixit annos sexaginta octo. Huic successit Badezorus filius, qui uixit annos quadragintaquinque, regnauit annos sex. Huius successor fuit Matgenus filius, qui uixit annos trigintaduos, regnauit annos nouem. Huic successit Phygmalion, qui uixit annos quinquaginta sex, regnauit annos quadraginta septem. Huius regni anno septimo eius soror profuga condidit in Africa urbem Carthaginem. Ita fit ut ab Iromi regno usque ad Carthaginis constru-

tionem

ctionem anni intercesserint centum quinquagintaquinque, & menses uiginti. Anno autem regni Iromi duodecimo Hierosolymis extructum est templum: ut ab eius templi constructione, usque ad conditam Carthaginem anni effluerint centum quadragintatres, & menses octo.

Hoc est à Phœnicibus sumptum testimonium: ad quod quid opus est addere plura? cum inde ueritas sine ulla controuersia consentiens perspiciatur. Iam templi constructionem longè antecessit maiorum nostrorum in hos fines aduentus. Postquam enim totam regionem bello sibi quæsiuere, tum demum templum extruxere: id quod à me in Antiquitatibus perspicuè demonstratum est ex sacris literis.

Deinceps iam dicam quæ apud Chaldaeos de nobis extant prodita literis, quæ quidem cum nostris literis etiam alijs de rebus admodum consentiunt. Horum testis est Berossus, homo natus Chaldaeus, idemque in literis uersantibus notus: quippe qui & de Astronomia & de Chaldaeorum disciplinis libros ad Græcos publicauerit. Igitur hic Berossus uetustissima literarum monumenta sequens, & de diluuiò, quod extitit, & de hominum in eo interitu sic tradidit ut Moyses, necnon de arca, in qua nostri generis parens Noehus euasit, appulsa ad uerticem Armeniorum montium. Deinde Noehi posteros recensens, & tempora eis addens, ad Nabolassarum uenit Babylonis Chaldaeorumque regem: eiusque gesta narrans, dicit, quemadmodum misso in Ægyptum & in nostros fines Nabuchodonosoro filio suo cum magnis copijs, quoniam eos rebellasse audisset, omnia subegerit, & templum combusserit Hierosolymitanum: denique uniuersum nostrum populum à suis sedibus Babylonem transtulerit, & urbs annos septuaginta deserta fuerit, usque ad Cyrum Persarum regem. Subactam autem à Babylonio fuisse Ægyptum, Syriam, Phœniciam, Arabiam: denique rebus gestis ab illo superatos fuisse quotquot ante ipsum Chaldaeis & Babylonijs imperarint. Deinde digressus paululum Berossus, rursus hæc adducit in antiquitatis descriptione. Sed apponam ipsa uerba Berossi, quæ sic habent:

Berossus scriptor Chaldaeus.

Cum audiuiisset eius pater Nabolassarus Satrapam Ægypto & Coelestriae Phœniciaque locis præfectum, rebellionem fecisse, nec ipse iam labores ferre posset, tradita filio Nabuchodonosoro adhuc ætate uiginti parte copiarum, eum misit. Et ille cum rebelli, prælio congressus, uictor euasit, & regionem denuò sub ipsorum potestate redegit. Accidit eodem tempore, ut morbo correptus eius pater Nabolassarus, in Babyloniorum urbe uitam finierit, cum regnasset annos undetriginta. Cuius obitu haud multo post cognito, Nabuchodonosorus, compositis Ægypti reliquaque regionis rebus, captiuisque Iudæis, & Phœnicibus & Syris, & Ægyptiarum gentium commendatis quibusdam amicorum, qui eos cum copijs reliquisque facultatibus in Babyloniam reportaret, ipse cum paucis per solitudinem itinere facto Babylonem uenit. Administrabant tum res Babylone à Chaldaeis, seruabaturque regnum ab illorum optimo. Hunc ille statum nactus, & patrio imperio in totum potitus, captiuos adiit, eisque colonias in opportunissimis Babyloniae locis assignauit. Ipse ex manubijs

Berossi uerba.

fanum Beli & reliqua magnificè exornauit, & ueteri urbi alterum extrinsecus adiunxit: ac ne deinceps possent hostes, si fortè urbem obsiderent, auerso flumine eam aggredi, urbem tum interiorem tum exteriorem triplici muro cinxit, hanc ex cocto lapide, illam ex eodem, addito etiam bitumine. Ita urbe egregiè murata, portisque augustè exornatis, extruxit præter patrum palatium alterum illi contiguum, altitudine operis, que magnificentia præstans, quæ omnia enarrare longum fortasse fuerit. Illud insigne est, quod tam ingens tamque superbum diebus quindecim perfectum est. In hoc palatio lapideas moles excelsas extruxit, aspectu montibus similimas, & omni genere arborum confitas. Et hortos illos, Pensiles appellatos, ædificauit in gratiam uxoris suæ: quod ea in Mediæ locis nutrita, montanum aspectum desideraret.

Hæc Berofus de illo quem diximus rege, necnō alia multa de rebus Chaldaicis tradit: & in his Græcos scriptores reprehendit, qui à Semiramide Assyria conditam fuisse Babylonem frustra opinentur, & miranda illa circa urbem opera ab illa constructa fuisse falsò scripserint. Et in his quidem Chaldaeorum scripta fide digna esse censendum est. Neque non in Phœnicum archiuis congrua ijs quæ à Beroso dicuntur de hoc Babyloniorum rege, memoriæ prodita sunt, ab eo uidelicet Syriam Phœniciam, que omnem fuisse uastatam. Ac de his consentit Philostratus in historijs, obsidionis Tyri mentionem faciens: & Megasthenes in ludicorum libro quarto, in quo ostendere conatur, illum de quo loquimur regem Babyloniorum, fortitudine rerumque gestarum magnitudine Hercule fuisse præstantiorem. ab eo enim uastatam fuisse & Africæ partem magnam, & Hispaniam. Iam de Hierosolymitano templo quæ antè dicta sunt, uidelicet quod & crematum sit à Babylonijs, qui illuc expeditionem fecerint, & rursus instaurari cœperit Cyro Asiæ regnum adepti, ex Berosi uerbis huc appositis perspicue ostendetur. Sic enim dicit in libro tertio:

Berosi uerba.

Igitur Nabuchodonosorus postquam quem diximus murum inchoauit, morbo uitam finiuit, cum regnasset annos quadraginta tres. Ei successit ipsius filius Euilmaraduchus. Is cum sceleratè & lasciue imperio præesset, insidijs oppressus est à suæ sororis marito Neriglissoro, postquam regnauit annos duos. Ei successit idem qui eum oppresserat Neriglissoroorus, regnauit que annos quatuor. Huius filius Laborsoarchodus regnum puer obtinuit menses nouem: & quia prauæ indolis specimina multa edebat, ab amicis oppressus insidijs, per cruciatum interfectus est. Hoc sublato, qui eum oppresserat conueniunt, & communi sententia regnum tradunt Nadonnedo cuidam Babylonio, eiusdem functionis homini. Sub hoc urbis Babyloniorum muri fluuio circumdati, cocto lapide & bitumine exornati sunt. Hoc regni aënnū agente decimumseptimū, Cyrus ex Perside profectus cum magnis copijs, uastata reliqua omni Asia, Babyloniam adortur. Eius aduentu cognito, Nabonnedus ei cū copijs obuiā uadit, & prælio cōgressus uincit, cumque paucis fuga elapsus, in Borsipenorum urbē se includit. Cyrus Babylone capta, mandatoque ut exteriora urbis mœnia (quoniā ei nimis operosa, & difficilis

scilis expugnata uisa fuisset urbs) diruerentur: ad Borsippum ire contendit, Nabonnedum oppugnaturus. Cumq; Nabonnedus obsidionem non ferens deditioem fecisset, Cyrus eum benignè acceptum, dataq; ad habitandum Carmania, ex Babylonia dimittit. Et Nabonnedus quidem in illa regione reliquum uitæ transegit.

Hæc Berofus. quæ quidem uera sunt, & cum nostris libris conuenientia. In ijs enim traditur, Nabuchodonosorū duodeuigesimo regni sui anno templum nostrum uastasse, & per septennium nusquam extitisse. Secūdo autem regni Cyri anno iactis fundamentis, secundo item regni Darij ex ædificatum fuisse. Addam autem etiam Phœnicum monumentalium literarum, ne uel redundantiam testimoniorum omittam. Est autem huiusmodi temporum superputatio:

Sub Thobalo rege Tyrum obsedit Nabuchodonosorus. Post hunc regnauit Baal annos decem: post quem constituti iudices iura dixerunt. Ecnibalus Baslachi filius menses duos, Chelbes Abdæi menses decem, Abbarus pontifex menses tres: Mytgonus & Gerastratus Abdelimi iudices fuere annos sex, quos inter regnauit Balatorus annum unum. Eo mortuo, accersuerunt Babylone Merbalum, qui regnauit annos quatuor. Hoc mortuo, accersuerunt eius fratrem Iromum, qui regnauit annos uiginti, cuius tempore Cyrus Persis imperauit.

Est igitur in uniuersum tempus annorū quinquagintaquatuor, & trium mensium. Septimo enim anno regni sui cepit Nabuchodonosorus Tyrum obsidere: decimo quarto autem Iromi anno Cyrus Persa imperium adeptus est. Et congruunt equidem de templo scripta Chaldæorum & Tyriorū cum nostris: patetq; ex ijs quæ à me adducta sunt testimonijs sine ulla iam controuersia nostri generis antiquitas. Itaque hominibus non contentiosissimis satisfactura esse arbitror, quæ à me dicta sunt. Verum qui barbarorum annalibus non credunt, sed solis Græcis fidem habendam esse censent, eorum dubitatio tollenda est, allegandiq; sunt Græcorum quoque multi, quibus gens nostra cognita fuerit, quicq; eius, si quando sese obtulit occasio, in scriptis suis meminerint. Igitur Pythagoras ille Samius, priscus homo, & sapientia ac religione omnium qui philosophati sunt præstantissimus habitus, non solum nostra (id quod perspicuum est) cognouit, uerum etiam maxima ex parte æmulatus est. Et eius quidem nullū (quod quidem in confesso sit) scriptum extat, sed de eo multi memoriæ prodiderunt, quorum illustrissimus est Hermippus, uir in omni historia diligens. Is in primo de Pythagora libro dicit, Pythagoram uno eius familiarium uita defuncto, nomine Calliphonte, natu Crotoniata, dictitare solitum, illius animam secum noctes diesq; uersari, atq; admonere, ne per locum transiret in quo asinus imegisset: utq; ab æstuosis aquis abstinere, & ab omni maledicto se contineret. Deinde hæc quoq; subiicit: Atq; hæc & agebat & dicebat Iudæorum Thracumq; opiniones sequens, & ad seipsum transferens. illū em̄ uirū re uera multa ex Iudæorū institutis ad suā trāstulisse philosophiā. Erat aut̄ etiā p̄ urbes nō ignota olim nostra gens, multiq; nostrorū morū apud nōnullos iā increbuerant, & nōnullis imitatione capessabant. Declarat hoc Theophrastus, dū dicit, Tyriorū legibus inter-

Pythagoras.

Pythagoras.

Hermippus.

Theophrastus.
dici,

dici, ne peregrino more iuretur: & in ijs iurandi modis annumerat quibusdam alijs etiam iusiurandum Corban appellatum: quod profectò nusquam nisi apud solos ludæos inuenias. quod quidem Hebraicum uocabulum donum Dei notat. Quin nec Herodotus Halicarnassensis gentem nostram ignorauit: quippe apparet eum eius quodam modo fecisse mentionem. De Colchis enim narrans in secundo libro sic refert:

Herodoti locus
de circum-
cissione.

Soli omnium Colchi, & Ægyptij, & Aethiopes à primordio uirilia circumcidunt: Phœnices uerò & Syri, qui sunt in Palæstina, id seipsi quoque ab Ægyptijs didicisse confitentur. At Syri Thermondontis & Parthenij fluminis accolæ, & Macrones eorū uicini, id se nuper à Colchis didicisse ferunt. Nam hi soli mortalium circumcidunt, eosque eadē cum Ægyptijs facere patet. De Ægyptijs uerò & Aethiopibus utri ab alteris didicerint, non habeo dicere.

Igitur Syros Palæstinæ incolæ dixit circumcidi: atqui incolarum Palæstinæ soli ludæi id faciunt, id quod ille intelligens, de eis dixit.

Chœrili locus
de ludæis.

Chœrilus quoque poeta antiquior meminit nostræ gentis, quæ Xerxi Persarum regi expeditionis in Græciam socia fuerit. Enumeratis enim cunctis gentibus nostram quoque postremo loco collocauit his uerbis:

*Ponē sequebatur genus admirabile uisu,
Lingua quibus Phœnissa fuit, sedesq; locata
Montibus in Solymis, quæ late stagna patefunt.
Squalet eis uertex, circum coma rasa, superne
Durata fumo exuuia gestantur equina.*

Hic certè nostri eum meminisse cuius perspicuum est: siquidem & Solymi montes in nostris sunt finibus, eosque incolimus, & lacus qui Asphaltites appellatur. Is enim omnium Syriæ lacuum latissimus est & maximus. Et Chœrilus quidem sic nostri meminit.

Clearchi locus
de ludæis.

Quod autem non solum nossent ludæos, uerum etiam admirarentur, in quoscunque eorum inciderent, non abiectissimi Græcorum, sed qui sapientiæ nomine in maxima admiratione fuere, facile est cognoscere. Nam Clearchus Aristotelis discipulus, & Peripateticorum nulli secundus, in primo libro de Somno ait, Aristotelem magistrum suum, de ludæo quodam hæc tradere: atque ipsum Aristotelem facit loquentem in hunc modum.

Verum plerumque narrare longum fuerit, sed quæ illius dicta admirabilitatem quandam, item quæ philosophiam habent, ea persequi non erit absurdum. Cæterum ut tibi apertè hoc dicam, Hyperochide, mira tibi & somniorum similia dicere uidebor. Tum Hyperochides subiecit: Istam ipsam, inquit, ob causam audire cuncti cupimus. Et Aristoteles: Igitur secundum Rhetoricam, inquit, præcepta genus eius primò explicemus, ne præceptorum magistris non pareamus. Dic inquit Hyperochides, quod tibi uidetur. Et ille: Erat igitur, inquit natiue ludæus, ex Cœlesyria, Sunt autem hi prognati ex Indicis philosophis, uocanturque (ut aiunt philosophi) apud Indos Callani, apud Syros ludæi, nomen à loco adepti. nuncupatur enim quem incolunt locum ludæa. Urbis autem eorū nomen admodum durum est: uocant enim Hierosolymā. Igitur hic homo multorum hospitio utēs, & ex superioribus locis ad maritimam pau-

ma paulatim descendens, non sermone solum, sed etiam animo Græcus erat. Ac tunc commorantibus nobis apud Asiam, cum in ea loca deuenisset in quibus eramus, congressus est & nobiscum, & cum alijs quibusdam scolasticis, ut eorum sapientiam exploraret: cumq; multi eruditorum cum eo familiaritatem contraxissent, ille sua tanto magis tradebat.

Hæc dixit apud Clearchum Aristoteles, magnā præterea & admirabilem illius Iudæi uitæ continentiam frugalitatemq; narrans. Qua de re si quis uolet plura, ex ipso libro cognoscat licebit. nam ego, ne plus satis adducam, caueo. Et Clearchus quidem obiter hæc dixit: cumq; aliud sibi propositum haberet, sic nostri meminit. At Hecataeus Abderita, homo & philosophus, & rebus gestis clarissimus, & qui cū Alexandro rege uiguit, & cū Ptolemæo Lagi filio cōmerciū habuit, nō obiter Iudæorū mentionē fecit, sed de ipsis librum conscripsit: ex quo libet summatim quædam percurrere. ac primū tempus ostendam. Memorat enim Ptolemæi apud Gazam cum Demetrio prælium, quod quidem incidit in annum ab Alexandri interitu undecimum, Olympiade centesima decima septima, authore Castore. Is enim hac Olympiade commemorata sic ait: Hac Olympiade prælio uicit apud Gazam Ptolemæus Lagi filius Demetrium Antigoni, eum qui Obsessoris cognomen habuit. Alexandrum autem confitentur omnes obijisse Olympiade centesima decima quarta. Ex quo perspicuum est, & illius, & Alexandri tempore uiguisse nationem nostram. Igitur Hecataeus hæc rursū dicit, post illud apud Gazam prælium, Ptolemæum potitum fuisse locis Syriæ: multosq; homines, audita Ptolemæi comitate & humanitate, cum eo in Aegyptum proficisci, & negotiorum socios esse uoluisse: quorum unus erat, inquit, Ezecias Iudæorum pontifex, homo ætate annorum circiter sexaginta sex, dignitate apud gentiles suos magnus, & ingenio non bardus: præterea dicendi facultate pollens, & rerum gerendarum, si quis alius, peritus. Et sunt, inquit, in uniuersum Iudæorum sacerdotes, qui frugum decumas accipiunt, & rem publicam administrant, numero circiter mille quingenti.

*Hecataei liber
de Iudæis.*

*Ezecias Iudæo-
rum pontifex.*

Ac rursū eiusdem hominis mentionem faciens: Hic homo, inquit, honorem eum adeptus, nobis que familiaris factus, assumpto quodam comitum suorum, totam controuersiam eis recitauit. habebat enim scriptam eorum habitationem atq; mores.

Deinde rursū explanat Hecataeus, quomodo simus erga leges animati, quiduis ut potius patiamur, quàm ut eas uiolemus: quod id honestum esse ducamus. Itaque, inquit, cum & malè audiant apud finitimos, omnesq; eos qui illuc ueniunt, & sæpe à Persarum regibus & satrapis uexentur, non possunt de sententia dimoueri: quin sæuissimis cruciatibus & mortibus apertissima confessione obuiam uadunt, neque patriam religionem negant.

*Iudæi legū de-
fensores acerrimi.*

Adducit & argumenta eorū de legibus cōstantissimæ persuasionis non pauca. Ait enim, cum Alexander aliquando Babylonem uenisset, & colapsū Beli fanum expurgare statuisset, atque uniuersis militibus suis rudera exportare imperasset, solos Iudæos non paruiffe: sed & multas plagas sustinuisse, & grandes multas soluisse, donec rex eis ignoscens, impunitatē dederit. Cumq; in eorum fines uenissent satrapæ, & tēpla arasq; extruxissent,

omnia

*Iudæa gens popu-
losissima.*

*Iudæa magni-
tudo.*

*De urbe Hie-
rosolymis.*

*De Mosolla-
mo Iudæo.*

*Agatharchide
locus de Iudæa
is.*

omnia hæc diruerunt, & ob quædam Satrapis multam penderunt, de nonnullis ueniam consequuti sunt. Atque illud addit, eos ob hæc dignos esse admiratione. Neque non illud dicit, nostram gentem fuisse populosissimam. Plurima enim nostri millia à Persis antea Babylonē abrepta fuisse: neque pauca post Alexandri quoque mortem in Aegyptum & Phoeniciam ob Syriam seditionem commigrasse. Idem homo & magnitudinem agri quæ nos incolimus, & pulchritudinem literis prodidit. Trecenta enim millia iugerum, inquit, optimi ferè fertilissimique soli possident, tanta enim magnitudine est Iudæa. Quin etiam quod & urbem ipsam Hierosolyma & pulcherrimam & maximam, iam admodum olim habitemus, & de hominum multitudine, & de templi opere sic idem differit.

Sunt enim Iudæorum multæ munitiones in agris, & uici: sed una est urbs ualida, patens in circuitu quinquaginta maximè stadia, quam incolunt hominum circiter centum uiginti millia. eam uocant Hierosolyma. Ibi est in urbis ferè meditullio septum lapideum, longitudine circiter quinque iugerum, latitudine centum cubitorum, habens duas portas: in quo altare est quadrangulum, nec sectis, sed crudis lapidibus confectum. latera sunt uicenum cubitorum, altitudo decem. Apud altare ædificium est ingens, cuius est altare & candelabrum, utrumque aureum, pondere duorum talentorum. Super his lumen est noctes dies que inextinctum. Simulachrum ibi nullum omnino est, neque statua, neque ulla prorsum stirps, quales sunt luci, aut aliquid huiusmodi. In eo noctes dies que degunt sacerdotes, sacra quædam peragentes, & in fano uinum omnino non libantes.

Præterea quod cum Alexandro rege, & postea cum eius successoribus militauerimus, testatus est, se que in eo incidisse tradit sub homine Iudæo militantibus. Quem equidem locum huc subiiciam, qui sic habet:

Igitur me ad mare rubrum uadente, subsequēbatur quidam cum cæteris deducētibz nos equitibus Iudæus, nomine Mosollamus, homo & animo satis robusto, & sagittarius omnium tum Græcorum, tum barbarorum facile præstantissimus. Hic homo cunctis iter facientibus, & uate quodam augurante, omnes que gradum sistere iubente, quæsiuit cur restarent. Cum que uates auem ei ostendisset, dixissetque, siquidem illa mansisset, omnibus è re esse se manere: si surrexisset, atque prorsum auolasset, progredi: si retrorsum, retrogredi: ille tacuit, tensoque arcu, auem illam sagitta ictam interfecit. Atque hic indignantibus tum uate, tum alijs quibusdam, illum que detestantibus, Quid insanitis, inquit, habentes cum infelicissima aue negocium? Etenim qui potuisset hæc, sua ipsius salute non præuifa, de nostro itinere nobis sani quicquam nunciare? Nam si futura præuidere potuisset, in locum hunc nunquam uenisset, metuens ne se sagitta perimeret Mosollamus Iudæus.

Verum Hecataei testimoniorum hætenus satis est. Nam plura discere si quis uolet, librum facile nanciscetur.

Non pigebit autem me Agatharchidem quoque nominare, cum qui ad nostram, ut ipse putat, stulticiæ derisionem nostri mentionem fecit. Is enim Stratoniciæ res narrans, quemadmodum ex Syria uenerit in Macedoniam, relicto uiro suo Demetrio: cumque Seleucus eam (id quod ipsa sperauerat) duce-

re no-

re noluiſſet, & à Babylone exercitum ſuum duceret, apud Antiochiam tu multuatum fuerit: deinde reuerſo rege, cum caperetur Antiochia, illa Seleuciam fugerit, & cum inde protinus nauigareliceret, uetante ſomnio obſequens remanſerit, mortua que fuerit: hæc, inquam, præfatus Agatharchides, & Stratonicæ ſuperſtitionem cauillans, nos exempli gratia allegat, hunc in modum ſcribens:

Qui ludæi uocantur: urbem incolentes omnium munitiſſimam, quæ ab incolis Hieroſolyma uocatur, ſeptimo die ociari ſoliti, ac neque arma ferre eo tempore, neque agriculturam attingere, neque aliud opus ullum curare, ſed in ſanis paſſis manibus ad ueſperam uſque orare, cum intraſſet in urbem Ptolemæus Lagi filius cum exercitu, & homines, quorum erat urbem cuſtodire, dementem illam ſuperſtitionem retinerent, & patria ſperum dominum accepit, & legis inſtitutum uitioſum eſſe patuit. Atque ille caſus omnes, exceptis illis, docuit, tum demum ad inſomnia & traditam in lege opinionem eſſe confugiendum, cum humana ratione expediri res dubiæ nequeunt.

Et hoc quidem Agatharchides deriſione dignum iudicat: ſed qui ſine maleuolentia rem perpendunt, iſs magnum multis que dignum laudibus uidetur, ſi qui homines legum cuſtodiam, & erga Deum religionem, & ſalutis & patriæ ſemper antepoſunt.

Quod autem nonnulli ſcriptores, non quia gentem noſtram ignorarent, ſed aut inuidia quadam, aut alijs non iuſtis de cauſis, noſtri mentionem præterierint, coniecturam, ut arbitror, adducam. Hieronymus enim, is qui ſuſceſſorum hiftoriam conſcripſit, eodem fuit tempore cum Hecataeo: & cum eſſet Antiochi regis amicus, Syriam adminiſtrauit. Et tamen cum Hecataeus etiam librum de nobis ſcripſerit, Hieronymus ne mentionem quidem ullam noſtri uſquam fecit in hiftoria: cum tamen plerumque in iſs locis uerſatus fuerit. Tantum fuit inter hominum illorum inſtituta diſcrimen, cum alteri etiam ſeria commemoratione digni uifi fuerimus: alteri affectus neſcio quis, certè non æquus, ad ueritatem tenebras offuderit. Sed ſatis ſunt alioquin ad Antiquitatis noſtri generis demonſtrationem Ægyptiorum Chaldæorum que, & Phœnicum annales, & inſuper tot ſcriptores Græci: accedunt Theophilus, & Theodotus, & Mnæſæas, & Ariſtophanes, & Hermogenes, & Euemerus, & Conon, & Zopyrion, & forſan alij multi. neque enim omnes ego libros legi, in quibus noſtri non obiter eſt facta mentio. Et aberrarunt equidem plerique eorum quos dixi à primarum rerum ueritate, quia noſtros libros ſacros non legerunt: ſed de noſtri Antiquitate omnes communiter teſtati ſunt, de qua in præſentia dicere nobis pro poſitum eſt. Sed Phalereus Demetrius, & Philo ſenior, & Eupolemus, haud multum à ueritate aberrarunt, quibus ignoſci par eſt, neque enim licuit eis ſcripta noſtra accuratiſſimè aſſequi.

Vnum mihi reſtat caput eorum quæ in Operis initio propoſita ſunt, uidelicet ut calumnias & maledicta, quibus quidam aduerſum genus noſtrum uſi ſunt, falſitatis coarguam, & iſs iſſis qui illa ſcripſerunt, contra ſemetipſos utar teſtibus. Igitur quod alijs quoque multis idem uſu uenerit ob

*Hieronymus
hiftoricus.*

*Maledicta in
Iudeos reſcripſit.*

ioſeph.

DD

quo-

quorundam malevolentiam, notum esse arbitror ijs, qui plusculum in hystoriarum lectione uersati sunt. Etenim gentium clarissimarum, que ciuitatum nobilitatem foedare, & rerumpub. formas maledictis turpificare quidam conati sunt: ut Theopompus Atheniensium, Polycrates Lacedæmoniorum: qui uerò Tripolicum scripsit (neque enim is Theopompus est, ut quidam putant) Thebanorum ciuitatem inuasit. Timæus quoque in hystorijs tum de illis, tum de alijs multa maledixit. Maxime autem hoc faciunt cum clarissimis quibusque congregientes: nonnulli inuidia ac peruerfitate moti: alij, quia se uanis dictis nobilitatum iri arbitrantur. Et quidem apud dementes spe sua nequaquā frustrantur: sed qui sanas habent aures, eorum prauitatem uehementer damnant. Et in nos quidem primi maledictorum authores extiterunt Ægyptij: & porro in illorum gratiam ueritatem peruertere quidam conati sunt, neque maiorum nostrorum in Ægyptum aduentum, uti fuit, confitentes, neque exitum uerè narrantes.

*Ægyptiorum
de iudeis maledicta.*

Odij autem inuidiæ, que causas sumpserunt multas. Primum, quia in eorum finibus potestate ualuere maiores nostri, & illinc domum profecti, rursum florere. Præterea morum diuersitas magnas eis peperit inimicitias, tantum nostra ab illorum religione differente, quantum Dei natura brutis præstat animalibus. hæc enim pro dijs habere illis commune & patrium est: sed in ijs honorandis inter sese priuatim differunt. Et leues alioquin ac dementes prorsus homines, malè iam à primordio de dijs sentire consueti, Theologiæ nostræ grauitatem imitari nesciuerunt, & cum multos nostri æmulos esse uiderent, inuiderunt. Siquidem eò demeritiæ ac abiectiōis processerunt eorum nonnulli, ut ne antiquis quidem suis annalibus contraria dicere dubitauerint: quinimò odio cæcati, ipsi sibi contraria imprudenter scripserint.

*Manethonis
de iudeis mendacia.*

Atque ut unum primum mea peroratio, quo etiam antiquitatis teste paulo antè usus sum, idem Manethon, qui se Ægyptiacam historiam ex sacris literis interpretari professus est, præfatus maiores nostros cum plurimis hominum millibus in Ægyptum profectos incolis imperasse: idem deinde confitens aliquanto post tempore pulsos Iudæam tenuisse, conditis, que Hierosolymis templum extruxisse, hætenus annales sequutus est. Deinde sibi licentiam dans, se, que de Iudæis quæ fabulosa tradantur scripturum dicens, incredibilia interferit: immiscere nobis uolens Ægyptiorum leproforum, & ob alios, ut ipse ait, mōrboſos in exilium damnatorum multitudinem. Nam adiecto Amenophi rege, falso nomine, ideoq̃ eius regni tēpus definire non ausus, cum tamen in cæteris regibus annos accuratè adiecisset, huic adiungit quasdam fabulas, oblitus quod ipsemet iam literis prodiderat, uidelicet quingentis fermè & octodecim annis ante hunc Menophim extitisse pastorum ad Hierosolyma profectiōem. Tethmosis enim rex erat, quando migrarunt. A Tethmosi autem interiectorum interea regum anni sunt, authore ipso Manethone, trecenti nonagintatres, usque ad duos fratres Setho & Hermæum. Quorum Setho Ægypti, Hermæo Danai nomen postea inditum fuisse refert. quo eiecto Sethos regnauit annos quinquagintanouem: post eum natu grandior eius filius Ramphes sexaginta sex. Igitur tot antè annis migrasse

migrasse ex Ægypto patres nostros confessus, postea Amenophim illum regem intercalarem facit, eum que dicit cupiuisse deos uidere, sicut eos uidisset quidam eius decessorum, nomine Or. Atque hanc suam cupiditatem aperuisse cuidam suo cognomini Amenophi, Paapis filio, qui diuina præditus natura putaretur tum ob sapientiam, tum ob futurorum prænotionem. Dixisse igitur ei cognominem illum, posse eum deos uidere, si regionem omnem à leprosis pollutis que hominibus expurgasset. Hoc responso delectatum regem, coegisse ex Ægypto omnes qui corporibus essent uitiatas: & fuisse eam multitudinem octoginta millium. Hos in latumias in quendam ad orientem Nili positum locum ab Amenophi coniectos fuisse, ut ibi operarentur unà cum cæteris inclusis Ægyptijs: & fuisse inter eos etiam quosdam eruditos sacerdotes lepra perfunctos. Amenophim autem sapientem illum & uatem, timentem tum sibi tum regi ab ira deorum, si illi per uim spectati fuissent, cum dicere in animo haberet, quosdam pollutis illis ita opem laturos, ut Ægypto imperarent annos tredecim, non ausum fuisse illum quidem hæc enunciare regi: sed omnibus in literas relatis, sibi mortem conciuisse. quæ res regem in anxietatem coniecerit. Deinde ad uerbum sic scribit Manethon:

Illis deinde in latumijs longo iam tempore fatigatis, rogatus rex ut eis ad habitationem atque domicilium Abarim daret, urbem tunc à pastoribus desertam, concessit. Fuit autem ea urbs, ut habetur in theologia, quondam Typhonis. Illi in eam ingressi, eum que locum ad rebellionem habentes, ducem sibi Heliopolitanum quendam sacerdotem crearunt, nomine Ofarsyphum, ei que in omnibus se dicto fore obediētes iurarunt. Ille primum eis legem tulit, ut [neque deos adorarent] neque ab ullo sacrorum animalium, quibus apud Ægyptios lege cauerebatur, abstinerent: sed omnia mactarent, & uescerentur: item que, ut cum nomine, nisi cum coniuratis, commercium haberent. His ille, & plurimis alijs lege sancitis, iussit ut operarum multitudine urbis mœnia construerent, se que ad bellum Amenophi regi inferendum præpararent: ipse ascitis sibi reliquorum quoque sacerdotum, itidem que pollutorum nonnullis: legatos misit illos eiectos à Tethmosi pastores ad urbem Hierosolymā uocatam, qui suo reliquorum que unà secum ignominia affectorum statu demonstrato, peterent, ut secum unà bello Ægyptum inuaderent: se que pollicitus est ducturum eos primum ad Abarim auisam ipsorum patriam, & multitudini rerum necessariarum copiam præbiturum: deinde propugnaturum, cum opus esset, & regionem eis facile subacturum. Illi omnes summopere lætati, alacriter profecti sunt, uiri ad ducenta milia. & haud multo post ad Abarim peruenerunt. Amenophis Ægyptiorum rex illorum aduentu cognito, non mediocriter perturbatus est, recordatus prædictionis Amenophis Paapis filij: coacta que prius Ægyptiorum multitudine, & inito cum eorum ducibus consilio, sacra animalia, quæ primā in fanis maximè colebantur, ad se curat adducenda, singulis que sacerdotibus mandat, ut deorum signa tutissimè occultent. Fi

Hæc [] adieci ex uetere translatione. nam ex postea à Iosepho repetuntur.

lium autem Setho, qui & Ramesse à Rapseo patre nominatus est, quinque annos natum deposuit apud amicum suum. Ipse cum traiecisset cum cæteris Ægyptijs, uiris bellicosissimis, numero ad trecenta millia, cum hostibus qui occurrerunt, congressus non est, uidelicet ne cum Deo pugnaret: sed conuerso itinere Memphim reuersus est, & assumpto Api, cæterisque illuc accersitis sacris animalibus, protinus in Æthiopiam cum uniuersa classe & Ægyptiorum multitudine nauigauit. nam ei subiectus erat Charitius Æthiopum rex. Itaque eum excepit, & omni multitudini res ad uictum necessarias, quarum erat in illa regione copia, suppeditauit, nec non urbes & uicos, qui satis essent ad illos tredecim annos, quibus eum imperio carere fatale erat: nec non Æthiopicum exercitum ad Amenophis regis custodiam collocauit in Ægypti confinijs. Et Æthiopiæ quidem hic status erat. Solymitæ autem cum pollutis Ægyptijs, postquam eò peruenissent, ita impiè in homines sæuierunt, ut supra dictorum imperium aureum fuisse uideretur ijs, qui tunc horum scelera spectabant. Etenim non solum urbes & uicos incenderunt, neque deorum signa depeculari ac corrumpere satis habebant: uerum etiam ea quæ colebantur sacra animalia, ad epulas adhibebant, & sacerdotes uatesque ad ea immolanda iugulandaque cogebant, nudosque eiciebant. Ferunt sacerdotem eum, qui eis reip. formam legesque tradidit, natione Heliopolitanum, nomen Osarsiph, ab Heliopolitano deo Osiri, postquam in eam nationem transijt, mutasse nomen, & Moysen fuisse nuncupatum. Igitur quæ perhibent de ludæis Ægyptij hæc sunt, & alia plura quæ breuitatis causa prætereo.

Idem Manethon porro dicit, postea discessisse ex Æthiopia Amenophim cum magnis copijs, nec non eius filium Rampsem item cum copijs, & hos duos cum pollutis prælio congressos uicisse, multisque interfectis, eos usque ad Syriæ confinia persequutos fuisse.

Hæc & huius generis alia conscripsit Manethon, quem ego delirare & mentiri perspicue demonstrabo, si prius illud explicauero, ob ea quæ postea dicentur aduersus eum. Dedit hic nobis confessusque est, non fuisse nos principio Ægyptios, sed aliunde profectos Ægypti fuisse potius, rursumque inde discessisse. Quod autem nobis non admixti fuerint postea Ægyptiorum ij, qui corporibus erant uitiosis, quodque ex ijs non fuerit Moyses, qui populum duxit, sed multis antè seculis fuerit, hæc, inquam, ex ipsius Manethonis dictis euincere conabor. Primum fabulæ causam affert ridiculam. Rex, inquit, Amenophis deos uidere concupiuit. Quos nam? si quidem eos quos deos esse apud ipsos lex sancit, bouem, & hircum, & crocodilos, & cynocephalos uidebat. Cælestes uero quis poterat? aut cur ea cupiditate tenebatur? quod nimirum rex alius ante eum uiderat. Ab illo igitur cognouerat & quales essent, & quo nam pacto eos ille uidisset. itaque noua ei arte nihil opus erat. Sed erat, credo, sapiens uates, per quem hoc se perfecturum rex putabat. Cur igitur non prænouit, eum inconcessa cupere? neque enim contigit. Iam illud quid rationis habebat, ob mutilos & leprosos inaspectabiles esse deos? ob scelera enim,

nim, non ob corporum uitia irascuntur. Octoginta uerò leproforū & malè ualentium millia uno ferè die cogi quī potèure? aut quī factum est, ut uari rex non paruerit? Iussit enim uates ei, ut ex Ægypto exterminare uitiosos: ipse uerò eos in latumias detrussit, quasi cui operarijs opus esset, non qui regionem expurgare statuisset. Iam uatem ipsum sibi manum attulisse dicit, quòd deorum iram Ægypti quæ casum præuideret: regi autem scriptum reliquisse prædictionem. Cur uerò non statim ab initio præuidit uates mortem suam? aut cur non protinus regi contradixit uolenti uidere deos? aut quid erat, cur non euentura suo tempore mala timeret? aut quid nam grauius imminabat, quòd morte præueniret? Iam quòd est omnium stultissimum uideamus. His ille rex auditis, & de futuris uitiosos illos ueritus, à quibus ut Ægyptum expurgaret ei edictum erat, ne tunc quidem eos finibus exegit: sed orantibus ipse dedit urbem, olim, ut ipse dicit, à pastoribus conditam, & Abarim appellatam. In quam congregatos eos ducem ait delegisse ex sacerdotibus olim Heliopoli oriundis: & hunc illos docuisse neque deos adorare, neque ab ijs quæ colerent Ægypti animalibus abstinere, sed omnia mactare atque comedere. cum nemine autem, nisi cum coniuratis, commercium habere: & iureiurando multitudinem obstrinxisse obedituros his legibus, munita quæ Abari, regi bellum intulisse. Addit misisse Hierosolyma qui ab illis peterent auxilium, se quæ eis Abarim traditurum promississe: quippe quæ uenturis ab Hierosolymis auita foret, in quam illi recepti uniuersam Ægyptum essent occupaturi. Deinde illos cum ducentis militum millibus uenisse dicit: regem autem Ægyptiorum Amenophim, quòd sibi cum Deo pugnare nefas duceret, in Æthiopiam confestim au fugisse: Apim autem & alia quædam sacra animalia sacerdotibus custodienda mandasse. Deinde Hierosolymitas eò uenisse, & urbes euertisse, & fana concremassè, & iugulasse sacerdotes: denique nullum sceleris crudelitatis quæ genus prætermisisse. Qui uerò eis reip. formam leges quæ tulit, sacerdos, inquit, erat natione Heliopolitanus, nomine Osarsiph, ab Heliopolitano deo Osiri: sed mutato nomine Moysen seipsum appellauit. Anno autem decimotertio (tantum enim exilij spacium ei fatale fuisse) Amenophim ex Æthiopia magno cum exercitu profectum, & cum pastoribus pollutis quæ prælio congressum uicisse, multis quæ interfectis reliquos usque ad Syriæ fines fuisse persequutum. Atque in his rursus non uidet se improbabiler mentiri. Nam leprosi & eorum socia multitudo, etiam si antè succenserent tum regi tum cæteris, à quibus illa ex uatis consilio passi fuissent: at dum ex latumijs exierunt, & urbem ab eo agrum quæ consequuti sunt, certè mitiores in eum facti fuissent. Sin illum oderant, priuatim ei insidiati fuissent, non in uniuersos arma sumpsissent, cum plurimas profectò cognationes haberent, utpote quorum tanta foret multitudo. Aut si omnino homines oppugnare decreuerant, at cum dijs quidem suis bellare nunquam ausi fuissent, neque leges auitis, & in quibus educati fuerant legibus planè contrarias tulissent. Et Manethoni gratiam debemus, quòd sceleris huius non eos qui Hierosolymis aduenissent authores extitisse dicit,

sed illos ipsos qui erant Ægyptij : & in primis sacerdotes & hæc excogitasse, & plebem iureiurando obstrinxisse. Illud autem non absurdum esse qui potest : quod familiarium amicorum quæ nullus cum eis rebellauit, aut periculi belli socium se præbuit : sed miserunt polluti Hierosolyma nuncios, & ab illis auxilium exciuerunt : qua amicitia aut familiaritate antegressa : nam contra, erant hostes, & moribus plurimum discrepabant. Ipse uero dicit, eos protinus obtemperasse pollicentibus occupaturos Ægyptum : quasi uero non essent ipsi regionis perquam periti, ex qua per uim exacti fuerant. Et si quidem inopes & calamitosi fuissent, fortasse periculum subissent. Sed cum & urbem incoherent beatam, & agro fruerentur longè meliore quàm est Ægyptus, cur tandem in periculum se conicerent, ut ueteribus hostibus, nōdē q̃ corpora mutila habentib. quos nē familiarium quidē quisquā fert, opem ferrent : neq̃ enim utiq̃ futuram præsciēbant fugam regis. Nam contra ipse Manethon dixit, Amenophis filium cum trecentis militum millibus ad Pelusium occurrisse, id quod omnino sciēbant aduenientes : mutationem uero sententiæ & fugā eius conijcere qui possent : iam potitos cibarijs Ægypti eos qui ab Hierosolymis illuc expeditionem fecerint, dicit multum & crudeliter sauiisse : & hæc exprobrat, quasi nō hostes in illos adduxerit, aut quasi accusandi sint qui aliunde acciti sunt, cum eadem ante illorum aduentum & facerent, & facturos iurassent, qui erant natione Ægyptij. Sed & aliquanto post tempore Amenophis illos aggressus prælio uicit, & hostes interficiens ad Syriam usq̃ persequutus est. Vsq̃ adeo uidelicet expugnatu facilima est Ægyptus undelibet inuadentibus : & qui tunc bello eam occupauerant, cum uiuere audirent Amenophim, neq̃ aditus ab Æthiopia muniuerūt, cum magnum haberent ad eam rem apparatus, neq̃ reliquas copias pararunt. Amenophis uero etiam usque ad Syriam interficiens, inquit, eos persequutus est per inaquosas illas arenas : quasi uero non facilē esset exercitui sine prælio transire. Igitur authore Manethone nec ex Ægypto oriundum est genus nostrum, nec ei Ægyptij ulli admixti fuere. Nam leprosum & ægotantium multos consentaneū est in latumijs perijisse, cum ibi & diu & misere uixerint : multos & in sequutis postea prælijs, plurimos uero in postremo & in fuga. Superest ut aduersus eum de Moyse dicam. Hunc uirum Ægypti admirandum illi quidē diuinumq̃ existimant, sed ei affingunt incredibile maledictū : dicūt Heliopolitanum fuisse, unū ex illius loci sacerdotibus, illuc ob lepram fugatū. Atqui ostenditur in annalibus, eum quingentis octodecim annis antè fuisse, & maiores nostros ex Ægypto in eū quē nūc incolimus agrū, adduxisse. Iam nullo tali corporis uitio eum laborasse, ex ipsius dictis patet. Leproprosis enim interdixit, ne uel in urbe manerent, uel in pago degerent, sed soli ambularēt discisis uestibus. Quod si quis eos tetigit, aut sub eodē tecto fuit, immū dum ducit. Quinimò si quis ab eo morbo curatus ualeitudinē recuperauerit, huic præscribit Moyse expiationes quasdā, & fontanę aque lotiones ac purificationes, & omniū corporis pilorum deraſiones : iubetq̃, ut multis uarijsq̃ perfunctus sacrificijs, ita demū in sacram urbem intret. Atqui contra cōsentaneū erat, ut qui hac calamitate laborasset, is cura aliqua & humanitate

utere

Moyſes à Manethone leproſus falſo dictus.

uteretur erga eiusdem miseriae socios. Neque uerò solum de leprosis ita sanxit, sed etiam ne minutissima quidē corporis parte mutilis sacerdotio fungi permitteretur: quinimò si quis inter fungendū sacerdotio in quodpiā huiusmodi malū incidisset, eū honore illo priuauit. Potest ne igitur esse uerisimile, hæc illum contra seipsum sanxisse, legibus in probum damnumq; suū cōditis? Quin et nomē mutauit minimè probabiliter. Osarsiph enim, inquit, uocabatur: at id quidē mutationi nō quadrat, & uerum nomē indicat seruātū ex aqua Moyse. aquā enim Moy uocant Ægypti. Igitur satis perspicuum factū esse puto, Manethonem, quando priscos annales sequutus est, haud multum à ueritate aberrasse: ubi uerò ad authoris incerti fabulas se cōuertit, aut eas improbabili- ter cōposuisse, aut aliquibus, qui eas præ maleuolentia dixissent, credidisse.

Post hunc Chæremoniem examinare uolo. Is enim Ægyptiacam historiā scribere se profitēs, idemq; quod Manethon regi nomē Amenophis, eiusq; filio Ramsesis nomē tribuens, dicit Isidem in somnis apparuisse Amenophi, expostulantem quod suum sanū in bello dūctum fuisset. Phritiphantē uerò sacrarū literarum peritum dixisse, si pollicitis hominibus Ægyptū expiasset, terrore liberatū iri. Itaq; illum electa morbidorū ducēta quinquaginta millia eiecisse. Illis autē præfuisse literatos homines Moysem & Iosephū, qui esset ipse quoq; sacris literis eruditus. & eis Ægyptia nomina, Moyse Tisithen, Iosepho Peteseeph, fuisse. Hos ad Pelusiū uenisse, & ibi naētos fuisse hominū trecenta octoginta millia, ab Amenophi relictā, q̄ ea in Ægyptū deportare nollet. Cū his amicitia inēssē, atq; ita Ægypto arma intulisse. Amenophim uerò eorū aduentu nō expectato, in Aethiopiā fugisse, relictā uxore prægnaēte: & illam latitantē in quibusdā antris peperisse filiū, nomine Messenen: qui postquā adoleuit, Iudeos in Syriā psequutus fuerit, & patrē Amenophim ex Aethiopia receperit. Hæc Chæremon. Arbitror autē ex ijs quę dicta sunt manifestū esse amborū mēdaciū. Si quid enim ueri subesset, fieri nō posset, ut usq; adeo discreparent. Sed qui falsa cōminiscuntur, nō quæ cū alijs cōsentiāt, scribunt, sed quę ipsis uisum est, fingunt. Igitur Manethon regis cupiditatē uidēdi deos initiū fuisse dicit eiectionis pollutorū: at Chæremon propriū quasi Isidis somniū cōmētus est. & ille quidē Amenophim fuisse dicit, qui regi expiationē prędixerit: hic Phritiphantē. Multitudinis uerò numerus nō admodū, scilicet discrepat, illo octoginta millia, hoc ducēta quinquaginta dicēte. Præterea Manethon cū prius pollutos in lapidicinas eiecisset, deinde eis Abarim ad habitandū dedisset, & cæteris Ægyptijs infestos reddidisset, tū demum inuocasse dicit eos Hierosolymitarū auxiliū: at Chæremon discedētes ex Ægypto apud Pelusium inuenisse hominū trecenta octoginta millia, ab Amenophi relictā, & cum illis rursus Ægyptum inuasisse, Amenophim autem in Aethiopiā fugisse. Ac, quod est omnium maximè egregium, ne quidē dixit, quæ nam essent, aut unde uenissent tot hominum legiones, utrum Ægyptij essent natione, an aliunde uenissent. Quin neque causam explanauit, cur eos in Ægyptum rex ducere uoluerit, qui tamen de leprosis somnium finxit Isidis. Moyse uerò etiam Iosephum adiunxit Chæremon, quasi eodē tempore expulsū: cum Iosephus quatuor ante Moysem seculis mortuus fuerit, quæ

Chæremonis
locus.

conficiunt omnes ferme centum septuaginta. Iam Rameffes Amenophis filius, authore Manethone, iuuenis cum patre bellum gerit, & fuga in Aethiopiam elabatur: at hic eum facit post patris abitum in antro quodam natum, & postea praelio uincentem, & Iudæos in Syriam fugantem, quorum erat numerus circiter ducentorum millium. O facilitatem. Neque enim prius quæ nam essent illa trecenta octoginta millia dixit, neque quoniam pacto illa quadringenta triginta millia perierint, in praelio ne ceciderint, an ad Rameffem defecerint. Quod quæ est omnium maximè admirandum, neque quos nam uocet Iudæos ex eo licet discere, aut utris illorum nomen hoc imponat: utrū illis ducentis quinquaginta leproforum millibus, an illis trecentis octoginta millibus, quæ erant apud Pelusium. Sed stultū fortasse fuerit pluribus refutare à seipsis refutatos, nam ab alijs eos refelli, esset tolerabilius.

*Lysimachi de
Iudeis mendacia.*

His autem subiungam Lysimachum, qui idem cum illis sumpsit ille quidam argumentum mendacij, sed eorum incredibilitatem commentis suis superauit. Dicit enim, sub Bocchori Ægyptiorum rege Iudæorum populum, homines leprosos & scabiosos, & alijs quibusdam morbis laborantes, in fana confugisse, cibum quæ mendicasse: ac plurimis hominibus morbo correptis sterilitatem in Ægypto extitisse. Bocchorum autem Ægyptiorum regem ad Ammonem misisse qui de sterilitate responsum peterent. Illum iussisse ut fana expiaret à profanis impijs quæ hominibus, eis ex fanis in loca deserta eiectionis: scabiosos autem & leprosos submergeret, utpote Sole eorum uitam ægrè ferente, fana quæ purificaret: ita demum terram fruges laturam. Bocchorum autem his oraculis acceptis, euocatis sacerdotibus & flaminibus iussisse ut congregarent immundos, & militibus in solitudinem ducendos traderent: leprosos autem plumbeis laminis illigatos in pelagus deicerent. Ita demersis leprosis & scabiosis, reliquos in deserta loca coactos, expositos fuisse. Eos conuentu conuocato, de seipsis consultasse: cum quæ nox aduenisset, ignibus & lucernis accensis sui custodiam egisse: & sequenti nocte cum ieiunassent, placasse deos ut se seruarent. Postridie Moysen quendam eis consuluisse, ut periculum facerent, unamque uiam secarent, donec in habitata loca uenissent: eos quæ monuisse, ut neque cuiquam mortaliū bene uellent, neque optimè, sed pessimè consulerent, deorumque templa & aras, in quacunque incidissent, euerterent. Hæc approbantibus cæteris ex illius sententia per solitudinem iter fecisse, atque ita multa perpeffos in regionem cultam uenisse, & in homines sæuiendo, & fana depeculando atque comburendo peruenisse in eam quæ nunc Iudæa nuncupatur, & condita urbe ibi consedissee, atque urbem hanc Hierosyla, ab illorum sacrilegijs fuisse nominatam. Sed eos postea rerum potitos, appellationem illam proprii declinandi gratia mutasse, & urbem Hierosolyma, & se Hierosolymos appellasse.

*Lysimachum.
refellit.*

Hæc Lysimachus. Qui quidem non eundem cum illis regem inuenit, sed nouum nomen commentus est: & prætermisso somnio ac uate Ægyptio ad Ammonem profectus est, de scabiosis & leprosis oraculum relaturus. At enim, in fana coiuisset multitudinem Iudæorum: utrum hoc nomine leprosis
impositos

imposito? an solis Iudæis hoc morbo laborantibus? Dicit enim Iudæorum populum: quem nam? Aduenam ne, an indigenam? Cur igitur Aegyptij qui sunt, Iudæos uocas? Sin peregrini, cur tandem id non dicis? aut quo pacto multis eorum à rege in mare summersis, reliquis in deserta loca expulsis, tanta eorum superfuit multitudo? Aut quo nam pacto & solitudinem transierunt, & quem nunc incolimus agrum occuparunt? & urbem condiderunt, & templum omnibus celebratissimum ædificauerunt? Debat & legislatoris non solum nomen dici, sed & genus declarari, quis nam & cuias esset, & cur tales eis leges ferre conatus fuisset, de inferenda dñs & hominibus iniuria in itinere. Siue enim natione erant Aegyptij, non ita facile à patris moribus descuissent: siue aduenæ, omnino aliquas habebant leges longa consuetudine seruatas. Et si quidem erga eos à quibus expulsi fuerant, nunquam se beneuolos fore iurarunt, erat causa probabilis: sed cunctis mortalibus non indictum bellum inferre eos, qui, ut ipse dicit, inopia laborantes, omnium egerent auxilio: hoc uero singularem non illorum, sed mentientis dementiam arguit, qui etiam nomen urbi indidisse illos à sacrilegio ausus est dicere, idem que postea immutasse. Scilicet eorum posteris probrum odium que conflabat illud nomen: ipsi urbis conditores hoc sibi nomen decori fore putabant. Et iste uir egregius præ immodica maledicendi intemperantia non intellexit, sacrilegium à nobis Iudæis non eadem qua à Græcis uoce nominari. Quid amplius dici possit in tam impudenter mentientem? Verum postquam mediocrem iam magnitudinem hic liber adeptus est, alterum faciam initium, & cætera ad hoc institutum pertinentia, differere conabor.

FLAVII IOSEPHI DE IUDAEORVM ANTI-

QVITATE, CONTRA APIONEM,

LIBER SECVNDVS.

De Apione
grammatico.

D R I O R E Libro, mihi honoratissime Epaphrodite, nostri generis antiquitatem demonstraui, eā Phœnicum, & Chaldeorū Ægyptiorumq; literis planā faciēs, allegatisq; multis Græcis testibus, Manethoni & Cheremoni, alijsq; quibusdā contradixi: nunc reliquos qui contra nos aliquid scripserunt, refellere aggrediar. Quanquā in refutando Apione grammatico utrum seriò laborandū sit, equidem mihi orta est dubitatio. Nam eorū quæ ab ipso scripta sunt, pars similis est dictis aliorum, partem admodum frigide adiecit: pleraq; scurrilitatem habent, & magnam (ut uerum dicam) inscitiam, quippe ab homine composita & moribus improbo, & qui per omnem uitam rabulam egit. Sed quoniam multorum hominum ea est amētia, ut huiusmodi libris magis quàm serijs scriptis capiantur, & maledictis gaudentes, laudibus offendātur: operæpretium existimari ne hūc quidem inexamiatum relinquere, qui nostri accusationem planè tanquam in iudicio scripserit. Nam & illud plerisq; hominibus usuuenire uideo, ut uehementer delectentur, si quis altero maledictis prouocato, ipse de suis criminibus coarguatur. Est autem eius orationē persequi non facile, aut quid sibi uelit apertè cognoscere: ac ferè (ut sit in magna perturbatione, mendaciorumq; farragine) partim in simile genus orationis labitur, quale est eorum quos iam excusimus, de maiorum nostrorū ex Ægypto discessu: partim accusationem habet habitantium Alexandriae Iudæorum. Tertium præterea admixtum est, uidelicet usitatē in fano nostro sanctimonix, & cæterorum institutorum accusatio.

Igitur neq; natione Ægyptios fuisse patres nostros, neq; ob corporū uitium, aut ulla alia huiusmodi incommoda illinc exactos fuisse, satis superq; iā demonstratum esse arbitror. Quæ uerò addit Apion, ea paucis repetam. hæc enim in Ægyptiacorum Libro tertio dicit:

Apionis locus.

Moses (sicut audiui ex senioribus Ægyptijs) Heliopolitanus fuit, qui patrijs morib. institutus, subdiales preces urbis moenibus accommodauit. Vergabat autē tota ad Subsolanum. sic enim Heliopolis quoq; sita est. Pro obeliscis autē statuit columnas, sub quibus erat similitudo peluis, & insuper collocata umbra uiri, ut semper in aere eodem cum sole cursu circumageretur.

Refutatio.

Hæc est mirabilis illa grammatici locutio, mendacium autem uerbis non eget, sed ipsa re patet. Nam nec ipse Moses, dum primum Deo tabernaculum fecit, ullam huiusmodi imaginem in eo posuit, neq; posteris facere mandauit: & qui postea Hierosolymis templum construxit Solomo, ab omni abstinuit curiositate tali, qualem contexuit Apion. Audiuisse autem se

dicit

dicit à senioribus Heliopolitanum fuisse Mosen: uidelicet iunior ipse illis cre-
 didit, qui per ætatem illum nouissent, & cum eo uersati fuissent. Et de Home-
 ro quidem poëta, ipse grāmaticus, quæ nam fuerit illius patria, affirmare non
 possit: quin neq; de Pythagora, qui tamen nuper admodum fuit. De Mose
 uerò, qui tot annorum multitudine illos antecessit, tam facile pronūciat, cre-
 dens dictis seniorum, id quod eum mentitum esse manifestum est. Iam de tē-
 poribus quibus eductos à Mose tradit leprosos & cæcos, & crurib. mutilos,
 ad unguem scilicet cum cæteris consentit accuratus hic grammaticus. Mane-
 thon enim dicit, regnante Tethmosi migrasse ex Ægypto Iudæos, annis ante
 Danai in Argos fugam trecentis nonagintatribus. Lysimachus regnāte Boc-
 chori, hoc est annis antè mille septingentis: Molon uerò & alij quidā, ut ipsis
 uisum est. At omnium fidelissimus Apion migrationē illam certò definiuit
 Olympiade septima: eiusq; annū primū dicit cum fuisse, in quo Carthaginē
 Phœnices condiderint. Carthaginē autē ideo omnino adiecit, quòd hoc sibi
 euidentissimū ueritatis argumentū esse existimaret: nec animaduertit se sui re-
 futationem secū trahere. Si enim de colonia illa credendum est Phœnicū an-
 nalibus, in illis scriptū est, Iromum regē annis plus cētum quinquaginta fuisse
 se ante conditam Carthaginē: quem Iromum Solomonis Hierosolymitani
 templi cōditoris amicum fuisse, multaq; ad templi extructionem contulisse;
 superius adductis ex Phœnicum annalib. testimonijs planū feci. Ipse autē So-
 lomo tēplum extruxit annis post egressos ex Ægypto Iudæos sexcentis duo-
 decim. Iam uerò expulsoꝝ numerum eundem quē Lysimachus cōmentus
 (centum enim & decē millia fuisse dicit) mirabilem quandā & uerisimilē cau-
 sam adducit, à qua nominatū fuerit Sabbatū. Emēsi em̄, inquit, sex dierū iter,
 bubonib. laborarunt, eāq; ob causam die septimo requieuerūt, elapsi in eā re-
 gionē quæ nunc Iudæa dicitur: eumq; diē Sabbatū appellarunt, retēto Ægy-
 ptio uocabulo. nā inguinis dolorem uocant Ægyptij Sabbathosim. An non
 derisione dignæ sunt hominis nugæ? uel potius odio digna est talia scribēdi
 impudentia? Videlicet bubonib. laborarunt omnes, cum essent centū decem
 millia hominum. At si quidē erant illi cæci, claudi, & omnib. modis ægroti,
 quales fuisse dicit Apion, ne unius quidem diei iter conficere potuerunt. Sin
 uastam solitudinem peragrarē, & insuper aduersarios pugnando cuncti uin-
 cere potuerunt, certē non uniuersi post septimū diē ab inguinibus labora-
 runt. Neque enim naturaliter solet hoc necessariò accidere ambulantibus:
 quin multa hominum millia semper mediocre iter conficiunt. Et id illis sua
 sponte sic euenisse, omnium est absurdissimum. At mirificus hic Apion sex
 diebus eos in Iudæam uenisse antè dixit: idemq; rursus Mosen refert cōscen-
 so mōte Sinæo, inter Ægyptū & Arabiam sito, dies quadraginta latuisse, &
 illinc digressum leges dedisse Iudæis. Sed qui fieri potest, ut & quadraginta
 dies in deserto in quo soq; loco manserint, & idem omnem interiacentem re-
 gionem sex diebus permeauerint: Iam nominis Sabbati grammatica illa mu-
 tatio aut magnæ est impudentiæ, aut singularis imperitiæ. nā Sabbo & Sab-
 batum plurimum inter se differūt. Sabbathum enim Iudaico sermone requies
 est ab omni opere: Sabbo uerò, sicut ille ait, significat apud Ægyptios dolorē
 inguinis. Hæc sunt quæ de Mose & Iudæoꝝ ex Ægypto discessu noua
 tradidit,

tradidit, à se præter cæteros excogitata. Sed quid mirum, si de nostris mentitur maioribus, dicens eos fuisse genere Aegyptios, cum ipse de semetipso contra mentitus sit: & natus Oasi in Aegypto, omniumque Aegyptiorum, si uerum dicendum est, uel primus, ueram patriam genusque abiurauerit, & Alexandrinum se esse mentiens, sui generis improbitatem fateatur? Merito ergo quos odit, & maledictis incessere uult, eos uocat Aegyptios. Nisi enim uitiosissimos esse existimasset Aegyptios, nunquam id genus fugisset: siquidem qui sibi de patribus suis placent, ab his se denominari gloriatur, & si qui eas sibi falso uedicant, eos refellunt. Iam duorum alterum erga nos faciunt Aegyptij: aut enim gloriandi gratia cognationem simulant, aut nos in societatem pertrahunt infamiae suae. At egregius hic Apion uidetur suam illam aduersum nos maledicentiam quasi mercedem quandam uoluisse Alexandrinis soluere datæ sibi ciuitatis: cumque eorum in contubernales suos Alexandriae Iudæos similitudinem intelligeret, decreuit Iudæis ille quidem conuiciari: sed cæteros quoque omnes complectitur, in utrisque mentiens impudenter. Sed uideamus quænam sint graua illa, & immania Iudæorum Alexandriae incolarum crimina, de quibus eos accusat.

De Iudæis Alexandrinis.

Cum uenissent, inquit, ex Syria habitatum ad importuosum mare, fluctibus undarum uicini.

Ergo si in locum maledictum est, maledicit suæ non patriæ ille quidem, sed quam dicit patriam, uidelicet Alexandriae. Illius enim maritima pars (id quod confitentur omnes) est ad habitandum amoenissima. Quam si Iudæi per uim occuparunt, ita ut ne postea quidem expulsi fuerint, argumentum est eorum fortitudinis. Locum quidem illum eis dedit Alexander ad habitandum, & parem cum Macedonibus honorem adepti sunt. Neque uero uideo quid dicturus fuerit Apion, si apud Necropolim habitarent, ac non apud palatium sedes haberent, atque hætenus Macedonum appellationem obtineret eorum tribus. Quod si legit Epistolas Alexandri regis, & Ptolemæi Lagi filij, & scripta uidit illius successorum Aegypti regum, & positam Alexandriae columnam, ac iura continentem quæ Cæsar ille magnus Iudæis concessit: si hæc, inquam, sciebat, & tamen contraria scribere ausus est, malus fuit: si horum nihil sciebat, imperitus. Iam cum miratur quo pacto, Iudæi cum essent, Alexandrini uocati fuerint, eiusdem est imperitiæ. Omnes enim in coloniam aliquam allecti, etiam si nationibus plurimum inter se differant, à conditoribus nomen accipiunt. quæ quidem de re quid opus est alios commemorare? nostrum qui Antiochiam incolunt, Antiocheni nominantur, ciuitate enim eos donauit Seleucus ipse conditor. Similiter qui Ephesi & in reliqua Ionia degunt, idem cum indigenis nomen habent, hoc adepti à successoribus Alexandri. Romanorum uero humanitas cunctis propemodum nomen suum impertiuit non solum uiris, uerum etiam totis gentibus magnis. Certè qui olim Hiberi dicebantur, & Tyrreni, & Sabini, non Romani uocantur. Quod si hunc ciuitatis modum tollit Apion, desinat Alexandrinum se dicere. Nam cum sit natus (ut supra dixi) in intima Aegypto, qui possit Alexandrinus esse, si ciuitatum donatio (id quod in nobis ipsis uult fieri) tollatur? Enim uero solis Aegyptijs in ullam omnino ciuitatem ascribi interdixerunt nunc domini orbis Romani. At iste ita est egregius,

*Alexandri de
Iudeis existi-
matio.*

gius, ut uetita sibi uendicans, calumniari conatus fuerit eos, quibus ea merito contigere. Neque enim profecto ob colonorum penuriam congregauit Alexander nostrorum aliquos in eam quam sedulo condebat urbem: sed omnium uirtute ac fide diligenter explorata hoc munus nostris dedit. Honorabat enim gentem nostram, sicut & Hecataeus de nobis refert, quod ob exhibitam ipsis a Iudeis modestiam atque fidem, Samariticum agrum, eis a uectigalibus immunum attribuerit. Ptolemæus quoque Lagi filius, de Alexandria incolis eadem quæ Alexander sensit. Nam Ægypti munitiones eis commisit, sperans fideliter simul & fortiter eas custodituros. Cumque Cyrenæ & reliquarum Africae urbium Imperium tutò tenere uellet, in eas partem misit Iudeorum ad habitandum. Eius quoque successor Ptolemæus, cognomento Philadelphus, non solum si qui nostrorum apud eum erant captiui, omnes reddidit: uerum etiam pecuniam sepe largitus est: quodque maximum est, leges nostras cognoscere, & sacrarum literarum libros legere concupiuit. Itaque misit petitum, ut homines mitterentur qui sibi legem interpretarentur: & eorum bene describendorum curam mandauit non quibusuis, sed Demetrium Phalereum, & Andream, & Aristem (quorum Demetrius erat sui temporis doctissimus: reliquis duobus mandata erat prouincia custodiendi corporis regis) huic negotio præfecit. qui profecto nunquam leges nostras & patriam disciplinam discere concupiisset, si uentes his homines contempsisset, ac non summopere suspexisset. Apionem uero latuit omnes ferè deinceps ipsius maiorum Macedonum reges animo fuisse erga nos beneuolentissimo. Etenim tertius Ptolemæus, qui dictus est Euergetes, tota Syria uipotitus, non Ægypti dominus de uictoria gratias egit sacrificando: sed Hierosolyma profectus, multa more nostro peregit Deo sacrificia, & donaria prouictoriæ dignitate reposuit. Philometor uero Ptolemæus, & eius uxor Cleopatra, uniuersum regnum suum Iudeis crediderunt, uniuersarum copiarum imperatoribus Iudeis Onia & Dositheo: quorum nomina cauillatur Apion, quorum deberet opera admirari, ac non conuiciari, sed gratiam eis habere ob conseruatam Alexandriam, cuius ciuitatem ipse sibi arrogat. Nam Alexandrinis bellum cum regina Cleopatra gerentibus, & in summo salutis suæ periculo uersantibus, illi pacificatores extiterunt, & eos ciuilibus malis liberarunt. Sed postea duxit Onias (inquit Apion) in urbem exiguum exercitum, cum illic præsens adesset Romanorum legatus Thermus. Et sanè rectè fecit, & admodum iustè. Nam Ptolemæus cognomine Physcon, mortuo eius fratre Ptolemæo Philometore, à Cyrene profectus est, regno expellere cupiens,

¶ Quæ sequuntur non exant in Græco, sed ex uetere translatione huc à me translata sunt Latini: correctæ etiam, sicubi per coniecturam fieri potuit, sententia.

regis filios, ut ipse regnum per scelus occuparet. Hanc ob causam Onias bellum aduersus eum pro Cleopatra suscepit, & suæ erga reges fidei in necessitate nequaquam defuit: atque eius iusticiæ testem se Deus apertè præbuit. Nam cum Ptolemæus Physcon cum Oniæ exercitu prælio decernere in animo habens, omnes quicumque in urbe extabant Iudeos cum liberis & uxoribus comprehendisset, & nudos uinctosque elephantis conculcandos obiecisset, & ad id beluas etiam inebriasset, contra quam ipse instituerat accidit. Elephantum enim

Ioseph.

EE

omissis

*Elephanti in Iu-
daeos seuire re-
cusant.*

*Cleopatra sce-
lera.*

*Aegyptiorum
religio.*

*Seditionis cri-
men refellit.*

omissis Iudæis sibi expositis, regis amicos aggressi multos eorum interemere. Hoc tam horribili spectaculo motus cum haereret Ptolemæus, quo illis hominibus nocere prohibebatur, orante eius dilectissima concubina (quam alij Ithacam, alij Hirenen nominant) ne tantum scelus perpetraret, concessit, & eorum quæ uel fecerat uel facturus erat, poenitentiam egit. Itaque eam diem Alexandrini Iudæi, ut in qua aperte salutem consequuti sint, merito celebrant. At Apion omnium calumniator, etiam ob bellum aduersus Physconem gestum Iudæos accusare animum induxit, cum eos laudare debuerit. Ille uero etiam Cleopatram Alexandrinorum reginæ ultimæ sic meminit, ut eius in nos ingratitudinem nobis exprobet, ac non illam potius uituperet, cui nihil omnino uel iniusticiæ uel scelerum defuit, tum in suos necessarios, tum in maritos qui ipsam amauerant, tum cõmuniter in Romanos omnes, & bene de se meritos Imperatores: ut quæ etiam sororem suam Arsinoen occiderit in templo, nulla ab ea affecta iniuria. Peremit & fratrem insidijs, patriosque deos & maiorum sepulchra depeculata est. Eadem regnum à primo Cæsare cõsequuta, in eius filium & successorem rebellare ausa est: & corruptum amatorijs poculis Antonium & patriæ hostem reddidit, & in amicos infidelem effecit, alijs regio genere spoliatis, alijs ad facinora perpetranda impulsis. Sed quid opus est pluribus? Nonne eundem in nauali prælio & maritum, & cõmunium liberum parentem derelinquendo, prodere cum exercitu principatum, & se sequi coegit? Postremo capta à Cæsare Alexandria, eo progressa est, ut in eo demum ipse sibi positam esse iudicaret, si posset ipsa sua manu Iudæos perimere: ut in omnes crudelis & infidelis. Scilicet nobis pudendum, ac non potius gloriantum est, si illa, quemadmodum dicit Apion, uigente fame Iudæis frumentum mensa non est. Sed illa quidem meritis dedit poenas. Nos uero maximo Cæsare utimur teste nostræ erga ipsum aduersus Aegyptios fidei, neque non senatus eiusque cõsultis, & Epistolis Cæsaris Augusti, quibus nostra merita cõprobantur. Has literas inspicere debebat Apion, & generaliter examinare testimonia quæ uel ab Alexandro, uel ab omnibus Ptolemæis præbita sunt: tum quæ à senatu & maximis Cæsaribus fuere decreta. Quod si Germanicus cunctis Alexandriæ incolis frumenta admetiri non potuit, hoc uero non Iudæorum crimen, sed sterilitatis & penuriæ frumenti argumentum est. Quid enim sentiant omnes Imperatores de Alexandriæ incolis Iudæis, palam est, nam frumeti quidem suppeditatio non magis eis quam cæteris Alexandrinis denegata est. Maximam uero fidem eis olim à regibus habitam fuisse ostendit custodia fluminis, totiusque præsidij: quam illi eis nunquam profecto credidissent, nisi dignos iudicassent. Sed pergit Apion. Qui fit, inquit, ut si ciues sunt, non eosdem cum Alexandrinis deos colant? Cui ego sic respondeo: Qui fit ut & uos, cum sitis Aegyptij, inter uos atroci & capitali bello de religione contendatis? Numquid uos omnes Aegyptios, aut omnino homines esse negabimus, quoniam bestias magna cura nutrientes reclamante natura colitis? nam nostrorum quidem genus concors esse constat. Quod si inter uos Aegyptios tanta est opinionum discrepantia, quid eos miraris qui Alexandriam aliunde uenerunt, si ex constitutis olim legibus religionem retinuerunt? At etiam seditionis crimen nobis impingit: qui si uerè de ea Iudæos accusat Alexandrinos, cur non nos omnes eosdem

dem crimine inuoluit, cum inter nos concordiam esse constet? Quid quod illius seditionis authores Alexādrinos ciues Apionis similes fuisse facile euincipoteſt: Quādiu enim Græci & Macedones urbem illam tenuēre, nullam in nos ſeditionem excitarunt, ſed antiquis ceſſere ſolennitatibus. Sed poſtquā inter eos creuit Aegyptiorum multitudo, turbatis rebus etiā ſeditio ſemper extitit, noſtra quidem natio pura permanſit. Itaq; ipſi authores extiterunt harum turbarum, quod populus neq; Macedonicam conſtantiam, nec Græcā prudētiam retineret: ſed malis Aegyptiorum moribus præditi omnes, antiquas in nos ſimilitudines exercerent. Nam quod nobis exprobrare audent, id contrā eſt: ſiquidem cū eorum plurimi ius illius ciuitatis iniquē obtineāt, peregrinos uocant eos quibus conſeſſam fuiſſe immunitatē hanc integr omnes conſtat. nam Aegyptijs neq; olim regnum, neq; nūc Imperatorem quenquā ius ciuitatis largitum fuiſſe, manifeſtum eſt. At nos Alexander introduxit, reſges auxēre, Romani ſemper ſibi tuendos putarunt. Sed hoc nobis uitio uertit Apion, quod Imperatorum ſtatuas non ponimus: quaſi uerō hoc illi ignorēt, aut Apionis patrociniſe egeant. cum potius admirari debuerit Romanorum magnanimitatem atq; modeſtiam, qui ſubditos ſuos ad patriorum inſtitutorum uiolationem non cogant, ſed eos demum honores exigant, qui eis à ſubditis piē & legitime poſſint exhiberi: neq; enim acceptos habent honores coactos & uiolentia expreſſos. Græcis quidem & alijs quibuſdam bonū eſſe creditur, ſtatuas erigere: quin & patrum, & uxorū natorumq; effigies gloria bundi depingunt: quidā etiam hominū nulla ſibi neceſſitudine coniunctorū ſumunt imagines: nonnulli & ſeruorum, quos charos habent. Quid ergo mirum, ſi etiam principibus & dominis honorē hunc exhibere ſolent? At legiſlator noſter, non quod Romanorum potentiam non honorandam eſſe uaticinaretur, ſed quod rem nec Deo nec hominib. utilē deſpiceret, quodq; ſimulachra cunctis etiam animantibus, ne dum Deo inanimato, deteriora eſſe cōſtaret, imagines fieri uetuit. Alijs quidem honoribus bonos uiros ſecundum Deum coli non prohibuit: quibus quidem nos & Imperatores & populum Rom. pro dignitate euehimus, facimusq; pro eis continua ſacrificia: neq; ſolum quotidie cōmuni ludæorū omniū ſumptu talia celebramus, uerū etia, cū alioquin nullas alias hoſtias uel publice pro repub. uel priuatim pro liberis immolamus, ſolis Imperatoribus honorem hunc præcipuum communiter exhibemus, quem alioquin nulli mortaliū præſtamus. Atq; hæc in uniuerſum eſto deſenſio contra Apionē, ſuper ijs quę de Alexandria dicta ſunt.

Iudei imperatoribus ſtatuas cur non ponāt.

Cæterum illos quoq; miror, qui ei anſam hanc præbuēre, uidelicet Poſſidonium & Apollonium Molonis: qui nos quidem accuſant, quod non eodem cum alijs colamus deos. Ipſi uerō cum & mentiantur, & de templo noſtro fœda maledicta comminſcantur, impiē ſe facere non putant, cū liberis hominibus quacuncq; tandem ratione mentiri ſit omnino turpiſſimū: ſed multo turpius de tēplo apud mortales omnes celebrato, tantaq; ſanctitate prædito. In hoc enim ſacrario aſini caput collocare ludæos, idq; coluiſſe, & ſingulari religione dignatos fuiſſe, auſus eſt Apion dicere. Idq; patefactū fuiſſe aſſeruat, dum Antiochus Epiphanes templum depeculans, caput illud reperit auro factū, magniq; præcij. Ad quod ego primum hoc reſpondeo: Non de-

ioſeph.

EE 2

buiſſe

Crimen de asini capite refellitur.

Antiochi Epiphanis in Iudeos perfidia.

buisset Aegyptium, etiam si quid apud nos tale fuisset, reprehendere, cum nihilo sit asinus deterius ueris, & hircis, ceteris que qui apud Aegyptios dii habentur. Deinde qui fieri potuit, ut suum illud incredibile mendacium res ipsa refelli non uideret. Legibus namque semper utimur isdem, & in his perpetuo perseueramus. Cum que urbem nostram, sicut & aliorum, uarij casus uexauerint, & Theus, & Pompeius Magnus, & Licinius Crassus, & postremo Titus Caesar templum armis expugnauerint, nihil tale illic inuenire, sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Antiochum autem non iure, sed pecuniae egestate impulsus, templum deprædatum, & nos non hostes, sed socios amicosque suos aggressum fuisse, neque quicquam derisione dignum illic inuenisse, multi, isdem que præclari scriptores testantur: Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, & Castor annalium scriptor, & Apollodorus: qui omnes tradunt, pecunijs indigentem Antiochum, uiolasse foedus iustum cum Iudeis, & plenum auro argento que templum uiolasse. Hæc spectare debuit Apion. Quod profecto fecisset, nisi & asini corde, & canis (qui ab eis coli solet) impudentia præditus fuisset. neque enim sic alioquin mentitus fuisset. Nos uero asinis nec honorem nec potestatem ullam tribuimus, sicut Aegyptij crocodilis & aspidibus, dum eos qui ab his mordentur, aut à crocodilis rapiuntur, felices & Deo dignos arbitrantur. Quin apud nos (sicut & apud alios homines sapientes) sic sunt asini, ut imposita sibi onera portent: & si forte de arboribus fruges comederunt, aut iniuncta sibi opera non præstiterunt, ictibus contendantur: quippe operibus & rei rusticæ destinati. Sed Apion profectio aut fuit omnium imperitissimus ad comminiscenda mendacia: aut sumpto à rebus falsis initio, conata perficere non potuit, quando nullum ei maledictum contra nos succedit.

Hæc uerba quæ sibi uelint, non intelligo, ideoque non mutauit.

Apionis mendacium de Græco homine à Iudeis immolatum.

Alteram fabulam nostri uituperatione plenam de Græcis adiecit. Quæ de re hoc dicere satis erit, quod qui de religione uerba facere audent, non ignorare debent, rem esse minus immundam profanos homines per templa transire, quam sacerdotes scelestas narrationes confingere. Isti uero maluerunt sacrilegum regem defendere, quam de nostris & templo iusta ueraciter conscribere. Volentes enim Antiocho gratificari, eiusque perfidiam ac sacrilegium quoaduersus gentem nostram ob pecuniae egestatem usus est, tegere: & detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent mentiti sunt. Apion uero etiam plura uaticinatus est. Dixit Antiochum in templo inuenisse lectum, & hominem in eo iacentem, & appositam ei mensulam marinis terrestribusque uolucrum dapibus refertam. Ad quæ cum obstupisset Antiochus, illum mox adorasse regem ingressum, tanquam maximam sibi opem allaturum: ac prolapsum ad eius genua, extensa dextera petisse libertatem. Et iubente rege ut resideret, & diceret quis nam esset, cur uel ibi habitaret, aut quæ ciborum illorum causa foret: hominem cum gemitu & lachrymis flebiliter suam narrasse miseriam. Ait, inquit, esse se Græcum, & dum eam regionem uictus sibi comparandi gratia peragraret, ab extraneis hominibus subito correptum fuisse, & adductum in templum, atque illic conclusum, à nemine conspici, sed omni dapum apparatu saginari. Et primum quidem hæc sibi inopina bona attulisse letitiam, deinde suspicionem,

postea

postea stuporem. Postremò ex ministris ad se uentitantib. percontando au-
diuisse ludæorum legem arcanam, secūdam quam aleretur, id quod illi quo-
tannis statuto tempore facitarent. Comprehendere enim eos Græcū pere-
grinum, eum' que per unius anni spacium saginare: deinde ductum in syluam
quandam occidere, eiusq; corpus suis ritibus mactare, & uiscera gustare: &
in ea Græci immolatione inimicitias aduersus Græcos iureiurādo sancire: ac
tum demum perempti hominis reliquias in syluam quandam abijcere. Dein-
de refert, eum dixisse, paucos iā sibi dies de destinato spacio superesse: rogā-
seq; ut reueritus Græcorum deos, suum sanguinem aduersus ludæorum in-
sidias tueretur, seq; malis circumstantibus liberaret.

Hæc quidem fabula non solum planè tragica est, uerum etiam crudeli im-
pudentia redundat: neque tamen à sacrilegio uindicat Antiochum, sicut arbi-
trati sunt qui hæc in illius gratiam conscribere. Neque enim in templum in-
gressurus tale quicquam futurum præuidit, sed illud non sperans reperit. Fuit
ergo praua uoluntate profanus, & omnino impius, utcunque prolixo men-
dacio defendatur, quod ex ipsa re cognoscere facilimum est. Neq; enim à so-
lis Græcis discordare constat leges nostras, sed uel in primis ab Ægyptijs a-
lijs' que plurimis. Cuius enim gentis homines non contigit aliquando apud
nos peregrinari? ut in solos Græcos anniuersaria coniuratione effuso san-
guine sæuiremus? Aut quā fieri poterat, ut ad illas hostias omnes ludæi coi-
rent, totq; hominum millibus ad gustandum uiscera illa, sicut dicit Apion,
sufficerent? Aut cur repertum hominem, quicumque fuit, non suo nomine
descripsit Apion? Aut cur eum rex in ipsius patriam non cum pompa dedux-
xit? cum posset hoc facto tum ipse pius haberi, & Græcorum amator exi-
mius: tum ad suum in ludæos odium magna cunctorum auxilia sibi confla-
re. Sed hæc missa faciam, dementes enim non uerbis, sed re coarguendi sunt.
Sciunt omnes, qui templi nostri opus uidere, quale fuerit, quam' que inuiol-
labili sanctimonia castum. Quatuor enim porticus circum se habuit, & ea-
rum suam quæque secundum legem custodiam. In extimam porticum in-
gredi licuit omnibus etiam extraneis: tantum menstruatae foeminae intrare
uetabantur. In secundam porticum intrabant ludæi omnes, eorum' que con-
iuges, si erant ab omni pollutione mundæ. In tertiam mares ludæi mundi
atque puri. In quartam sacerdotes, uestitu sacerdotali induti. In penetrale ue-
rò, soli pontifices sua ueste amicti. Tanta autem in omnibus erat cura reli-
gionis, ut non nisi statis horis sacerdotes intrare fas esset. Nam manè aper-
to templo, immolandæ prius erant traditæ hostiæ, atque ita demum intrans-
dum: rursum' que meridie claudendo templo. Denique ne uas quidem ul-
lum inferri licebat in templum: sed in eo posita erant duntaxat altare, mens-
sa, thuribulum, candelabrum: quæ omnia in lege descripta sunt. Neque es-
nim arcani quicquam aut abditum ibi agebatur, neque ulla epulatio perageba-
tur. nam quæ diximus, ea totius populi manifestum testimoniū, actionumq;
rationem habent. Cum essent enim sacerdotum cognationes quatuor, quar-
um cognationum unaquæque habebat hominum plus quinque millia, il-
lud obseruabatur, ut per uices certi certis diebus operarentur: quibus transa-
ctis, alij succedentes ad sacrificia uenirent, & meridie in templum congre-

gati à decessoribus suis clauēs templi & uasā omnia ad numerum acciperent, nullo esculento aut poculento in templum illato. Nam talia etiam ad altaria obmouere uetitum est, exceptis quæ ad sacrificia præparantur. Quid ergo Apionem dicemus? nam nullo horum perpenso incredibilia effutuisse? at turpe est grammatico rei uerā narrationem afferre nesciuisse. Sin templi nostri religionem sciens eam prætermisit, & hominis Græci comprehensionem finxit, & pabulum arcanum, & ciborum illas lautitias, & peruios ingrediētes quò ne nobilissimis quidem Iudæorum intrare licebat, nisi essent sacerdotes: hæc, inquam, extremæ sunt impietatis uoluntarijque mendacij, ad eorum deceptionem, qui ueritatem discutere noluerint. Nam fictis illis quæ dixi, arcanis sceleribus, nos in inuidiam uocare conati sunt.

*Apionis mēda-
cium de Zabi-
do.*

Pergit Apion nugari, homo uidelicet religionis præcipue, & fabulæ inania quædam adiicit. Ait enim illum retulisse, cum aliquando Iudæi cum Idumæis diutinum bellum gererent, uenisse ad Iudæos ex quadam Idumæorū urbe cultorem quendā Apollinis, nomine Zabidum: qui promiserit eis traditurum se Apollinem Dorensium deum, uenturumque illum in nostrū templum, si omnes eò ascenderent, omnemque Iudæorum multitudinem adducerent. Zabidum uero fecisse machinam quandam ligneam, eamque sibi circumposuisse: & in ea tres ordines infixisse lucernarum, & ita ambulasse, ut procul spectantibus speciem præberet stellarum humi

¶ Iam deinceps ex Græco transtulimus.

incedentium. Cuius spectaculi miraculo territos Iudæos procul restitisse: Zabidum uero sensim ad templum accessisse, & detractō aureo illo asini capite (sic enim lepidè scripsit) rursus Doram celeriter discessisse. Nimirum nos quoque meritò dixerimus Apionem asinum, hoc est seipsum onerare, sibi que nugarum simul & mendaciorum sarcinam imponere. Siquidem & loca quæ nusquam sunt scribit, & urbes quas nescit transfert. Nam Idumæa finibus nostris contermina est, secundum Gazam posita, nec ullam urbem habet quæ Dora dicatur. Est quidem in Phœnicia apud Carmelum montem urbs nomine Dora, quæ cum Apionis nugis nihil habet negotij, utpote quæ quadridui itinere distet ab Idumæa. Quid igitur iam nos insinuat, quòd non eosdem cum alijs habeamus deos, si tam facilè persuasum est maioribus nostris uenturum Apollinem ad eos, & cum stellis illis humi ambulātem à se uisum arbitrati sunt? Lucernā em̄ uidelicet nunquam antè uiderant, quibus tot & tantas accendere lucernas mos erat. Sed neque quisquam ei regionem peragranti ex tot millibus obuiam factus est: & muros à custodibus desertos nactus est, cum esset bellum. Omitto cætera. Templi ostia erant altitudine sexaginta cubitorum, latitudine uiginti, ea que tota deaurata, & propemodum solida. Hæc claudebant quotidie uiri nostri minus ducenti, & aperta relinquere nefas erat. Facile igitur ea uidelicet aperuisset, aut se aperturum sperasset ille lucernifer, præsertim asini, ut putabat, caput gestans. Vtrum igitur illud ad nos rursus attulit ille, an potius Apion illud sumpsit, & in templum intulit, ut id reperiret Antiochus, ad suppeditandam Apioni secundam fabulam?

Insinuantur

Iusiurandum quoque nobis falso affingit, quasi qui Deum iuremus coeli terraeque & maris conditorem, nos nulli extraneo beneuolos futuros, praesertim Graecis. Enimuero debebat, semel mentiri aggressus, dicere nulli beneuolos fore extraneo, praesertim Aegyptijs. Sic enim primis eius commentis consentanea essent quae de iureiurando dicerentur, si modo ab Aegyptijs cognatis suis exacti fuere maiores nostri non ob prauitatem suam, sed ob calamitates. Nam a Graecis quidem loco magis quam moribus distamus: ut nulla in eos laboremus similitudine aut obreptione. Quin contra multi eorum in nostras leges aliquando transierunt: quorum nonnulli mansere, alii qui duritatis impatientes rursus defecere: neque quisquam unquam iusiurandum illud a nobis iuratum se audiuisse dixit, sed solus, ut uidetur, Apion audiuit. quippe ipsemet eius fictor. Iam ex eo quod dicturus sum, est operae precium etiam atque etiam admirari acumen Apionis. Argumento enim esse dicit, nos neque iustis uti legibus, neque Deum rite colere, quod non imperemus, sed potius gentibus alias alijs seruiamus: quodque urbs nostra in calamitates quasdam inciderit: quasi uero ipsorum ciuitas pollentissima olim imperare, ac non Romanis seruire consueuerit, quorum magnanimitatem quis euadere queat? Ceterorum quidem hominum nemo ferme est, quin seipsum illo Apionis dicto petiitum esse dicere queat. Paucis enim principatum adipisci licuit, & eos ipsos mutationes rursus alijs seruire coegerunt. Soli Aegyptij, quia in eorum fines conuersi in beluarum formas dii, ut ipse ait, confugerunt, atque ita euaserunt, singulare donum illud adepti sunt, ut nulli unquam eorum qui Asiae aut Europae imperarunt, seruiuerint: quos nullum unquam libertatis diem ab omni aeuo consequutus fuisse constat, ne quidem a patribus familiis. Nam quo pacto eos tractauerint Persae, non semel, sed saepius urbes depopulando, fana diruendo, & quos pro dijs habet iugulando, exprobrare nolum. Imitari enim non decet Apionis inscientiam, cui nec Atheniensium, nec Lacedaemoniorum fortunae uenerunt in mentem: quorum hos fortissimos, illos religiosissimos esse Graecorum omnes praedicant. Omitto reges pietate celebres, quorum unus fuit Croesus: qui in quantas inciderunt calamitates? Omitto combustam arcem Atheniensium, & templum Ephesi, & Delphorum, & alia mille, quae nemo passis, sed auctoribus exprobrauit. At nostri nouus accusator repertus est Apion, suorum ipse Aegypti malorum oblitus, nimirum eum caecauit fabulosus ille rex Aegypti Sesostris. quasi uero nos nostros reges Dauidem & Solomonem commemorare non possimus multas sibi subegisse gentes. Sed, ut illa praetermittamus, ignorauit Apion quae nota sunt omnibus: uidelicet Persis, & post illos Asiae imperantibus Macedonibus. sic seruiuisse Aegyptios, ut a mancipijs nihil differrent: cum nos interea liberi insuper finitimis ciuitatibus imperauerimus annos fere centum uiginti, usque ad Magnum Pompeium: cunctisque ubique regibus debellatis a regnantibus, ubique Romanis, soli nostrorum qui Romanorum socij amicique erant, ob fidem conseruati fuerint. Sed admirandos uiros non praebuimus, ut artium quarundam inuentores, & sapientia praestantes: & enumerat Socratem, & Zenonem, & Cleanthem, & eius generis alios quosdam deinde illis recensitis, seipsum, omnium uidelicet maxime admirandum, adiungit, beatamque praedicat Alexandriam, quae tale ciuem habeat. Erat enim opus ei

Apionis calumnia de Iudeorum iureiurando.

Seruitus an improbitatis signum.

De uiris illustribus.

*De animalium
mactatione cri-
men refellitur.*

Apionis mors.

*Prefatio de
Mose & eius
legibus.*

teste seipso, quippe qui cæteris omnib. rabula malus esse uideretur, & uitæ & orationis perditæ: ut meritò miseranda sit Alexandria, si sibi de ciue hoc placebat. Quod ad eos nostrorum attinet, qui nulli uirtute secundi extitère, norunt qui Antiquitates nostras legerunt. Reliqua quæ in accusatione scripta sunt, digna forsità fuerint, ad quæ nihil respondeatur, ut ipsemet tum sui tum cæterorum Ægyptiorum sit accusator. Criminatur enim nos, quòd animalia immolemus, & suilla non uescamur, & uerendorum circumcissionē deridet. Et mansuetorum quidē animalium mactatio nobis cōmunis est cum cæteris omnib. mortalibus: Apion uerò dum immolantes insinuat, ipse se natione Ægyptiū esse coarguit. Neq; eī si Græcus aut Macedo foret, eo offenderet: utpotè cū ij dñs uictimas uoueant, & hostijs ad epulas utantur: nec iccirco pecorib. destitutus est mundus, id quod Apion ueritus est. Quinimò si Ægyptiorū mores sequerentur omnes, desereretur orbis ab hominibus, idēq; sauisimis repleretur bestiis, quas isti deos esse putantes sedulò alunt. Iam si quis eum interrogaret, omniū Ægyptiorū quos nam sapientissimos & maximè pios esse existimet, omnino sacerdotes confiteretur. his enim duo hæc dicit à regibus olim fuisse mandata, deorū cultum, & sapientiæ curam. Atqui illi omnes & circumciduntur, & à suilla abstinent: quin nec ullus omnino cæterorū Ægyptiorum immolat dñs. Itaq; mente cæcus fuit Apion, qui cum in Ægyptiorum gratiam nobis conuiuari statuisset, illos accusat: ut qui non solum utantur ijs quibus iste conuiuiatur moribus, uerū etiam alios circumcidi docuerint, sicuti dixit Herodotus. Quo fit, ut mihi meritò uideatur iustas dedisse pœnas Apion suæ in patrias suas leges maledicentiæ. Nam circumcidi coactus est, cum uerendorum ulcere laboraret, & nihil adiutus circumcissione, putrescente membro cum grauib. cruciatibus mortuus est. Est enim cordati hominis patrijs religionis legibus diligenter obtemperare, peregrinas non uituperare. Ille uerò & suas fugit, & in nostras mentitus est. Et hic quidem Apioni uitæ finis fuit, & hic nostri quoq; sermonis finis esto.

Quoniam autem & Apollonius Molo, & Lysimachus, & alij quidam eum inscitia, tum maximè odio impulsī, & de legislatore nostro Mose, & de legibus nec iusta nec uera prodiderunt, illum ut præstigiatores deceptores, & calumniantes: leges uerò non ullius nobis uirtutis, sed prauitatis magistras esse dicentes: libet paucis tum in uniuersum de nostræ reip. ratione, tum de singulis, ut potero, dicere. Spero enim perspicuum futurum, nos leges habere & ad pietatem, & ad mutuam inter nos communionem, & in uniuersum ad humanitatem, ac præterea ad iusticiam laborum, & tolerantiam & mortis contemptionem optimè compositas. Rogo autem lecturos hoc scriptum, ne cum inuidia legant. Neq; enim nostri ipsorum encomium conscribere decreui: sed nobis de multis falsò accusatis defensionem hanc iustissimam esse puto, à legibus secundum quas uiuimus petitam. Vtus est autem Apollonius accusatione non coniuncta, sicut Apion: sed sparsim & in toto Opere interdum ut impijs nobis & hominū oforibus conuiuiatur: non nunquā timiditatē nobis exprobrat, quandoq; cōtrà audaciæ nos & temeritatis insinuat. Dicit etiam barbarorum esse ignobilissimos, ideoq; solos nullum ad uitam inuentum contulisse. Quæ omnia perspicuè refutatum iri existimo.

finis

stimo, si demonstratum fuerit, contraria eis quæ ab illo dicta sunt, & nobis à legibus præcepta esse, & à nobis accuratissime præstari. Quod si fortè coactus fuero ea commemorare, quæ apud alios contrà quàm apud nos instituta sunt, ascribi causa debebit ijs, qui nostra, tanquam deteriora, conferri uolunt. Quibus quidem neutrum, ut spero, dicere restabit, uel nōn eas habere nos leges, quarum ego præcipuas allegabo: uel nos non maximè omnium parère nostris legibus.

Igitur, ut rem paulò altius repetam, hoc primùm dico, eos qui cū sine lege & ordine uiuerent, ordinē legemq; concupiuerunt, primiq; hoc aggressi sunt, meritò dicēdos esse mansuetudine & naturæ uirtute excelluisse. Certè conantur sua quicq; ad antiquissima secula referre: ne alios imitari, sed alijs legitime uiuendi ipsi authores extitisse uideantur. Quæ cum ita sint, legislatoris officium est, optima uidere, & quæ sanciat, usuris persuadere: multitudinis autē, omnibus decretis obtemperare, neq; in rebus secundis, neq; in aduersis eorum quicquā immutare. Igitur legislatorē nostrū dico omnibus quotquot usquā cōmemorantur legislatoribus uetustate antecellere. Lycurgi enī & Solones, & Locrorū Zaleucus, deniq; omnes qui apud Græcos sunt in admiratione, nuper admodum, si cum illo conferantur, fuisse comperiuntur: quippe cū ne nomen quidē ipsum legis quōdam apud Græcos notū fuerit, uel Homero teste, qui in suo carmine nusquā eo usus est. Neq; enim erat eius tēpore lex: sed indefinitis sententijs regumq; imperatis plebs regebatur. Vnde & diu moribus non scriptis usi fuere, multa eorum è re nata subinde mutare soliti. At noster legislator ille antiquissimus (hoc enim certè confidentur etiam qui contra nos nihil non dicunt) & seipsum plebi præstitit optimū ducem atq; consiliarium: & uniuersam uiuendi rationē lege complexus, ut admitterent persuasit, ut quæ cognitam constantissimè tuerentur effecit. Ac uideamus eius operum primum atq; primarium. Ille enim maiores nostros, postquam eis uisum est relicta Ægypto in patriā terram reuerti, cū quidē essent eorum plurima millia, assumptos ex multis iisdemq; maximis difficultatibus in tutum perduxit. Nam eis in aquosa illa & uasta permeanda erat arena, & uincendi hostes, & inter pugnandum liberi, & uxores, & pecora tuenda. In quibus omnibus ille & imperator optimus extitit, & consiliarius prudentissimus, & omnium curator uerissimus. Cum quæ uniuersam multitudinem sibi obnoxiam reddidisset, sibi quæ in omnibus dicto audientem haberet, nihil inde sibi supra cæteros arrogauit, quin cū esset in eo statu, in quo dum sunt qui cæteris præsumunt, nō & sibi potentiam & tyrannidem maximè uindicare solent, & in plebem multa flagitia perpetrare: hanc, inquam, ille potentiam adeptus, contrà & sibi pietatem colendam putauit, & magna beneuolentiā prosequendum populum: ita demū se maximè & uirtutem suam ostēsurum esse existimans, & salutem ijs firmissimam præstiturum, qui se ducem facerent. Igitur cū & honestum institutum haberet, & magnis rebus gestis clarus esset meritò nos diuinum habere ducē & consiliarium existimabamus. Cumq; ipse sibi prius persuasisset, se Dei uoluntate omnia & facere & cogitare, eadem opinione plebem ante omnia imbuendam esse existimauit. Qui enim à Deo uitam suam inspicere credunt, nō

Legislatoris et multitudinis officium.

Mosis uetustas.

Legis nomen olim Grecis ignotum.

Mosis laudes.

nihil

nihil peccare audent. Talis fuit noster ille legislator, non præstigiator, neque impostor, ut illi conuicantes iniuste dicunt: sed qualem apud Græcos extitisse Minoem gloriantur, & post eum reliquos legislatores. Pars enim eorum leges suas Ioui acceptas ferunt: Minos uero ad Apollinem, & ad Delphicum eius oraculum legum effata referebat: siue quia sic re uera esse putabant, siue quod se tanto esse facilius persuasuros arbitrabantur. Quis autem leges rectissimas tulerit, & quis Dei naturam optime fuerit assequutus, ex legum ipsarum collatione perspicere licebit: iam enim de his dicendum est. Igitur singulorum morum legumque apud omnes homines infinitæ sunt differentiæ. Pars enim uni alicui, alij paucis, alij plebi reipub. potestatem commiserunt. At noster legislator nihil tale spectauit, sed theocratiam (ut uerbo paulo duriore uitar) instituit, hoc est, Deo soli principatum imperiumque tribuit, & omnibus ut in illum intuerentur persuasit: ut qui bonorum omnium author ea tum communiter cunctis hominibus, tum priuatim singulis præbeat. Neque hoc solum, uerum etiam quibus rebus interdixit, earum interdictionem Deo ascribit. Et illi quidem Deum unicum principem docuisse uidentur, † sed re uera præter eum fabulosos quosdam finxere Deos. Quæ quidem in re cum difficultate laborarent, latere illius oculos non potuerunt: quippe quem non solum facta nulla, sed ne arcanæ quidem cogitationes fugiant. Vnum quidem eum esse pronunciauit nostra lex, inaccessum, ingenitum, sempiternum, intemporalem, immutabilem, omni mortali forma pulchritudine præstantiorem, & potestate tantum nobis cognitum: substantia autem qualis sit, incognitum. Atque eadem de Deo sentire uidentur sapientissimi Græcorum, eum solum principem obiter pronunciantes. Nam si Deus est, non sunt dii: ut ingenuè dicam, quæ naturæ illi experti principij honesta sint & consentanea, quæque Dei maiestatem uerè deceant. Ac quod hæc illi didicerint principia præbente Deo, nunc dicere prætermitto: quod autem & honesta sint, & Dei naturam ac maiestatem admodum deceant, testati sunt. Nam & Pythagoras, & Anaxagoras, & Plato, & qui post eos fuere Stoici philosophi, denique propemodum omnes eam uidentur de Dei natura habuisse opinionem. Sed quia apud occupatam opinionibus multitudinem ad tempus philosophabantur, disciplinæ ueritatem proferre ausi non fuerunt. At noster legislator, qui consentanea dictis opera præstaret, non solum sui temporis hominibus persuasit, uerum etiam illorum perenni posteritati immutabilem de Deo persuasionem ingenerauit. Cuius rei causa est hæc, quod & legem tulit eiusmodi, quæ in perpetuum utilitatem afferret singulari. Neque enim uirtutis unam partem fecit pietatē, sed eius cæteras quoque partes uidit: uidelicet, iusticiam, continentiam, frugalitatem, & ciuium inter ipsos rerum omnium concordiam. Omnes enim actiones nostræ, & exercitationes, & sermones eò tendunt, ut pietatem erga Deum colamus. nihil enim horum inexamminatum aut indefinitum reliquit noster legislator. Nam duo modi sunt omnium disciplinarum institutionumque morum: quorum unus loquendi magister est, alter in omni morum exercitatione uersatur. Et cæteri quidem legislatores sententijs discreparunt: & horum altero, ut cuique uisum est, sibi delecto, alterum prætermiserunt. Veluti Lacedæmonij & Cretenses moribus

† Hunc locum
in Græco (ut
suspicio) de
prauatū, trans
tuli ut potui.
Mihī quidē in
ipse hic non sa-
tis facio.

De Deo.

bus instituēbant suos, non oratione: Athenienses uerò, & ferè cæteri omnes Græci, quæ agenda forent aut omittenda legibus præcipiebant, sed suos ad illa opere præstāda assuefacere neglexerunt. At noster legislator ambo hæc magna diligentia copulauit. Nam nec inertem reliquit morum exercitationem, nec orationis legē ociosam esse uoluit: quin protinus à prima nutrīcatione & priuato cuiusq; uictu exorsus, nihil ne tantulum quidem cuiusquam permisit arbitrio: sed & de cibis à quibus abstinendum, & quibus utendum esset, & qui nam in uictus commercium admittendi: itemq; de operum in artibus perpetuatione, rursumq; eorundem intermissione: horum inquā, modum lege terminauit, ut sub ea tanquam sub patre ac domino uiuentes, nihil uel uolentes uel imprudentes peccaremus. Siquidem ne in imprudenter quidem commissa non animaduertendum censuit. Quin & pulcherrimam & omnium maximè necessariam disciplinam statuit esse legem: quam quidem nō semel aut iterum, aut etiam sæpius audiri, sed septimo quoq; die, omīsis operibus, ad eius auditionem cōueniri, eamq; accuratè edīci iussit. id quod prætermisisse legislatoris omnes uidentur: tantumq; ab eo absunt pleriq; omnes homines ut uiuant secundū leges suas, ut ferè ne quidē eas sciant, sed postquā peccarunt, dum demum se legem uiolasse discant ab alijs: quicq; maximos, & omnium maximè præcipuos principatus gerunt, nō suam ignorantiam in eo confitentur, quòd rebus administrandis præficiunt homines qui legum peritiam profitentur. At nostrū quilibet si de legibus interrogetur facilius omnia quàm suum ipsius nomen dixerit. Hinc fit, ut eas à teneris statim unguiculis ediscentes, in animis impressas habeamus, & rari sint qui in eas delinquāt, & pænæ deprecatio nulla esse possit. Atq; hoc omnium primum admirabilem illam concordiam nobis peperit. Nam unam eandemq; habere de Deo opinionem, & uita moribusq; nihil inter sese discrepare, hoc uerò pulcherrimum morum inter homines concentum efficit. Siquidē apud nos solos, neq; de Deo sermones audias inter sese pugnantes (qualia multa apud alios, idq; nō à uulgaribus solū hominibus, ut quemq; mouit animi aliqua perturbatio, dicuntur: uerū etiam ipsorum philosophorum nonnulli talia ausi sunt, dum alij totam Dei naturam tollere conātur: alij eum gerere hominū curam negant) neq; in uitæ institutis discrepantiā uideas: quin cōmunia sunt omnium opera apud nos, unusq; & secū ipse consentiens sermo de Deo, omnia discens illū intueri. Iam in uitæ institutis debere ceterorum omnium finem esse pietatem, uel ex mulieribus & seruis audias. Atq; inde extitit illud quod nobis ut probum à quibusdam obijcitur, uidelicet quòd ex nobis nouarū artium inuentores, aut dicendi periti nulli exorti fuerint. Cæteri enim nulli patriorum institutorum obtemperare pulchrum esse ducunt, & ut quisq; illa uiolare maximè audet, ita primum ei dant sapientiæ testimonium. At nos contrā unicā esse & prudentiam & uirtutem existimamus, nihil omnino uel facere uel cogitare quod antiquis legis sanctionibus repugnet. Quod quidem argumentum esse censendum est, optimè latam esse legem. nam quæ secus se habent, ea correctionis egere euincit experientia. At nobis quibus persuasum est, principio latam fuisse Dei uoluntate legem, eam non sartam tectam seruare, impium ducitur. Quid enim eius immutari: aut quid pulchrius inueniri,

Moses doctrinam cum moribus cōiunxit.

Iudei leges suas ad unguem callēt.

Iudei legi sue parent.

niri, aut quid ab alijs desumptum melius proferri queat? nunquid tota reip. forma? Sed quæ nam pulchrior aut iustior esse queat, quàm quæ & Deum fecit omnium moderatorem, & sacerdotibus res maximas communiter administrandas commisit: rursusq; ceterorum sacerdotum gubernationem summo omnium pontifici credidit? Quos quidem sacerdotes non à censu, neq; à reliquis fortunæ dotibus, quibus cæteros excellerent, ei muneri primo statim præfecit legislator: sed quicumq; pōtificis gregales obediētia modestiaq; cæteris præstarent, ijs potissimum Dei cultum mandauit. Erat autem eorum muneris legem cæteraq; instituta diligenter curare. nam & omniū inspectores, & controuersiarum iudices, & condemnatorum punitores cōstituti sunt sacerdotes. Quis nam igitur principatus fieri possit hoc sanctior: aut quis hō nos Deo conuenientior? Vbi & plebs uniuersa ad pietatem est bene comparata, & sacerdotibus concredita est cura præcipua, & uniuersa respub. instar ceremoniæ cuiusdam administratur. Nam quæ paucos dies in id incumbētes seruare extranei nequeūt, mysteria & ceremonias nominantes, ea nos magna cum uoluptate animiq; proposito immutabili perpetuò seruamus. Quæ nam igitur sunt pronuntiata, & interdicta simplicia atq; nota? Primum est de Deo. de quo sic traditur: Deus habet omnia perfectus & beatus, ipse & sibi & omnibus sufficiens, principium, & medium, & finis. Hic ex operibus quidem suis, & omni erga genus humanum donorum genere sic clarus est, ut nihil supra: sed forma & magnitudine nobis ineffabili. Nam & omnis materia ad illius imaginem exprimendam est inepta, ac licet magni sit præcij, ad illius quidem gloriam probrosa: & omnis ars ad imitationis excogitationem est rudis. Nihil eius simile neq; cogitamus, neq; imaginari pium est. Opera quidem cernimus eius, lumen, cœlum, terram, solem, lunam, fluuios, mare, animalium generationes, frugum prouentus. Hæc fecit Deus nō manibus, neq; laboribus neque ullis adiutoribus adhibitis: sed ipso tantum uolente, sicuti uoluit, sic protinus facta sunt. Hunc sequi debent omnes, & uirtutem exercendo colere. est enim hic Dei colendi modus sanctissimus. Vnum templū est unius Dei. placet enim semper cuiq; sui simile. Cōmunis est mundus omnium Dei cōmunis. Hunc perpetuò colunt sacerdotes: quos semper regit, qui genere primus est. Qui quidem ante alios sacerdotes Deo sacrificat, leges custodit, dijudicat controuersias, conuictos delicti punit: cui qui non obedit, is poenas luit tanquam in Deum impius. Hostias immolamus non ad satietatem ebrietatemq; nostram (nam Deo ingrata sunt hæc, præbent que contumeliæ & luxus occasionem) sed cum frugalitate, ordine, moderatione. Atq; ut sacrificantes maximè frugales simus, adhibendæ sunt ad sacrificia preces, primum pro communi omnium salute: deinde pro sua cuiusq;. nam ad communitatem nati sumus: quam qui suæ ipsius uitæ præfert, is Deo maximè acceptus est. Precibus & supplicationibus interpellatur Deus, non ille quidem ut bona det (dedit enim ipse ultrò, & omnibus in medium proposuit) sed ut ea accipere, & accepta seruare possimus. Lustrationes sacrificijs procurandas præscripsit lex à cubili, à lecto, à coitu, & alijs multis, quæ scribere longum foret. Et hæc quidem de Deo eiusq; cultu nobis est oratio, quæ eadem lex est.

De Deo iterū.

Sacerdotū officium.

De Dei cultu.

De coniugijs autem sic traditur. Coniunctionem cum uxore eam demum admittit lex, quæ est secundum naturam, eamque ob liberorum procreationem. Maris cum mare coniunctionem detestatur, & morte mulctat. Vxorem ducere iubet non dotis gratia, neque raptu, neque dolo & fraude pellectam, sed ab eo ambitam quem penes sit eam dandi potestas, idque adhibitis cognatis idoneis. Est autem foemina uiro ad omnia, inquit, deterior: estque uiri prauitas mulieris uirtute præstantior. Proinde obediat, & hæc non sibi contumeliosa, sed ad obedientiam necessaria esse ducat. Deus enim uiro dedit imperium. Cum hac solus maritus rem habeto. Alienam comprimere nefas: si quis faxit, capitale esto sine ulla misericordia: quemadmodum & si quis uirgini alteri desponsatæ uim intulerit: aut si nuptam aut matronam pellexerit. Hæc omnia lex imperauit, & foeminae interdixit ne unquam foetum suum uel exponat, uel corrumpat, sed omni ratione foueat. Effet enim naticida, si animam perderet, genusque diminueret. Iam uero qui coiuuit, aut semen emisit, is mundus nequaquam est: quinimò etiam post legitimum uiri cum uxore congressum lauari iubet lex. fit enim animæ corporisque pollutio, tanquam quæ alium in locum transeat. Nam & dum corporibus ingeneratur anima, & rursus dum postea ab hisdem separatur, læditur. hanc ob causam lustrationem talibus lex imperat. Neque uero in puerorum natalibus conuiuia agitari, & ebrietatis occasionem inde capi uoluit: sed sobrium protinus principium fieri, & mox puerum literas doceri iussit, & legibus operam dare, maiorumque facta cognoscere: hæc ut imitentur, illas ut in eis educati neque delinquant, neque ignorantiae prætextum habeant. Mortuis iusta persolui sic uoluit, ut nec ad sepulturam magni sumptus fiant, nec monimenta extruantur insignia: sed funus à proximis procurari mandauit, & ut supstitēs omnes ad exequias coeant lugeantque; sanxit. Lustrari autem iubet etiam defuncti domesticos à funere: tantum abest ut eos mundos esse iudicare uideatur. Cædem si quis uolens nolens uel commiserit, ne huius quidem poenā reticuit. Parentum honorem secundum Deum primum esse uoluit: ac si quis parentibus gratiam non referat, sed contra officium faciat, eum ad lapidandum tradi iubet. Et omnino omnibus senioribus honorem à iuuenibus exhiberi: quandoquidem antiquissima res sit Deus. Celari quicquam amicos non patitur: neque enim amicitiam esse, quæ non omnia credat. Quod si quæ interuenerint inimicitiae, arcanum enunciari uetuit. Iudex si dona acceperit, capitale est. Subuenire alteri qui negligit, sons est. Quod quis non deposuit, ne tollito. Alienane attingito. Mutuum qui dedit, ne usuram accipito. Hæc & alia multa his similia mutuam inter nos communio- nem continent. Iam in extraneos qua nos æquitate uti uoluerit legislator, uidere est operæ precium. Apparebit enim, eum optime prospexisse, ut neque nostra dilapidemus, neque nostra participare uolentibus inuideamus. Quicunque enim sub hisdem nobiscum legibus uiuere uolunt, eos comiter admittit, & coniunctionem non solum generis, uerum etiam institutionis uitæ esse censet. Sed qui obiter adeunt, eos coetibus nostris admisceri noluit. Cætera quidem quorum est impertitio necessaria, omnibus egentibus præberi præcepit, ignem, aquam, cibum, uiam monstrare, insepultum non negligere, etiam erga hostes æquum esse. Nam nec agrum eorum igne uastari, nec cicures ar-

Ioseph.

FF bores

De coniugijs.

De lustratione
à coitu.De puerorum
educatione.

De funeribus.

Leges uarie.

De officio in
extraneos.

bores cædi permittit. Quin & prælio cæsos spoliari uetuit: & à captiuis ut abstinereetur contumelia curauit, & maxime à feminis. Denique mansuetudinem & humanitatem nos docere usque adeo studuit, ut ne bruta quidem animalia neglexerit: sed eorum solum hunc usum permiserit, qui apud omnes esse solet: alium uetuerit. Quæcunque tanquam supplicantiæ domibus adhærescunt, interfici uetuit: neque unà cum pullis parentes tolli permisit: quin eis parci iubet, necarique uetat, etiam si iumentis infesta sint. Sic undique æquitatis rationem circumspexit, illis, quas dixi, legibus ad docendum utens, rursumque alijs ad irrogandas fontibus poenas sancitis inexorabilibus. Est enim plerisque delictis poena constituta mors: si quis adulterauerit, si quis puellæ uim intulerit, si mari stuprum offerre ausus fuerit, si sollicitatus ipse concesserit. In seruis quoque lex est itidem inexorabilis: itemque in mensuris aut ponderibus si quis fraudem commiserit: & de iniqua fraudulentaque uenditione: & si quis alienum sustulerit, & si quod non deposuit sustulerit: omnium, inquam, poenæ constitutæ sunt, non quales apud alios, sed maiores. Nam de iniuria in parentes, & impietate in Deum, si quis uel commissurus fuit, euestigio perit. Iis uero, qui secundum leges omnia faciunt, præmium est non argentum, non aurum, non gemmata corona: sed quod terrena omnia superat, & Deo propinquum est, amicum esse Dei. nam hominis Deo chari tale præconium est. Quin & ipse sibi quisque testantem habens conscientiam credit (tum legislatore hoc uaticinato, tum Deo certam fidem faciente) ijs qui legibus obediuerint, & si pro eis moriendum sit, alacriter occubuerint, dedisse Deum ut renascantur, & de nouo uitam meliorem adipiscantur. Equidem hæc nunc scribere dubitarem, nisi ex operibus ipsis compertum esset omnibus multos sæpe nostrorum extitisse, qui ne uel uerbum contra legem proferrent, omnia generose pati sustinuerint. Quod si non esset cunctis mortalibus nota gens nostra, neque palam esset uoluntarium illud nostrum leges sequendi institutum, & existeret scriptor aliquis, qui hæc ipse Græcis recitaret, aut se alicubi extra orbem cognitum incidisse diceret in homines, qui talem tamque augustam de Deo opinionem haberent, & in talibus legibus longo æuo constanter perseverassent, mirarentur, ut ego puto, omnes, ob crebras illas quæ apud ipsos existere solent mutationes. Certè qui apud Græcos rerum publicarum formas legesque, tanquam ipsi admirandi acuti, scribere conati sunt, reprehendi solent, ut qui maiora uiribus susceperint. Atque ut ceteros prætermittam philosophos, qui tale aliquid in suis operibus egerunt, Plato ille apud Græcos admirandus, ut qui & uitæ grauitate excelluerit, & dicendi facultate atque eloquentia omnes in philosophia uersatos superauerit, ab ijs qui ciuiliū rerum scientiam profitentur, prope modum derideri solet & exagitari. Et illius scripta si quis considerauerit, multa inueniet faciliora, & ad uulgi consuetudinem accedentia. Ipse Plato confessus est, ueram de Deo opinionem in uulgo indoctum proferre, non esse tutum. Sed Platonica quidem nouas quasdam esse leges existimant, magna cum licentia phaleratè scriptas. Omnium autem legislatorum Lycurgum maxime admirantur, & Spartam prædicant omnes, quod illius leges diutissime tulerit. Igitur & hoc in confesso esto, parere legibus, argumentum esse uirtutis. Et qui Lacedæmonios admirant, illorum tempus conferant cum reipublica nostra

*Obedientiæ
præmium.*

*De Platonis
legibus.*

*De Lycurgi
legibus.*

nostræ annis plusquam bis mille. Et illud insuper considerent, Lacedæmonios, quandiulibertatis compotes fuerunt, legibus sedulo obtemperasse uideri: sed postquam eorum fortuna mutata est, omnium ferè legum oblitos fuisse. At nos mille casibus ob regum Asię mutationes agitati, ne in extremis quidē malis leges prodidimus: nō equidē ocij aut deliciarū gratia eas colētes, quippe quæ, si rem perpendas, longē longēq; maiora nobis certamina & labores imponāt, quàm quæ Lacedæmonijs imperatæ uident æumnæ. Nā illi quidem nec terram colentes, nec artibus incumbentes, sed ab omni opere immunes, pingues, & corpora sua ad pulchritudinē exercentes in urbe degebāt, seruis ad omnia ad uictū necessaria utentes, paratumq; cibum ab illis accipiētes: tantum ob pulchrū illud & humanū opus nihil non & faciebāt & patiebant, uidelicet ut omnes uincerēt cum quibus bellū gererent. Taceo quòd ne hoc quidem præstiterūt. Etenim non solum singuli, sed & multi sæpe neglectis legis præceptis uniuersi seipsos cum armis tradiderunt hostibus. At apud nos quis unquā uidit, non dicā tam multos, sed uel duos aut tres fuisse legū proditores: quamuis morte proposita, nō dico facilima illa, quæ pugnantibus solet accidere, sed quæ cum corporū cruciatu coniuncta est, quæ quidē esse uidetur omniū sæuissima. Itaq; ego arbitror nōnullos in nos uictos non odio sæuire, tanquā in ui subactos: sed quod mirabile quoddā spectaculum uidere cupiant, nū aliqui sint homines, qui nihil sibi malū esse credant, nisi si facere aliqd aut dicere cōtra suas leges cogant. Neq; uerò mirandū est, si mortē pro legibus ferimus omniū mortaliū constātissimē: quippe cū ne ea quidē instituta nostra, quæ uident esse facilima, faciliē ferāt alij, uidelicet opera, & uictus tenuitātē, & nihil temerē, neq; ut cuiq; libuit comesse aut bibere, aut in concubitu sumptū ue modū trāsire: rursumq; ocij inuiolabilē statū tolerare. Cumq; qui gladijs cominus pugnāt, & hostes aggressi in fugā uertūt, præcepta de uictu ne tantulū quidem curēt: nos cōtra, quoniā in his quoq; legibus paremus, libeter hīc quoq; uirtutem nostrā exerere solemus. Et postea nobis, tanquam mortaliū longē ignauissimis, maledicūt Lysimachi & Molones, & huius generis alij quidā improbi sophistæ, adolescentiū deceptores. Ego uerò aliorū iura discutere nolim. nostra em̄ nobis seruare patrium est, nō aliena taxare: ac de nō deridendo aut maledictis incessendo quos colūt alij Deos, disertē nobis præcepit legislator, ob ipsam Dei appellationē. Sed cū accusatores nos facta contentione à se refelli arbitrent, tacere nequeo, præsertim cū quæ dicturus sum, ea non nūc primū à nobis excogitata, sed iam antē à multis, & quidem probatissimis, dicta fuisse cōstet. Quis enim eorū qui apud Græcos summā habēt opinionē sapientiæ, nō & poetarū clarissimos, & legislatorum summa authoritate præditos uituperauit, q̄ tales de dijs opiniones olim uulgo hominū instillauerint: nimirū numero tot esse Deos, quot ipsi edere uoluerunt, eosq; alios ab alijs genitos, & quidem uarijs gignendi modis. Atq; eos quidem etiā loci uiuendiq; ratione, sicut animalīū genera, diuidentes, hos sub terra, alios in mari, antiquissimos aut eorum in Tartaro uinctos collocarunt. Quibus uerò ccelū tribuerūt, his uerbo patrem, re uera tyrannū dominūq; præfecerūt: ideoq; aduersus eum conspiratū fuisse tradiderūt ab uxore, & fratre, & filia, quam ex suo capite pepererat, ut cōprehensum eum in car-

*Iudeorū cum
Lacedæmonijs
comparatio.*

*In Græcos Deos
inuehitur.*

cerem, sicut ille ipse suum ipsius patrem, cōiūcerēt. Hæc meritò uehemēter tri-
tuperant præstantes prudētia uiri, ac præterea derident, si deorū alios imber-
bes & adolēscētes, alios seniores & barbatos esse censendū est: alios artibus
esse destinatos, hunc fabrū ferrarium, illā textricē, alium belligerantē, & cum
hominibus pugnantē, nōnullos fidibus canētes, aut arte sagittaria gaudētes.
Deinde eis existerē inter se seditiones, & de hominibus contentiones, usque
adeò ut nō solū inter se manus cōserant, uerum etiā ab hominibus uulnerati
eiulēt ac sese afflīctēt. Iam quod est omniū proteruissimū, coitus intēperantiā,
& amores omnibus ferē tum maribus tū fœminis dñs tribuere, cuius est ab-
surditatis? Quid, q̃ nobilissimus ille & primus ipse pater deceptas à se graui-
datasq̃ mulieres in carcerē cōiūci, aut aqua summergi pati, & suo fatu editos
neq̃ seruare potest, fato uictos, neq̃ sine lachrymis eorum mortes ferre? Iam
illa pulchra sunt, & ceteris cōsentanea, q̃ adulteriū in cœlo ita impudēter spe-
ctat à dñs, ut quidā etiā sese inuidere confiteant̃ uinctis in adulterio. Quid ni-
enim hoc illi facerent, cū ne antiquissimus quidem, & rex, ab uxoris con-
gressu continere se potuerit, donec saltē in cubiculū uenissent? Quid seruiens
tes hominibus dñs, & nūc ob mercedem ædificātes, nunc pecora pascētes, aliī
maleficorum ritu in ferreo carcere constricti: quem nam cordatū hominē nō
excitēt tum ad taxādos eos qui hæc excogitarūt, tum ad insignis stulticiæ cō-
demnādos qui admiserūt? Quid qui & Terrorē, & Timorē, quinimò & Ra-
biē, & Fraudē, deniq̃ quid non pessimorū affectuū in Dei naturā formamq̃
effinxerūt, & horū faustioribus ut sacrificarēt ciuitatibus persuaserūt. Itaq̃ o-
mnino necesse habēt nōnullos deorū existimare bonorū datores: alios Veio
ues appellare, atq̃ hos tanquā homines quosdā acerbissimos, muneribus do-
nisq̃ placāt, ingens aliqd' ab eis malū sibi impēdere putātes, nisi mercedē eis
præbuerint. Quæ nam igit̃ causa est tantæ inæqualitatis, tantiq̃ in Deū deli-
cti? Nimirū (ut eqdē existimo) q̃ neq̃ uerā Dei naturā principio p̃spexerūt
eorū legislatores, neq̃ quātū cōseq̃ ualuerāt, cognitionē accuratē explicarūt,
ut secundū eam rerumpub. instituta cōponerēt: sed quasi res esset parui itidē
ut aliæ momēti, & poetis quos uellēt introducere deos, in quos quiduis ca-
deret: & oratoribus in ciuitates suffragiis allegere peregrinorū deorum ali-
quē idoneū permiserūt. Neq̃ non pictores & statuarij apud Græcos magnā
huius rei licentiā habuerūt, dum quisq̃ formā aliquā excogitat, hic ex argilla
figendo, ille pingēdo. Omniū uerò opificū clarissimi noui semp̃ alicuius o-
p̃cris materiā habēt ebur & aurū. Et fanorū quidē alia planē iacēt in solitudi-
ne, alia singulari studio frequentant̃, & expiationū omni genere exornant̃. Et
qui antea honoribus floruerāt dñs, cōsensuere: q̃ uerò ætate uigēt, n̄ in secūdā
classē, ut honorificentius dicā, surrogati sunt. Alij noui, nescio qui, introdu-
cti religione potiunt̃, ut interim quæ diximus deserta loca derelinquant̃. Et
fanorū alia deserunt̃, alia cuiusuis hominū arbitrio recēs construunt̃: cū cō-
trā debeāt de Deo & eius honore immutabilē seruare opinionē. Et Apollo-
nīus quidē Molo homo fuit demēs & arrogās. Nam qui uerē in Græcorū di-
sciplinis uersati sunt, hos neq̃ quicquā eorum quæ diximus latuit, neq̃ frigi-
das illas allegoriarū excusationes ignorarūt. Itaq̃ illa meritò cōtempserūt, &
in uera decoraq̃ de Deo persuasionē nobiscum senserūt. Quamotus Plato,

*Que causa sit
peccati Græ-
corum in re-
bus diuinis.*

neq̃

neq; cæterorū poetarū quenquā censet in rempub. admittendū, & Homerū ablegat honorificè, coronatū, & unguento delibutū, ne rectam de Deo opinionē fabulis aboleat. Maximè autē legislatorem nostrū imitatus est Plato, tum in eo q; ciuib; nihil diligētius præcepit, quā ut omnes accuratè leges ediscerent: tum quod curauit, ne temerè admiscerent ulli peregrini, sed ex solis ijs constaret respublica, qui legibus parerent. Horū nihil considerās Apollonius Molo, nos insimulauit, q; alios, alijs de Deo opinionibus occupatos non admittamus: neq; cum ijs cōmunicare uelimus, qui aliud uitæ institutū sibi delegerint. Sed ne hoc quidem nobis propriū est, sed omniū commune: nec solū Græcorū, uerū etiam eorum qui sunt apud Græcos probatissimi. Lacedæmoniū uerò etiam peregrinos expellere soliti fuerunt, neque ciuib; suis peregrinari permittere: q; utroq; modo leges labefactari suspicarentur. Itaq; illi iniquitatis accusari meritò possunt, ut qui nemini uel ciuitatē imperarent, uel apud se commorari permetterent. At nos aliorum quidem instituta nobis imitanda non putamus: sed qui nostris frui uolunt, eos libenter admittimus. id quod indicium est, opinor, humanitatis & magnanimitatis. Et de Lacedæmonijs quidem plura dicere superfedeo. Athenienses uerò, qui ciuitatem suam cōmunem esse arbitrati sunt, quales se in his præstiterint ignorauit Apollonius, uidelicet quod in eos qui uel unum uerbum cōtra illorum leges eloqui de dijs ausi fuerunt, inexorabiliter animaduertunt. Quānam alia de causa mortuus est Socrates? Neq; enim profectò urbem prodebat hostibus, nec fanum ullum depeculatus est: sed quia nouo more iurabat, & nescio quem geniū sibi præesse siue serio, siue (ut dicunt quidā) ioco prædicabat, propterea ad mortē cicutæ potu obeundā est damnatus. Iuuenes quoq; ab eo corrumpi, causabat accusator, q; eos ad patriæ reip. legumq; cōtemptū adduceret. Et Socrates quidē ciuis Atheniēsis tali supplicio affectus est. Anaxagoras autē Clazomenius erat: sed quoniā putatibus Atheniensibus Solem esse Deum, ipse molem esse dicebat igneā, illi eum morte omniū penè suffragijs damnarūt. Iidem Diagoram Melium, promisso si quis eum interfecisset talento, proscripserūt, quoniā eorum mysteria deridere dicebat. Et Protagoras nisi ocyus aufugisset, comprehensus interisset: q; nescio quid de dijs scripsisse uideret, quod cum Atheniensibus parum cōcordaret. Sed quid mirū si in uiros tā seueros se præstiterunt, cum ne sceminis quidē pepercerint: quippe qui sacerdotem illam interfecerint, quoniā eam quidā accusasset, q; peregrinos occultaret deos: id quod apud eos lege erat interdictū, capitis constituta poena, si quis peregrinū deum introduceret. Qua quidem illi lege cum uterent, non dubiū est, quin aliorū non putaret esse deos: aliqñ pluriū fruitionē sibi non inuidissent, tam bene scilicet administrabatur Atheniensī respub. Scythæ uerò humanis cædibus gaudētes, & parum à bestijs discrepantes, tamen sua sibi tuēda esse existimāt, & Anacharsim illū, cuius sapiētia Græcis fuit admirationi, ad se reuersum interfecere: quoniā Græcanicorū deorū plenus uenire uisus est. Apud Persas quoq; multos inuenias eandē ob causam affectos supplicio. Sed delectabat uidelicet Persarū legibus Apollonius, illosq; suspiciebat, quoniā eorū fortitudo & de dijs concors opinio Græcis fuisset cōducibilis: hæc uidelicet in templorū concrematione, illa in eo, q;

De non admittendis in ciuitatem peregrinis.

Supplicia ab Atheniensibus ob religionem irrogata.

Scytharum religio, q; Persarum.

*Iudei legum
suarum ser-
uantissimi.*

*Moses antiquis-
simus legisla-
tor.*

*Iudaicas leges
exteriori æmu-
lantur.*

propemodū in seruitutē ab illis redacta fuit Græcia. Et sanè omniū Persicorū morum imitator fuit Apollonius, tum alienas uxores stuprādo, tum pueros euirando. At apud nos uel bruto animali talē iniuriā intulisse capitale est: atq; ab hisce nos legibus abducere nec uictorū metus potuit, nec eorū æmulatio qui apud alios fuerūt in precio. Neq; fortitudinem ideo exercuimus, ut bella per auaritiā alijs inferremus, sed ut leges tueremur. Et cetera quidē detrimēta leuiter ferimus: sed instituta nostra si qui nos labefactare cogāt, tum uerò uel supra uires bella suscipimus, & extrema omnia cōstanter perpetimur. Cur em̄ aliorum leges æmulemur, cū uideamus eas ne ab ipsarū quidē authoribus fuisse seruatas: & meritò. Quid ni enim damnarēt Lacedæmonij infociabilē illā formā reip. neglectumq; matrimoniorū: & Elei & Thebani proiectissimum illū cum maribus cōcubitum: Nā quē olim honestissimē & utilissimē à se fieri arbitrabantur, ea nisi reipsa prorsus fugerunt, nō confitent: quinimò latas de eis leges admiscēt, quæ quondā tantum apud Græcos ualuerūt, ut etiam dijs mariū coitus tribuerint, eademq; ratione germanorū fratrum cōnubia, hanc sibi illicitarū & naturæ repugnantīū uoluptatum excusationē cōmīniscētes. Superfedeo nunc de poenis dicere, quot dederint olim pleriq; legislatores improbis cōpositiones, dum in adulterio multā pecuniariā, in corruptela connubiū sancīūt. Quot item in impietatis crimine occasiones suppedient negādi, si quis reū examinare conet. iam em̄ apud plerosq; meditatio inoleuit leges uiolādi. At apud nos nō ita est. Quin etiam si diuitijs, & urbibus ceterisq; bonis priuemur, at lex quidē nobis permanet immortalis: nec ullus unquā ludæorū uel tā pcul discesserit à patria, uel tā uehementer formidauerit dominos, quin legē magis formidet. Si igit ob legū uirtutes sic sumus in eas animati, fateant nos optimas habere leges. Sin malis legibus sic nos obtēperare arbitrātur, quānam poena digni sunt ipsi, qui melioribus nō pareāt: Et quoniam temporis longinquitas exploratrix creditur esse omniū uerissima, hanc ego testē non dubitē facere tum uirtutis nostri legislatoris, tum traditæ ab illo de Deo persuasionis. Nam cū immēsum tempus elapsū sit, si quis eum cum ceterorū legislatorū conferat ætatibus, inueniet eū longē ante omnes fuisse. Iā ipsius leges cæteris omnibus mortalibus semper magis magisque æmulationē sui cōmouisse, à nobis demonstratum est. Primum em̄ qui apud Græcos philosophati sunt, uisi sunt illi quidē patria instituta seruare: sed in actionibus studioq; sapientiæ illum sequuti sunt, tum eadē de Deo sentientes, tum uictus temuitatē, & mutuā inter homines cōmunionem docentes. Quin & uulgo hominum magna iam pridem incessit æmulatio religionis nostræ: nec ulla prorsus est uel Græcorū urbs uel Barbarorū, nec ulla gens ubi nō septimi diei, in quo feriari solemus, mos increbuerit, & ieiunia, & lucernarū incensiones, & multa de cibis nobis præcepta obseruent. Nostrā inter nos concordiam imitari conantur & facultatū impertitiōnē, et in actibus laboriositatem, & in ferendis aduersis pro legibus tolerantia. Etenim qd' est omniū admirabilissimū, citra uoluptatis illecebras ipsa per se lex inualuit: ac sicuti Deus uniuersum mundum permeauit, ita lex uniuersos mortales peruasit. Quod si suam quisq; patriam domumq; cōsiderauerit, is meis dictis nō diffidet. Quod fit, ut aut cōdemnandi sint uniuersi mortales uoluntariæ prauitatis, si aliena,

eademq;

eademq; uitiosa, ante domestica, eademq; honesta, æmulari concupiuerunt: aut inuidiæ suæ finē facere debeāt accusatores nostri. Neq; enim inuidiosum quiddam nobis uēdicamus, dum nostrum legislatorem honoramus, & eius de Deo effatis credimus. Nam etiamsi legum omniū uirtutem non intelligeremus, certē uel æmulantium multitudo fecisset, ut de eis nobis placeremus. Verū de legibus quidem & repub. in meo Antiquitatum opere accuratē tradidi. Nunc ea commemorauī quantū erat necessarium, non quod uel aliē *Peroratio.* na recensere, uel nostra collaudare, mihi propositū esset: sed ut eos qui de nobis iniquē scripserunt, euincerē in ipsam ueritatem impudenter inuectos fuisset. Et sanē mihi uideor scripto meo satis pręstitisse promissa. Etenim in primis uetustum esse demonstrauī genus nostrū, quod accusatores recentissimum esse dixerant: & multos allegauī testes, qui antiquitatis nostræ in scriptis suis mentionem fecerunt, illis nullos esse affirmantibus. Cumq; Ægyptios fuisse maiores nostros dixerint, demonstratum est, eos in Ægyptum aliunde uenisse. Et cum ob corporum uitium eos eiectos fuisse mēiti sint, planum factum est, eos & uolentes & cum singulari robore patriam terram repetisse. Et cum illi in legislatorem nostrum ceu uitiosissimum inuecti sint, cōpertum est uirtutis eius & olim Deum, & post illum tempus extitisse testem. De legibus nihil opus fuit oratione longiore. Nam ipsas per se perspectum est non impietatem, sed pietatem docere uerissimā, neq; ad hominum odium, sed ad facultatum communitatem incitare: iniusticiæ inimicas, iusticiæ curam gerentes, expultrices ocij & luxus: & quæ homines suis cōtentos & laboriosos esse doceāt, & à bellis habēdi cupidine gerēdis auocēt, & p legibus fortes esse faciāt: & in pœnis irrogandis sint inexorabiles, & uerborum eloquentia indecepte re ipsa semper confirmentur. Itaq; ausim equidem dicere, plurimorū simul & pulcherrimorum nos cæteris authores extitisse. Quid enim inuiolata pietate pulchrius? Quid iustius quā parēre legibus? Quid cōducibilius quā mutuam fouere concordiam, & neq; in calamitatibus diuelli, neq; in rebus rēcūdis sœuire seditionibus: sed in bello mortem contemnere, in pace artibus & agriculturæ operā nauare: & omnia & ubiq; ab arbitro Deo gubernari persuasum habere? Hæc si quidē ab alijs uel primum scripta, uel constantius fuissent seruata, nos illis ut discipuli magistris gratiā deberemus. Sin his nos maxime omnium uti cernimur, & eorum inuētionem primam nostram esse demonstrauimus, ualeant refutati Apiones & Molones, & quicunque mentiri conuiciariq; gaudent. Tibi uerō, Epaphrodite, maxime ueritatē amanti, & propter te ijs qui itidem genus nostrum cognoscere uoluerint, & hic & superior Liber scriptus esto.

FLAVII IOSEPHI CONTRA APIONEM
Libri secundi finis.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

RERVM ET VERBORVM IN IOSEPHO MEMORABILIVM LOCVPLETISSIMVS INDEX.

Aron Moyſi in Aegyptum redeuntis occurrunt	50	Abilamarodachus Nabuchodonofori F. in paternum regnum ſuccedit. & Ioachimū ē uinculis eximit	283	gnum prædicit	222
Aaron igneum uincit angelum	901	Abimelech amore Saræ captus	18	Achimas	277
Aaronis filij duo ſeniores dum offerunt, exuſti	72	Abimelechus principatum ſibi quomodo uendicauit	126	Achitophel ſibiſi manus affert	189
Aaronis ſacerdotium	71	Abimelech ⁹ Sicimitas ulciſcitur	127	Acmeſ ad Antipatrum epiſtola	650
Aaronis uirga floret.	87	Abimelechi ſœdus cum Iſaco	23	Acmeſ malitia	476
Aaronis mors	88	Abimelechi mors	128	Aſtiacum bellum	624
Aaroni & eius poſteris ſacerdotiū confirmatum	85	Abiramus & Dathamus terra abſorpti	86	Adadus Samariam oſſidet	246.
Abaneth qualis zona	68	Abiſace puella calefacit ſenem Dauidem	204	& 235	
Abaris	855 & 856	Abiſeus Iobi frater	196	de Adado Nicolai Damasceni teſtimonium	178
Abaris Typhonis urbs	867	Abius & Nadabus igne ſacrificio combuſti	72	Adadum Damasci regē Dauid prælio ſuperat	ibid.
Abaris urbs à paſtorib. condita	869	de Abiramo Nicolai Damasceni & Beroſi teſtimonia	14	Aderus Solomoni inſeſtus	221
Abbarus pontifex	861	Abramus unius Dei præco	13	admonitio Iosephi ad Iudeos	788
Abdaſtratus rex Tyriorum Baleaſtrato patri ſucceſſit	858	Abramus cum Lotho fines partitur	14	Adoma Hebræis quid ſignificet	29
Abdaſtrati mors	ibid.			Adomus	ibid.
Abdeel Iſmaelis F.	19			Adonias regnum affectat	199
Abdemunus Solomonis enigmata ſoluit	858			Adonias à Solomone ueniam impetrat	200
Abdon	129			Adonias à Salomone occiditur	204
Abel à Caino interfectus	910			Adonibezerus ab Iſraeliis captus	117
Abelmachea oppidum mulieris prudentia ſeruatum	194			edificia circa templum Hieroſolymitanum in cenduntur	816
Abemerigus Iſatæ filiam ſuam dat uxorem	546			Aegyptius falſus uates	555
Abener Dauidem adit 171 à Ioabo interfectus	172			Aegyptius pseudopropheta Iudeos affligit	673
Abener ad Dauidem deſcit 171 populum Dauidi conciliat. ibid. Aſa Iſaem interſcit	170			Aegyptus ranis inſeſtatur	52
Abefalon à Chuiſi deceptus	187			Aegyptus unde dicta	857
Abefalomus patris concubinas ſtupeſcit	187			Aegyptus locuſtis inſeſtatur	53 tenebriſ.
Abefalomi ceſaries	185			Aegyptus à Cambyſe ualſtata	53
Abefalomi contra patrem coniuratio	186			Aegypti reges cur Pharaones dicti	217
Abefalomi mors 190 Dauidi nunciatur.	ibid.			Aegypti rex pueros mares Hebræorum necari iubet	44
Abias Arabum rex ab Iſatæ uincitur	549			Aegypti ubertas	14
Abias Hieroboamum prælio uincit	229			Aegypti deſcriptio	764
Abiathar	205			ab Aegypti rege Sara rapta	14
Abiatharus ad Dauidem ſe confert	159			Aegypti Iſraelitas affligunt	44. &
Abibalus Tyriorum rex	858			Aegypti mari obruuntur	55 (54
Abigea Nabali uxor Dauidem commotum placat.	162			Aegypti à primordio uirilia circumcidunt	862
Abigeam Dauid ducit in matrimonium	163			Aegyptiorum plaga	52.53
				Aegyptiorum de Iudeis maledicta	866
				Aegyptiorum religio	878
				Aelius Gallus	431
				Aemilius Regulus	522
				enigmata Solomonis ſoluuntur	858
				erarium Iudeis nullum, præter ſacerarium	384
				Aethiopes à primordio uirilia circumcidunt	862
				HH Aethio=	

I N D E X

<i>Aethiopum expeditio in Hierosoly-</i>		<i>Alexandra Aristobuli & Maria ef-</i>		<i>Amalecitis regio</i>	29
<i>mitanum agrum</i>	229	<i>figies mittit ad Antonium</i>	411	<i>Amalecus nothus Aliphace filius</i>	
<i>affectuum naturae quam latè pate-</i>		<i>Alexandra fugam clam moliens de-</i>		<i>ibidem.</i>	
<i>ant</i>	896	<i>prehenditur</i>	412	<i>Amalecite ad bellum se preparant</i>	
<i>affectuum dux mens pia</i>	901	<i>Alexandra mors</i>	375	<i>aduersus Hebraeos</i>	59
<i>affectibus nū imperet pia ratio</i>	896	<i>Alexandra dominationi iungunt se</i>		<i>Amalecitas fundunt Hebraei</i>	60
<i>& 897</i>		<i>pharisei</i>	601	<i>Amalecite à Saulo uicti</i>	147 et 148
<i>Agagus captus</i>	148	<i>Alexandram pharisei seuire faciunt</i>		<i>Aman Iudeos ad necem deposcens</i>	
<i>Agagi mors</i>	149		373	<i>impetrat</i>	302
<i>Agalla</i>	377	<i>Alexandram proceres mitigare co-</i>		<i>Aman consultrice uxore crucem ea-</i>	
<i>Agar ex Abramo grauida</i>	16	<i>nantur</i>	373	<i>rigit Mardoccheo</i>	304
<i>Agare persuadet angelus, ut ad he-</i>		<i>Alexander à Iudeis deditionem po-</i>		<i>Aman ab Esther apud regem accu-</i>	
<i>rum reuertatur</i>	16	<i>stulat</i>	310	<i>satus</i>	306
<i>Agatharchida locus de Iudeis</i>	864	<i>Alexander Cleopatram ducit in ma-</i>		<i>Aman in crucem tollitur</i>	ibid.
<i>& 865</i>		<i>trimonium</i>	349	<i>Amaranus exilio punitur</i>	545
<i>Aggeus populum animat</i>	294	<i>Alexander Ionathan in summo ho-</i>		<i>Amaraman Deus alloquitur</i>	45
<i>agnum in templo parit bos</i>	817	<i>nore habet</i>	349	<i>Amarinus Israelitarum rex</i>	231
<i>agri Chanan ei diuisio</i>	114	<i>Alexander occingentos Iudeos cru-</i>		<i>Amasas à Davide exercitui preposi-</i>	
<i>agriculturae lex</i>	100	<i>cifigit</i>	371	<i>tus</i>	193
<i>agrorum sabbatum</i>	77	<i>Alexander Demetrium bello aggre-</i>		<i>Amasas à Ioabo interfectus</i>	194
<i>Agrippa opera nauat Claudio</i>	536	<i>ditur</i>	345	<i>Amasie uictoria de Israelitis</i>	256
<i>Agrippa in uincula conijcitur</i>	507	<i>traducit</i>	346	<i>Amasias Amalecitarū deos colit</i>	257
<i>Agrippa soluitur</i>	510	<i>Alexander à Gabinio uictus</i>	382	<i>Amasias à Ioa uincitur</i>	ibid.
<i>Agrippa in Caesaris amicitiam se in-</i>		<i>Alexander Glaphyram ducit in ma-</i>		<i>ambitio</i>	172
<i>sinuat</i>	505	<i>trimonium</i>	439	<i>Amenophis Aegyptiorū rex</i>	856 et
<i>Agrippa ex priuata fortuna ad ma-</i>		<i>Alexander et Aristobul^{us} Salomes ac</i>		<i>867 in Aethiopiā aufugit</i>	869
<i>gnā potentiā euectus</i>	502. et inde.	<i>Pherore callūis appetitur</i>	439	<i>Ameffes</i>	856
<i>Agrippa Hierosolymam munit</i>	541	<i>Alexader rex cōstituitur</i>	599	<i>Ametbala Ioazi mater, impijs & im-</i>	
<i>Agrippa diuinitus ob insolentiam</i>		<i>iectis in gratiā redire conatur</i>	599	<i>puris moribus predicta</i>	271
<i>interficitur</i>	543	<i>Alexander ob Glaphyre superbiam</i>		<i>Ammanite mutuis uulneribus ca-</i>	
<i>Agrippa rex theatrum Berytiū ex-</i>		<i>omnibus inuisus</i>	634	<i>dunt</i>	242
<i>ornat</i>	542 & 558.	<i>Alexander eunuchos muneribus cor-</i>		<i>Ammanite à Saulo uicti</i>	143
<i>Agrippa populo in auxilium mittit</i>		<i>rumpit</i>	636	<i>Ammanus</i>	17
<i>3000 equites</i>	685	<i>Alexander in uincula cōijcitur</i>	ibid.	<i>Ammaus exusta</i>	658
<i>Agrippa à Iudeis urbe pellitur</i>	684	<i>Alexander falsus deprehensus</i>	661	<i>Ammon Thamare sorori uim in-</i>	
<i>Agrippa in Iudeam reditus</i>	539	<i>Alexander Antiochi Epiphanis F.</i>		<i>fert</i>	183
<i>Agrippa gesta usq; ad ipsius obitum</i>		<i>Ptolemaidē occupat</i>	345 & 367	<i>Ammon à fratre Abesalomo occidi-</i>	
<i>541</i>		<i>Alexander Aristobuli F. securi per-</i>		<i>tur</i>	184
<i>Agrippa ingenium</i>	542	<i>cussus</i>	385 & 607	<i>Ammonite à Ioabo prelio uicti</i>	180
<i>Agrippa ad Herodem nauigatio</i>		<i>Alexandri successores</i>	312	<i>Ammonius insidiator Ptolemai Phi-</i>	
<i>504. & 505</i>		<i>Alexandri Antiochi Epiph. F. mors</i>	352. 363. & 601	<i>lometoris occiditur</i>	351
<i>Agrippa regis litera ad Iosephum</i>	586	<i>Alexandri expeditio in Coelefyriam</i>	369	<i>annis Sabbatici miraculum</i>	831
<i>Agrippa prodigalitas</i>	504 et 543			<i>Amoritius regio duabus & dimidie</i>	
<i>& 670</i>		<i>Alexandri Iudeorum regis res ge-</i>		<i>tribus conceditur</i>	95
<i>Agrippa ad Iudeos oratio, ad obe-</i>		<i>ste</i>	366. & inde.	<i>Amorei ab Hebraeis uicti</i>	89
<i>diendū Romanis hortantis</i>	679	<i>Alexandri cum parente reconcilia-</i>		<i>Amos Manassis filius Iude rex pro-</i>	
<i>Agrippa nūciatur Tiberij mors</i>	510	<i>tio</i>	447	<i>pter impietatem occiditur</i>	268
<i>Agrippam Eutychus apud Tiberiū</i>		<i>Alexandri & Aristobuli Herodis</i>	446	<i>amphitheatrū Herodes extruit</i>	427
<i>accusat</i>	507	<i>filiorum mors</i>	465	<i>Ananias Iudeus Helenam & Izatē</i>	
<i>Aicamus</i>	277	<i>Alexandri Antiochi Epiphanis F. ad</i>		<i>Iudaicos ritus docet</i>	547
<i>Aine oppidi excidium</i>	111	<i>Ionatham litera</i>	646	<i>Ananias cur Sedrach appellatus sit</i>	
<i>ab Ainatis cladem accipiunt Hebraei</i>	110	<i>Alexandri cum Hyrcano & Aristobulo bellum</i>	605	<i>279</i>	
<i>Alanorum in terram Mediam irru-</i>		<i>Alexandri litera ad Ionathā</i>	346	<i>Ananias & Chelcias Iudei Cleopa-</i>	
<i>ptio</i>	838	<i>Alexandro obuiā exeunt Iudei</i>	311	<i>tre copijs praefecti</i>	364
<i>Albinus Iudae praefes</i>	557	<i>Alexādō Macedoniæ regi Pamphy-</i>		<i>Ananie malicia</i>	581
<i>Alcimus pontifex constituitur</i>	339	<i>lium pelagus cefit</i>	56	<i>Ananias pontifex occiditur</i>	687
<i>Alcimus pontifex manū facit</i>	340	<i>Alexandrium arx</i>	603	<i>Ananus Ammauntinus Simonis satell-</i>	
<i>Alcimi pontificis mors</i>	342	<i>Aliturus mimorum actor</i>	563	<i>les</i>	813.
<i>Alexandra uxor Alexandri</i>	373	<i>allegoria tabernaculi</i>	70	<i>Ananus Sethi F. pontifex cōstituitur</i>	
				<i>495</i>	
				<i>Anani felicitas</i>	557
				<i>Ananā</i>	

INDEX

Anani ad populum cohortatio 740
 Anani encomium 749
 Anano sacerdotium adimitur 495
 Anarabache quid 68
 Anchus Gittæ rex 164
 ancille & libertine questioni subij-
 ciuntur 644
 Andromedæ catenarū uestigia 724
 angeli lucta cum Iacobo 28
 angeli ab Abramo hospitio excepti
 17
 angeli à Lotho hospitio excipiuntur
 ibid.
 Anileus Artabanum adit 517
 Anileus amoribus corruptus dege-
 nerat 518
 Anilei uxor peregrinam religionē
 retinet 519
 Anileus uictus à Mithridate 520
 Anilei mors 520
 animalium mactatio 884
 de Animæ immortalitate Indorum
 opinio 844
 annales Tyriorum 857
 annales Phœnicum 861
 annales Hebræorum 852
 annales à Græcis neglecti 851
 Annus Rufus 495
 Annus Minucianus 522
 L. Annus Gorasam caput 758
 annus Iobelus 78
 Anthedonem restaurat Gabinus
 382
 Antigonus iunior Romam cum suis
 sororibus deportatur 381
 Antigoni & Antipatri lis apud Cæ-
 sarem 386
 Antigoniani ab Herode apud Hiero-
 chuntem uincuntur 403
 Antigonus à Sofio & Herode oppri-
 mitur 407 & 409
 Antigonus ab Aristobuli satellitibus in-
 terfectus 598
 Antigoni crudelitas 621
 Antigonus se dedit 623
 Antiochus Epiphanes Hierosolymā
 uastat 239 & 594
 Antiochus Eupator templum Hiero-
 solymitanum obsidet 339
 Antiochus Ionatham sibi conciliat
 353
 Antiochus Pius cum Hyrcano socer-
 dus init 361
 Antiochus cum Iudæa foedus facit 339
 Antiochus Grypus occiditur 370
 Antiochus Comagene rex 542
 Antiochus Hyrcanum obsidet 596
 Antiochus ciues prodit 828
 Antiochus Eleazarum ad uescendū
 immudis inuitat 899
 Antiochus Epiphanes superbus &

seuus 899
 Antiochus septem fratres ad legis
 uiolationem cohortatur 902
 Antiochi edictum de templo Hiero-
 solymitano 322
 Antiochi de Iudeorum pietate & fi-
 de testimonium ibid.
 Antiochi epistola in Iudeorum gra-
 tiam 322
 Antiochi opē inuocant Iudæi 329
 Antiochi Epiphanis interitum 337
 Antiochi Pij mors 370
 Antiochi Dionysii in Iudeam expe-
 ditio 370
 Antiochi Magni fauor in Iudeos
 321
 Antiochi regis clades 837
 Antiochi Epiphanis in Iudeos per-
 fidia 880
 Antiochi tyranni mors 910
 Antiocho Samaritæ assentantur 330
 Antiphibus 471
 Antipas regnum affectat 583 &
 654
 Antipater Salomes F. Archelaum ac-
 cusat 483 & 655
 Antipater Aristobulum in regnum
 restituere conatur 602
 Antipater quomodo claritatem &
 potentiam sibi parauerit 376
 Antipater Aristobulo inuisus 602
 Antipater à Nicolao accusatur
 649
 Antipater in uincula cōijcitur 473
 Antipater conuictus 475
 Antipater Herodem adit 647
 Antipater Iudeos Hyrcano conciliat
 387
 Antipater ueneno tollitur 393 &
 479
 Antipater præfectus Iudææ declara-
 tur 609
 Antipatri Herodes F. malicia 466
 Antipatri contra Herodem insidie
 468
 Antipatri genus 376
 Antipatri calliditas 632
 Antipatri proles 384
 Antipatri res gestæ 385. cum Cæsa-
 re amicitia. 386
 Antipatri in Herodem maligna stu-
 dia deprehensa & ultæ 646 &
 inde
 Antipatri insidias Herodes cognos-
 cit 470
 Antipatri contra patrem conspira-
 tio 641 & inde
 Antipatrum Iudæi primores accu-
 sant 388
 Antipatrum Herodes accusat 473
 Antipatridem oppidum Herodes

condit 448
 Antiquitatum libri quid contineant
 561
 de Antiquitate Iudaica qui Græci
 scripserint 865
 Antonia extructa 437
 Antonia arx collabitur 802
 Antonia euerit iubetur 806
 Antonia situs 781
 Antoniam inuadunt Romani 804
 Antonius Samosatam obsidet 405
 Antonij decretum secundum Iudeos
 395
 Apachnas 855
 Apirica ab Ophre denominata 20
 Apion Iudeos accusat 512
 Apionis Grammatici mendacia de
 Iudeis & tota uita taxata 874
 & 875
 Apionis calumnia de Iudeorum iure
 iurando 883
 Apionis mendacium de Græco ho-
 mine à Iudeis immolando 880
 Apionis mendacium de Zabido 882
 Apionis mors 884
 Apionis locus 874
 Apis 868
 Apollonius Syriæ Phœnicieq; præ-
 fectus 898
 Apollonius Antiochi dux interfici-
 tur 332
 Apollonius Ionathā prouocat 349
 Apophis 855
 Apfanes Israelitarum præses 129
 aqua in sanguinem conuersa 52
 aqua amara dulcescit 57
 aquæ calidæ apud Emmaunē 496
 aquæ apud Iotapatenos penuria
 712
 aquilæ aureæ direpte ultio 654
 aquila cur utantur in uexillo Roma-
 ni 709
 ara DEO VICTORI à Mose ex-
 tructa 61
 ara inaurata tabernaculi 68
 ara ex duodecim lapidibus extructa,
 & Pascha celebratum 109
 Arabes 19
 Arabes uincit Herodes 419
 in Arabiam Herodis expeditio
 457
 Arabum mulieris uenefica 470
 Aranes Abrahami frater 13
 arboribus frugiferis parcendum in
 militia 105
 arca ad Hebræos reportata 137
 arca in Hebræorum castra portata
 135
 arca ab Dauide Hierosolyma trans-
 lata 176
 arca Noë reliquie 546
 HH 2 Ar=

INDEX.

Arcades antiquitatem sibi arrogant	851	verum summa conflictus	602	audaciam Iudeorum vincit Romanorum disciplina	784
Archelaus Herodis minas arte dissolvit	637	Aristobulum Herodes tollendum curat	412	augurium cuiusdam Germani de Agrippa	507
Archelaus & Philippus falso accusantur	646	Arion ab Hyrcano in vincula coniectus	326	aula regia	778
Archelaus è suggesto responsa dat populo	481	arma Romanorum	707	auriculæ Hyrcano amputantur	399
Archelaus Alexandrum patri reconciliat	456	arma Aegyptiorum Hebræis distributa	56	Axioramus	277
Archelaus Viennam relegatur	492	Arphachfades	13	Azael	248
Archelaus ethnarcha instituitur	660	Artabanus Parthorum rex ad Izatem confugit	548	Azael Iudeos infestat	255
Archelaum defendit Nicolaus	484	Izate opera in regnum restituitur	548	Azarias	277
Archelai somnium	661	Artabanus Asinæ & Anilai amicitiam expetit	517	Azarias cur Abdenago sit appellatus	279
Archelai erga populum liberalitas	653	Artabanus regnum adipiscitur	497	Azarias in ardentem fornacem proficitur	909
Arete rex Arabum contra Aristobulum expeditione suscipit	377	Artaxerxes Mardocheum ab Amasene iubet honorari	305	Azarias uictores Iudeos ad pietatem cohortatur	230
Arete augurium	502	Artaxerxis edictum, quo Iudeorum supplicium reuocatur	306	Azotum instaurat Galinius	382
Arete Herodes bellum infert	417	Artaxerxis epulum	300	azymorum festum	53
& 501		Ariorius dolo seruatur	811	& 54	
Argivus Acusilaus	851	arula suffumigatoria tabernaculi	68	B	
Ariochus	15	Asael ab Abenero interfectus	170	Baal rex	861
arietis instrumenti bellici descriptio	714	Asanthe Iosephi uxor	36	Baalis uates ab Elia uicti interficiuntur	233
aduersus Arietem consilium Iosephi ibid.		Asanus Iudeorum rex Zareum regem Aethiopum vincit	229	& 252	
Aristei ad Ptolemæum oratio	313	Ascalon	702	Babylon sub Balisafare capta	284
Aristobulus & Alexander præfocati	641	A'etitarum fors	114	à Babylonijs templum Hierosolymitanum crematum	860
Aristobulus Scaurum muneribus corrumpit	602	Aschanes eunuchus Iudeorum pueris prepositus	279	Babyloniorum muri fluuii circumdantur	860
Aristobulus castella occupat	374	Aserymus	858	Babylonium uelum	780
Aristobulus cum sua familia captiuus Romam ducitur	605	Asiaticorum ad Cæsarem legatio	450	Bacchides amicitiam cum Ionatha init	345
& 381		Asineus & Anileus fratres manum faciunt	516	Bacchides à Mathathia occisus	594
Aristobulus ducit Bernicen in matrimonium	439	Asineus fit potens	518	Bacchides Iude insidiatur	340
Aristobulus Romæ uinculis elapsus	382	Asinæ mors	519	Bacchidis crudelitas	594
Aristobulus prælio uictus ab Arete	377	Asineum & Anileum aggressus Satrapa uincitur	517	Bacchidis in Iudeam missi uictoria	342
Aristobulus Hyrcanum & Arctam vincit	378	Asphaltites lacus	15 & 862	Bacch. d. m. vincit Ionathas	344
Aristobulus à Pompeianis ueneno sublatus	385	Asphaltites & Tiberiensis lacus natura contrarij	756	Bacchorus	858
& 607		& 757		Bagoas eunuchus interficitur	469
Aristobulus primus diadema sibi imponit	365 & 597	de Asprenatis morte futura omen		Bagoas Iudeos iniurijs afficit	308
Anigonum fratrem interficit.	ibid.	Asis	855 (527	Baia	512
Aristobuli cum Alexandro pugna	606	Astartus Delaestarti F.	858	Balacus & Madianitæ ad Balamum legatos mittunt	90
Aristobuli parricidium 365 mors 366		Astarte delubrum	858	Baladas Ealyonicum rex	267
& 598		Asyriorum bellum cum Sodomitis	15	Balam ancilla cum Iacobo cubat	26
Aristobuli & Hyrcani de regno apud Pompeium disceptatio	378	Asyriorum exercitus una nocte peste absumptus	266	Balamus uates	90
Aristobuli crudelitas	597	Atheniensium decretum in Hyrcani honorem	387	Balami consilio ad stupra pellecti Hebræi	92
Aristobulo Herodes dat pontificatum	411	Athone	377	Balami oracula à Moyse in literas relata	94
inter Aristobulum et Hyrcanum de		Athronges pastor regnum sibi affert	487.657	Balamum alloquitur asina	91
		auaritia Onie pontificis	323	Balatorus	862
		auaritia Cleopatæ	623	Baleazarus	858
		audacia Iudeorum	802	Baim	15
				Ballas	ibid.
				Balthasar Babylonie rex	283
				Banaias	196
				Banus	503
				Baracus imperator designatus	123
				Bareas	15
				Baru	

INDEX

Baruchus	277	Bethsamarum clades, ob contem-	582	Cambyfes Iudeos ab edificando tē-	
Baruchus Hieremie discipulus	279	nam arcam	137	plo prohibet	289
Barzapharnes	560	Bethsuritarum deditio	339	candelabrum aureum tabernaculi	
Basanes Israelitarum rex	230	Betzacharia	595	67	
Basemmatha Ismaelis filia	24	Bezetha	776	Capernaum fons	730
Bassus Herodion capit	834	Boccharus Aegyptiorum rex	972	Caphetra incenditur	761
Bassus Iudeos interimit	837	Boleus fons	667	Capito procurator Iamniae	504
Batales Ammanitarum rex	278	Bonones	496	Capitolium	521
Bathyllus libertus Antipatri	471	Boothus Ruthen ducit in matrimo-		captiuitatis Iudaicae exordium	688
Batibius	527	nium	134	de Captiua ducenda, lex	102
bdellium	58	Boscethe	269	carmen Moysis	105
bellum Aftiacum	624	bos agnum in templo parit	817	Carthago à Tyrijs condita	857
bellum Alexandri cum Antiocho		bouis petulci lex	104	858.875	
600		buccinae argenteae	78	Cassius affligit Iudeos	392
bellum Alexandri cum Hyrcano &		Bubastes fl.	855	octingenta talenta ab eis exigit.	
Aristobulo	605	C		ibid.	
bellum Herodis è Roma redeuntis		Abrothaba locus	79	Cassius Longinus Syriae praefes	437
617		Cadmus	850	544	
bellum Iudaicum omnium maximū		Caduceatorum lex	105	Cassij in Syria res gestae	384
591		Cecilius Bassus Sex. Caesarem inter-		Castor Iudeus Romanis illudit	786
bellum Sodomitarum cum Assyrijs		ficit, & copias eius occupat	610	catapulta	903
15		Cephalionis fratris Antipatri inte-		castrum Spasini	546
belli Iudaici exordium	675	ritus	378	Catulli mors	849
591		Cerō regio amomi feracissima	546	Cedarus Ismaelis P.	19
belli Iudaici ordo	592	Cesar Herodem regem appellat		Cedron uallis incenditur	782
belli leges & mores apud Hebraeos		626		Celenderis oppidum Ciliciae	472
78		Cesar Herodis testamentum confir-		Cendebeus dux regius è Iudea pro-	
belli momenta & imperatorum pe-		mat	490	figatur	360
ricula Deum curare	771	Cesaris ad Herodem literae	462	Cerealis Samaritas uincit	719
in Bello misericordiam nocere	786	Cesaris in Aegyptiū expeditio	385	Cestius quinquaginta Iudeos occi-	
Bemefelis	600	Cesaris literae & senatusconsulta de		dit	693
beneficentia Herodis in extraneos		Iudeorum amicitia	386.387	Cestius à Iudeis fugatur	695
448		Cesarea conditur	432	Cestij pugna contra Hierosolimam	
Beniamin in Aegyptum mittitur	38	Cesarea Stratonis turris dicta	543	692. 693	
Beniaminis natiuitas	29	& 629		Cherea Caium interficit	523
Beniamitae & ceterae tribus Chana-		Cesarea duplex	725	Cherea signum à consulibus datur	
neos uectigales faciunt	118	Cesarienses in Agrippam defunctū		532	
Beniamitae Siluntias puellas rapiunt		ingrati	543	Cherea supplicium	538
ad coniugium	121	Caiaphas pontifex	495	Cheremonis locus	871
Beniamitarum clades	120	Caius Petronio scribit, ut seipsum		Chetura Abrahami uxor	20
Beniamitarum fors	114	occidat	516	Chalebus & Iesus populum conso-	
Beon	855	Caius templi Graecanica spoliat	522	tantur	80
Bernice Agrippae F. Herodi nupta		Caius occiditur à Cherea	528	Chalebi fors	118
543		Caij crudelitas & uesania	521	à Chananeis Hebraei uicti	82
Bernicen ducit Aristobulus	439	Caij mors	523	Chananei agriduisio	114
Berenices petitio à Floro contempta		Caij mors in theatro per praconem		charitas coniugalis	27
677		significatur	530	Charitius Aethiopum rex	868
Berosus scriptor Chaldaeus	859	Caij uxor & filia interficiuntur	553	Chebron Abrahami domicilium	
Berosi & Nicolai Damasceni de A-		Caij mores & facta	533	760	
bramo testimonia	14	Caij superbia	667	Chebron exurit	761
Berosi locus	859. & 860	calamitas Iudeorum apud Antio-		Chebron	856
Bersube puteus	18	chenfes	828	Chelbes	861
Beryllus Neronis pedagogus	556	calamitates Herodis domesticae	631	Chelcias & Ananias Iudei, Cleopa-	
Beryti theatrum Agrippa extruit		Callani apud Iudeos qui dicti	862	træ copijs praefecti	364
542 & 558		calliditas Antipatri	632	Chelcias sacri ararij custos	557
Berzelleus Galadita	193	calliditas Euryclis	638	Chethon quid	68
Beselel & Eliabus tabernaculi opifi-		Calliphontes Pythagorae familiaris		Chiramus opifex Tyrius	210
ces	71	861		Chodollogomorus	15
Bethel, quid significet	24	Callistus Caij libertus	525	Chodamus Ismaelis P.	19
Bethsabe Solomoni filio regnum à		Calmasus	19	Chocrii locus de Iudeis	862
Dauid impetrat	199	calumniae in Iosephum struuntur		HH 3	Chri-

I N D E X.

Christianorum genus unde	498	trem	641 & inde	Danij fugati	122
Chusis Abesalomum decipit	187	Corban thesaurus	667	Danis natiuitas	26
Chusis Achitophelis consilium red-		Corban iuramenti explicatio	862	Danitarum fors	114
dit irritum	188	Corduba Hispanie urbs	522	Danus fons	15
Chuteorum gens in uacuas Israelita-		Cores Moysen criminatur	83	Daniel emulorum inuidia ad leones	
rum sedes deducta	279	Cores cum suis igne conflagratur		proiectus euadit 284. turrin edi-	
Cinames	549	86		ficat	285
circa templum aedificia incenduntur		corona aurea Tito à Vologeso mit-		Daniel Balthasar appellatur	279
816		titur	831	Daniel leonibus obiectus	909
Circenses ludi	523	corporis motiones frenari à ratio-		Daniel manus scriptum interpreta-	
circunciso	862	ne	897	tur	284
circumcisionis origo	16	Costobarus	558	Daniel Nabuchodonosori somnium	
de circuncisione Herodoti locus	862	coturnices	79	interpretatur	821 & 282
in Ciuitatem cur non admittendi pe-		coturnices Deus Hebraeis immittit		Danielis cogn. i. in igne indemnes	
regrini	893	58		Danielis educatio	279 (281
Claudius à militibus rapitur ad prin-		Cotys minoris Armenie rex	542	Darius ab Alexandro uictus	309
cipatum	534	Crassus templum Hierosolymitanū		Darius Babylonis imperio potitur	
Claudius Felix Iudaeae pretor	553	spoliat	607	284	
Claudij edictum in Iudeorum gra-		Crassi sacrilegium	384	Darij litere in Iudeorum gratiam	
tiam	538	crimen de asini capite refellitur	880	296	
Claudij Caesarijs litere de uestitu sa-		crudelitas Herodis nouissima	479	à Dario Hystaspis filio Iudeis tem-	
cerdotali	545	crudelitas Scythopolitarum in Iu-		plum edificatum	289
Claudij Caesaris mors	554	dios	564	Dathamus & Abiramus terra ab-	
Claudij imperium	668. & inde	crudelitas Bacchidis	564	sortiti	86
Clearchus Aristotelis discipulus	862	crudelitas Ptolemæi	596	Dauid à filio regno pulsus	186
Clearchi locus de Iudeis	862	crudelitas Aristobuli	597	Dauid à Iudeis rex de Iaraius	170
clementiam ornare principem	40	crudelitas Antigoni	621	Dauid à Ziphenis proditur	160
542		crudelitas Neronis	672	Dauid ad Abimelechum sacerdotem	
Cleopatra Alexandro coniungitur		crudelitas Simonis & Ioannis	793	se confert	157
349		crudelitas Simonis in Matthiâ	798	Dauid ab uniuersis Israelitis rex de-	
Cleopatra Ptolemaidem oppugnat		in Iosephi patrem captum. ibid.		claratus 147 Hierosolymorum	
369		Cumanus Tiberij Alexandri succes-		arcem expugnat	ibid.
Cleopatra Iudeorum & Arabum re-		for	551	Dauid Abneri necem deplorat	172
gnis inhiat	413	cupilitas	896	Dauid Abesalomum luget	191
Cleopatra Antoniiu dementat	415	cupiditas uoluptatem antecedit	896	Dauid Abesalomum reuocat	185
Cleopatra Herodem ad stuprum sol-		cupiditas non potest extirpari	898	Dauid Abigeam ducit in matrimo-	
licitat	416	cupidinum domina, ratio	897	nium 163 noctu in castra descen-	
Cleopatra Herodem honorificè su-		Cuspius Fadus Iudaeae procurator		dit ad Saulem	ibid.
scipit	616	437		Dauid ad Anchum Gitta regem se	
Cleopatra Ptolemæi Philometoris		Cuspius Fadus Syriae pretor	544	confert	164
uxor	877	in Custodes castrorum apud Roma-		Dauid ad Nabalum mittit qui ciba-	
Cleopatrae in Iudeam aduentus	415	nos pœna	795	ria petant	162
Cleopatrae auaritia	823	Cypros Herodis magni filia	503	Dauid ad Samuelē se recipit 155 104	
Cleopatrae in Herodē insidia	624	Cyrene	877	nathan adit	ibid.
Cleopatrae scelera	878	Cyrenensium ad Caesarem legatio		Dauid Ammonitas fundit	180
Clauitus	527	450		Dauid appetitus rationem opponit	
cohortatio Titi ad milites	802	Cyri edictum de instaurando fano		898	
à Coitu lustratio	889	287. 288		Dauid arcem Hierosolyma trans-	
Colchi uirilia circuncidunt	862	Cyri satellitum disputatio	290	fert	176
concio Herodis ad exercitum	418	Cyri commentarij de instaurando		Dauid Deum placat 198 materiam	
conflictus de rerum summa inter A-		templo	294	ad templi structuram preparat	
rifstobulum & Myrcanum	602	Cyrus Zorobabelem dimittit ad in-		ibidem. prae senio aliosus	199
coniugium	889	staurandum fanum	291	Dauid Deo templo extruere habens	
coniu. alia charitas	27	Cyrus Babyloniam adortiur	860	in animo oraculo prohibetur	
coniuratio in Herodem	428	D		177 subactis finitimis gentib. tri-	
447 & 477		Daccharus herba	69	buta imponit	ibid.
coniuratio Seiani in Tiberium	506	Dagon ante arcē procidit	136	Dauid fugiens traiecit Iordanē	189
coniuratio in Claudium	522	Damascenorum in Iudeos sauitia		Dauid Iebosibi interfectores necat	
conscientia recta	33	896		174	
consilia Titi uaria	769	Dana urbs condita	121	Dauid in prelio periclitatus	195
conspiratio Antipatri contra pa-		Danahs	857	Muscam curat	196

Dauid

I - N D E X.

David infantiā simulat 157 ad Moa-	Demetrii literæ ad Ptolemæum 315	Elcias Magnus 513
bitarum regem se recipit. ibid.	Demetrii literæ in Iudeorum fauorē	Eleazarus 196
David Ionathæ filio benefacit 179	depositi lex 104 (352)	Eleazarus Gigas 561
David moriturus Salomoni quæ præ-	descriptio Ptolemaidis 667	Eleazarus Anani pontificis F. 495
ceperit 203	Deus in somnis Solomonem alloqui-	Eleazarus cum latronibus suspendi-
David Palæstinos fundit 159	tur 215	tur 672
David pestem eligit 197	Deus ubiq; 31	Eleazarus suillam carnem comedere
David populū in classes diuidit 201	Dei cultus 888 (231)	re recusat 900
David populū recenseri iubet 197	Deum bonis bene, malis malè facere	Eleazari responsio ad Ptolemæū 136
David Saritas & Amalecitas excurs-	dextram porrigere, apud Barbaros	Eleazari Awanis mors 338
sionibus infestat 164	certissimū fiduciæ argumētū 517	Eleazari supplicium 900 præconitū
David Sauli filiam ducit in matrimo-	dij Grecorum 891	901
nium 153	Dij testimonium de Solomone 217.	Eleazari præclarum facinus 741
David Sauli mortem deplorat 169	& 858	Eleazari ad Iudeos cohortatio 842
David Sauli spiculum euadit 154	Dina stupratur 28	Elephanti in Iudeos seuire recusant
David Solomoni præcepta dat de cō-	Dinæ natiuitas 26	878
struendo templo 198	Diogenes à Phariseis interfectus 601	Eliabus & Besebel tabernaculi opti-
David cingitur 150	Diophantus homo audacissimus 639	fices 71
Davidis à Ionatha digressio 157	disciplina Romanorum vincit auda-	Elias ad Achabū proficiscitur 232
Davidis concio de construendo tem-	ciam Iudeorum 784	Elias siccitatem prædicit 232 puerū
plo 201	discordia intestina Hierosolymorum	in uitam reuocat. ibidem.
Davidis filius spurius moritur 182	751	Elias pluiam impetrat 234 Iezæ-
Davidis fuga 186	diffensio inter filios Herodis augetur	belem fugit. ibidem.
Davidis heroes 196	643	Elias Achabi facinus reprehēdit 235
Davidis cum Iromō amicitia 157	disidium domesticum inter Herodē	Elias egrotanti Ochozie mortem
Davidis legati à Naasse contumelia	& filios 443	prædicit 242
affecti 179	disidium inter Agrippam & proce-	Elias ignem de cælo deuocat 243
Davidis mors & laudes 203	res Hierosolymitanos 557	Elias Ioramum reprehendit 249
Davidis officia 179	disidium inter Senatū & plebē 536	Eliæ & Enochi raptus 245
Davidis origo 134. & 171	disidium in Iherosolymis & Iu-	Eliam Deus alloquitur 234
Davidis sepulchrum spoliātū 450.	deorum 574	Elionæus Cithæi F. Matthiæ in pon-
546	diuinitio 240	tificatum succedit 543
Dauidi nunciatur Abesalomi mors	doctrina cū morib. coniungēda 887	Eliu pontifex Israelitarū præses 134
190	Doecus Abimelechum Saulo indicat	Eliu pontifi is filiorū nequitia. ibid.
Dauidi S. ulus mortem callidè molit-	158	Eliu pontificis mors 135
tur 153	Doleus interficitur 754	Eliseus egrotans uaticinatur 256.
Dauidem Saulus persequitur 160	Dolobelle decretū secundum Iudeos	& 244
Debora 123	dolor 896 (392)	Eliseus oleum multiplicat 254
decimarum lex 101	dolorem metus antecedit 896 sequi-	Eliseus discipulum mittit ad Iehu
Decius Mundus in exilium mittitur	tur tristitia. ibidem.	gendum regem 249
499	dolus Iudeorum in Romanorum mi-	Elisei facta 245
decretum Antonij secundum Iudeos	lites 774	Ennerus 16
395	Domitiani gesta cōtra Germanos &	ephodes 69
decretum Atheniensium in Hyrcani	Gallos 830	Ephorus 851
honorem 387	Domitius Aenobarbus 554	Ephraemes Iosephi F. 36
decreta Iulij Cesaris in Iudeorum fa-	dona ad faciendū tabernaculum 64	Ephremite à Iaphtha uicti 129
uorem 390	Dora à Gabinio restaurata 382	Ephremitarum fors 114
decumarum lex 98	Doris Anipatri mater è regia eijci-	Ephronem oppidum Iudas Macca-
Deleasartus 858	tur 471 & 645	beus euerit 336
Demetriani Ionatham fugiunt 356	Doris Herodis uxor 613	Epiphanes Antiochi Comagenorum
Demetrius Euerus Alexandrū præ-	Doridis ad Antipatrum literæ 648	regis filius 541
lio superat 370	Draconis leges 851	epistola Antiochi in Iudeorum gra-
Demetrius Ionatham ad amicitia suā	Drusilla Agrippæ filia 543 Felici	tiam 322
muneribus pertrahit 346	Romano nubit 554	epistola Petronij ad Doritæ 540
Demetrius Phaleræus 313. & 877		equestris ordinis uiri flagellis. cass.
Demetrius Phaleræus regiarum bi-		676
bliothecarum præfectus 313		Eroge 259
Demetrius suis iniussus 362		Essus uates 598
Demetrii ad Ionatham literæ 347		de Essæis Herodes cur religiose sēse
Demetrii impietas 600		rit 434
Demetrii interitus 347		Esai & Iacobi natiuitas 22

INDEX

Eſai progenies	29
Eſai pro populo oratio	266
Eſai ſcripta	267
Eſai locus	910
Eſaus Chananeas uxores ducit	23
Eſau uenatum à Iacobo miſſus	23
Eſaus Iacobo ius primogeniti uendit	29
Eſchol	16
Eſcon puteus Iſaci	22
Eſdras populo leges recitat	298
Eſſenorum feſta	494.662
Eſſenorum in tormentis conſtantia	664 de diuinitate animæ opinio.
ibidem.	
Eſſenorum aliud collegium	665
Eſther Artaxerxi nubit.	301
Eſther Iudeos pro ſe orare iubet	303
Eſther cauſam percontatur luſius	
Mardochei	303
Eſther regē inuitat ad cōuiuiū	304
Eſther Amanem accuſat apud regem	306
Eſthere regem adituræ preces	304
Eulmaraduchus Nabuchodonofori	
ſilius	860
eunuchos Alexander muneribus cor	
rumpit	636
de Eunuchis Herodis habetur quæ-	
ſtio	454
Eupator templum obſidet Hieroſoly	
mitanum	339
Euryclis calliditas	638
Euryclis calumniæ contra Herodis	
ſilios	458
Eurychus Agrippam apud Tiberiū	
accuſat	507
excidium Tarichearum	730
excidium Gamale	735
excidiij Hieroſolymitani initū	738
expeditio Herodis in Arabiam	457
exploratores in Chananeā miſi	80
exploratores Hierichuntē miſi	188
à Rachaba excepti.	ibid.
Ezechias latro interficitur	388.609
Ezechie ad populum oratio	262
Ezecias ſacrificat	262
Ezecias à morbo diuinitus ſanatur	267
Ezecias Iudeorum pontifex	863
Ezechielis locus	910

F

Fabatus Sylleum prodiit	644
facinus crudele patris in ſe, libe-	
ros uxoremq;	619
fames apud Hieroſolymitas	792.
et 800	
fames in Chananeā	14
fames in Aegypto	43
fames Iudeorum	811

fames Iudeam infeſtat	195. et 429.
551	
famis horrendæ deſcriptio	797
fame laborantibus Iudeis Herodes	
ſubuenit	430
ſanum ſanctum	779
Fauſtus Cornelius Sylle F.	604
Feliciſ Iudeæ præſidis geſta	555
Ferreus mons	756
feſta tabernaculorum	75
ſilie Loti à patre grauidate	17
ſilius Davidis ſpurius moritur	182
Filius uenit, cur clamarint Hieroſoly	
mite	783
ſilium mater coquit et comedit	812
Flori in Ceſarienſes et Hieroſoly-	
mitas ſeuitia	676
Flori in Iudeos ſeuitia	675
ſœdus Abimelechi cum Iſaco	23
ſœdus fraudulentum Gabaonitarum	
cum Hebræis	112
ſœno ueteri Iudæi uſcuntur	812
Fonticius Agrippa à Sarmatis occidi-	
tur	831
ſoſſarum lex	104
fratres Iosephi pro ſpeculatoribus re-	
gni comprehenſi	36. et 37
fratrum ſeptem ad Antiochum reſpō	
ſio 903 ſupplicia. ibid. et inde	
Fuluia	499
de Furibus uendendis lex ab Herode	
lata	438

G

Gabaonite Hebræorū opem im-	
plorant	112
Gabaonitarum cum Hebræis fraudu-	
lentum ſœdus	112
Gabath Saul uicus	771
Gabinus Alexandrum uincit	382
Gadæ natiuitas	26
Gadara reſtaurata	605
Gadare expugnatio	709
Gadarenſes Herodem apud Ceſarē	
accuſant	433
Gadarenſes ſe Veſpaſiano dedunt	
754	
Gaditæ à Moſe poſſeſſiones cis Ior-	
danem impetrant	95
Galadæna terra	27
Galades	ibid.
Galbæ mors	658
Galilæa à Veſpaſiano inuaditur	
708	
Galilææ deſcriptio	704
Galilæi Iosephi inimicos repudiant	
577	
Galilæi Iosephum diſcedere non pa-	
tiuntur	576
Galileorum in Iosephum beneuolen-	
tia	568

Galileorum et Samaritanorum con-	
ſictus	671
Galileorum in Iosephum fauor	578
Galileos in Sepphoritas ſeuiētes Iosephus cohibet	586
Gamala in Romanorū fide perſtant	
565	
Gamale deſcriptio	731
Gamale obſidio	732
Gamale excidium	735
Gamalam Iosephus reddit firmiorē	
732	
Gamalenſes uictus deſicit	734
Garifiſima penē potitur Iosephus	587
gaudium	896
Gaza à Gabinio reſtaurata	382
Gazei Ionathæ ſe dedunt	354
Gedeon Madianitarum caſtra explo-	
rat	125
Gedeon populum liberat. ibidem.	
Gedeoni inuident Ephraemite	126
gemmæ duodecim in ueste pontificis	
uictorie prænuncie	73
Genesar lacus	729
gentiles omnes ſine reſpectu in urbē	
Hieroſolymam recipiuntur	739
genus Antipatri	376
genus Iosephi	562
Geraræ rex Saram rapit	18
Geraſæ deuſtatio	658
Geraſtratus	861
Germani cuiuſdam augurium de A-	
grippa	507
Germanorū ſeuitia occiſo Caio	528
Germanici mors	497
Geſſius Florus	558
Geſſius Florus Iudeos multis iniurijs	
afficit	561
Geſſij Flori iniquitas	674
gigantum poſteri deleti	15
Giſcala à Tito capitur	736
Giſcalæi malicia	698
Glaphyra Archelai Cappadocum re-	
gis F.	503
Glaphyræ ſomnium	661
Glaphyræ ſuperbia Alexandrū om-	
nibus inuiſum reddit	634
Glaphyram ducit Alexander	439
Gobolūis	29
Godolias	277
Godolias ab Iſmaele interfectus	278
Goliath à Dauide interfectus	152
Goliathus Hebræos prouocat ad cer-	
tamen	151
Gorionis interitus	751
Gotholia Davidis ſemen extinguere	
conatur	252
Gotholiæ mors	253
Græci annalium neglectores	851
Græci à Phœnicibus et Cadmo lūc-	
ras acceperunt	850
Græci	

INDEX

Græci quādo literas acceperint	850	Herennius Capito Iamniæ procura-	tor	504	Herodes fame laborantibus subuen-	nit	430
Græci ueritatem in scribendo negli-	gunt	852	Hermæo Danaï nomen inditū	866	Herodes filios in uincula coniicit		460
Græcorum dij	891	Hermippus	861	Herodes à Malcho Arabiæ rege re-	pu diatur	400	Rhodum appel-
Græcorum & Iudeorum apud Ale-	xandriam seditio	512	Herodes à Cleopatra honorificè su-	scipitur	616	Herodes ab Areta bello superatur	501
Græcorum peccatum in rebus diui-	nis	892	Herodes à Cleopatra honorificè su-	scipitur	616	Herodes accusatur	612. & 659.
Græcorum primi Aegyptiorū Chal-	deorumq; discipuli	851	Herodes ab Areta bello superatur	501	Herodes accusatur	612. & 659.	& 433
Græcorū scriptorum discordia	851	discrepantiæ causæ.	ibidem.	Herodes ad Agrippā nauigat	439	Herodes Agrippam spendidè exci-	pit
Græcis in historijs quantum creden-	dum	850	Gratus regiorum militum dux	487	Herodes Agrippam spendidè exci-	pit	439
H							
H Alisphragmuthosis	856	Harmais	856. & 857	Harmesses	857	Heber	13
Hebræi à Chananeis uicti	82	Hebræi à Goliatho ad certamē pro-	uocati	151	Hebræi à Palestinis uicti	164	Hebræi ab Ainatis cladem accipiunt
	110	Hebræi Balami cōsilio ad supra pel-	lecti	92	Hebræi bis ultra Euphratem tradu-	ti	279
Hebræi de expugnanda Chananeā	disperant	80	Hebræi Deū carmine collaudāt	56	Hebræi fundunt Amalecitas	60	Hebræi in Sinā mōtem educūtur
Hebræi murmurāt cōtra Mo sen	57.	& 59. 82	Hebræi per mare transeunt	55	Hebræi regem petunt	139	Hebræi scriptis suis quantoperē cre-
	853	Hebræorū pueri mares necatur	44	Hebræorum de Madianitis uictoria	94	Hebræorum annales	852
Hebræorum de Moyse opinio	81	Hebræorum libri	853	Hebron	14	Hebron capitur	118
Hecateus Abderita quando uixerit	863	Hecateus liber de Iudeis	863	Helena Adiabenorum regina Iudæi-	cam religionem amplectitur	546	Helena Hierosolymā uadit
Helena Hierosolymā uadit	548	Helena Monobazi mater	782	Hellanicus ab Acusilao de origini-	bus differt	851	Helon
	129	Herculis delubrum	858	Herennius Capito Iamniæ procura-	tor	504	Hermæo Danaï nomen inditū
	866	Hermippus	861	Herodes à Malcho Arabiæ rege re-	pu diatur	400	Rhodum appel-
	lit ibid. Antonio casus suos narrat	ibidem.	Herodes à Cleopatra honorificè su-	scipitur	616	Herodes ab Areta bello superatur	501
	Herodes accusatur	612. & 659.	& 433	Herodes ad Agrippā nauigat	439	Herodes Agrippam spendidè exci-	pit
	439	Herodes Antigonom Aristobuli F. è	Iudea pellit	394	Herodes Antigonom uincit	612	Herodes Antipatridem oppidum cō
	dit	448	Herodes Antipatri cognoscit in si-	dias	470	Herodes Antipatri F. Ezeciam latro-	nem interficit
	388	Herodes Antipatrum F. ad aliorum	depressionē euehit	443	filios a-	pu d Casarem accusat	444
	Herodes Antipatrum mittit ad Cæsa-	rem	469	Herodes Antipatrum accusat	473	Herodes Antipatrum literis ad se re-	dire hortatur
	647	Herodes Antonii donis cecat	414	Herodes Antonio Samosata obsiden-	ti suppetias latum uadit	405	Herodes Antonio uirtutem suā pro-
	bat	620	Herodes Arabum copias uincit	625	Herodes Aristobulo dat pontificatū	411	Herodes Aristobulum tollendum cu-
	rat	412	Herodes bellum Aretæ infert	417	Herodes Cæsari templum extruit	434	Herodes Cæsaris scriptis paret
	640	filios suos accusat.	ibidem.	Herodes cū familia in Idumæam fu-	git	399	Herodes cur in suos crudelis
	448	Herodes Davidis sepulchrum spo-	liat	450	Herodes de cōmeatu prospicit	403	apud Hierichuntē uincit Anti-
	gonianos	403	Herodes & Philippus urbes in hono-	rem Cæsaris conduunt	495	Herodes etiam à Cæsare regnum ob-	timet
	422	Herodes etiam à Cæsare regnum ob-	timet	422	Herodes etiam à Cæsare regnum ob-	timet	422
	Herodes filios in uincula coniicit		460	Herodes filios Romam mittit	432	Herodes filijs reconciliatur	447
	Herodes Galilææ præficiunt	609	Herodes Hyrcano à maleuolis accu-	satur	610	Herodes Hyrcanum interficit	421
	Herodes legem sirt de uendendis su-	ribus	438	Herodes Mariammæ fortunam suam	narrat	423	foris fortunatus, do-
	mi contrā	424	Herodes Mariammen & Iosephum	interfici iubet	632	Herodes Mariammē interficit	425
	occisa uxore in morbum incidit	426	intimos amicos interficit.	ibidem.	in peregrinos mores de-	generat	427
	amphitheatrū ex-	truit.	ibidem	Herodes morbo corripitur	650	Herodes nouum templum Hierosoly-	mis edificat
	436	Herodes Pheroram obiurgat	453	Herodes quinquennales ludos cele-	brat	447	Herodes quomodo se gesserit in pu-
	gna contra Antigonom & Par-	thos	614	Herodes rex Iudeorum constituitur	401. & 616	Herodes seditionibus occurrit	434
	de Esseis cur religiosè senserit. ibi.	Herodes seipsum muuit aduersus se-	ditiones	429	Herodes Simonis filiam ducit in ma-	trimonium	431
	castellum con-	dit. ibid. extraneos colit.	ibid.	Herodes Siratonis pyrgum instau-	it	628	Herodes Syriæ procurator constitui-
	tur	627	Herodes templum Cæsari dedicat	628	Herodes tetrarcha. n. exilium missus	512	Herodes totius Cœc. & Syriæ dux consti-
	tuitur	393	Herodes triclinij casum mirè euadit	406	Antigonianos uincit. ibid.	lauās periculum mirificè effugit.	ibidem.
	Herodes turbis domesticis misere agi-	tatur	454	Herodes uincit Pappum	621	Herodes uxorem ducit	622
	Herodis ad populum concio, de tem-	plo extruendo	435	Herodis ad populum oratio	447	Herodis	

INDEX

Herodis ad suos oratio	625	Hieremias ab Aethiope ex carcere extrahitur	275	Hierosolymitanum templum quando extructum	859
Herodis calamitates domesticae	631	Hieremias in Aegyptum abducitur	279	Hierosolymitani portas Romanis claudunt	379
Herodis concio ad exercitum	418	Hieremias Sedeciam frustra monet	275	Hierosolymitani excidij initium	738
Herodis cum filiis disidium	631	Hieremie oracula & calamitates	272	Hierosolymitani concordēs sunt	783
Herodis de Arabibus uictoria	419	Hieremie & Iezecielis oraculorum ueritas	276	Hierosolymite praelio uicti à Iesu	112
Herodis de hostibus uictoria	619	Hierichuntis euerfio	109	Hierosolymite bello se preparant	701
Herodis domesticae distordiae	451	Hierichuntis descriptio	756.757	Hippicos turris	777
Herodis ex Italia nauigatio	402	Hieroboam decem tribuum rex factus	222	Hirene Ptolemai concubina	878
Herodis felicitas	434	Hieroboam aureas uittulas facit	223	historiae ueritatem à Graecis negligi	592
Herodis filij in Iudea reuertuntur	439	Hieroboami regis Israelitarum gesta	223	historiae uerae indicium	852
Herodis filij reconciliati	633	Hieroboami uxor Achiam uatem cōsulit	227	Historicorum negligentia taxatur	591
Herodis filij apud Berytum in concilio damnantur	463	Hieroboami contra Abiam expeditio	228	historicis quid obseruandum	375
Herodis funeratio	481	Hieroboamo Achia regnum praedicat	222	Homeri uersus	527
Herodis in Caesaris milites officia	627	Hieronymus historicus	865	Homeri carminis uetustas, & an ab Homero scriptum fuerit	851
Herodis in Arabiam expeditio	457	Hierosolyma capiuntur, excepta arce	117	Homeri carmen ex cantilenis compositum	851
Herodis in parentes pietas	629	Hierosolyma expugnantur	275	homicidij lex	99
Herodis in extraneos beneficentia	448 & 630	Hierosolyma trepidè instaurantur	299	homo ratione à Deo ornatus, conditus	898
Herodis minas arte dissoluit Archem laus	637	Hierosolyma Romano populo funi stipendiaria	381	hominis priuati sacrificia	73
Herodis morbus	478	Hierosolyma ab Herodianis expugnantur	407	Hyc quid significet	856
Herodis mors	480. 652	Hierosolyma uastatio	594	Hycos.	ibid.
Herodis sepultura.	ibid.	Hierosolyma capta	623	Hyrchanus Iosephi filius	325
Herodis successores	653	Hierosolyma quando condita	856	Hyrchanus Iosephi F. fratrum in se cōcitāt inuidiam	325
Herodis nouissima crudelitas	479	Hierosolyma urbs munitissima	865	Hyrchanus à patre in Aegyptum mittitur	326
Herodis progenies	467. 502	Hierosolyma urbis historia breuis	825	Hyrchanus Ptolemaeo dona dat	327
Herodis regnum iniquitate repletū	636	Hierosolymam Antiochus Epiphanes uastat	329	Hyrchanus Arionem dispensatorem conijcit in uincula	326
Herodis testamentum à Cesare confirmatur	490	Hierosolymam munit Agrippa	541	Hyrchanus Iosephi filius fratres sibi insidiatos praelio uincit	328
Herodi Caesarē placat Nicolaus	461	Hierosolymam obsidet Pompeius	603	Hyrchanus castrum aedificat.	ibid.
Herodi regnum augetur	627	Hierosolymorum mœnia reficiuntur	356	Hyrchanus quomodo principatu potuit	360
Herodi Trachonitis attribuitur	433	Hierosolymorum descriptio	775	Hyrchanus ex Davidis monumēto pecuniam petit	361
Herodi uenenum paratum	644	Hierosolymorum oppressio	677	Hyrchanus cum Romanis amicitiam renouat	362
Herodem Cleopatra ad stuprum sollicitat	416	Hierosolymorum intestina discordia	751	Hyrchanus ocio fruitur 363 Samariā obsidet.	ibid.
Herodem Syllaeus accusat apud Caesarem	458	Hierosolymitana arx à Iuda oppugnata	338	Hyrchanus in Phariseorū odium incurrit	364
Herodianas mulieres Pharisei decipiunt	468	Hierosolymitanum templum incensum	276	Hyrchanus Samariā solo aequat	364
Herodias ad nauigandū Romā Herodem perpellit	511	Hierosolymitanum templum Pompeius expugnat	380	Hyrchanus Alexandri F. pontificatū accipit	375
Herodiadis amore captus Herodes	501	Hierosolymitanum templum spoliatus	607	Hyrchanus Alexandri F. amator ocij	373
Herodium Bassus capit	834			Hyrchanus pontifex	386. & 601. 604
Herodion arx	615			Hyrchanus Herodem ad dicendā causam euocat	388
Herodotus	851				Hyrca-
Herodotus mendacij accusatus	855				
Herodoti locus de circuncisione	862				
Herodoti locus	266				
Herodoti testimoniū de Aegypti rege Susaco	226				
Hieremias uates	271				
Hieremias Sedeciam commonefacit	273				
Hieremias ob ueritatē uexatus	274				

INDEX

Hyrcanus ad Herodem reuertitur 411
 Hyrcanus interficitur 631
 Hyrcani Iosephi F. mors 329. & 365. & 421
 Hyrcani in Syriam expeditio 362
 Hyrcani fuga ad Aretam regē Arabum 376
 Hyrcano Iudaei conciliantur 387
 Hyrcano amputatur auricula 399
 Hyrcanum captiuum Parthi abducunt 398
 Hyrcanum obsidet Antiochus 596
 inter Hyrcanum & Aristobulum de rerum summa conflictus 602
 Hyoscyamus herba 69

I

I Abissani Saulem parentant 169
 Iacimus pontifex 560
 Iacobus Isai felicitatem anteuerit 23
 Iacobus Carras peruenit 24
 Iacobus in Mesopotamiam missus 24
 Iacobus cum Labane de Rachele ducenta pacifitur 25
 Iacobus Esau donis sibi placat 27
 Iacobus iniquē à Labano tractatus 27
 Iacobus Iosephum luget 32
 Iacobus filios in Aegyptū mittit frumentatum 36
 Iacobus Iosephum superstitem esse cognoscit 42
 Iacobus Pharaonem salutat 43
 Iacobus Iudae Galilaei F. cruci affigitur 551
 Iacobus frater Iesu Christi 557
 Iacobi & Esai natiuitas 22
 Iacobi somnium de scala 24
 Iacobus Labani gregibus praeficitur 25
 Iacobi fuga in patriam 26
 Iacobi & Labanis foedus 27
 Iacobi uisio 27
 Iacobi cum angelo lucta 28
 Iacobi opes 30
 Iacobi in Aegyptum migratio 42
 Iacobi mors 43
 Iacobum Deus consolatur 24
 Iacobum Labanus persequitur 26
 Iadon in aram Hieroboami uaticinatur 224
 Iairus Israelitarum praeses 128
 Ianius 855
 Iaphae expugnatio 718
 Iaphae à suis excluduntur. ibid.
 Iaphithes ab Hebraeis dux adsciscitur 128

Iason pontifex impius 899
 Iaziel uates Iosaphato uictoriā spondet 241
 Ida Mundi liberta cruci affigitur 499
 Idumaea 29
 Idumaei Hebraeis transitum denegant 88
 Idumaei à Iudaeis deficiunt 249
 Idumaei circumcidi coguntur 362
 Idumaeorum ad bella alacritas 744
 Idumaeorum pro Hierosolymitanis aduentus 744
 Idumaeorum crudelitas 748
 Iebosthus Sauli F. ab Abenero rex creatus 170
 Iebosthus insidijs opprimitur 173
 Iechoniae regis exemplum 806
 Ieda 269
 Iehu rex ungitur 259
 Iesus & Chalebus populum cōsolantur 80
 Iesus successor Moysis 95
 Iesus Hierosolymitanus praelio uincit 112
 Iesus concionem conuocat 113
 Iesus tribubus praecipit, ut hostes exuerpent 115
 Iesus Transiordanenses dimittit 115
 Iesu nouissima uerba & mors 117
 Iesus Christus à Pilato cruci additus 498
 Iesus Gamalielis F. pontifex constituitur 558
 Iesus latro à Iosepho comprehenditur 569
 Iesus Damnei F. pontifex constituitur 558
 Iesus Saphie F. seditiosus 571
 Iesus Tobie F. latronum dux 726
 Iesus Thebuti F. Tito sacra donaria tradit 822
 Iesu uaticinium 106
 à Iesu exploratores Hierichuntē misit 108
 Iesu cum Deo expostulatio de accepta clade 111
 Iesu ad Idumaeos oratio 744
 Iesu Anani F. querela annorum septē 817
 Iethegleus 49
 Iethre fors 118
 Ieturus 19
 Ieus Baalis sacrificos necat 252
 Iezabela Achabi uxor impia 231
 Iezabela mors 251
 Iezabelis Caesaris Pilatus Hierosolymis statuit 497
 de immortalitate animae Eleazari ad suos oratio 843
 immunda quae statuerit Moyses 76

imperatorum pericula Deo curae 771
 imperatoribus Iudaei non ponunt statuas 879
 indigenarum impietate Romani ad bellū contra Iudaeos incitati 790
 insula pontificis 69
 insidiae Antipatri contra Herodem 468
 insidiae Antipatri Herodes cognoscit 470
 Interpretes septuaginta à Ptolemaeo dimittuntur 320
 inuenti lex 103
 Ioabus Abenerum dolo interficit 172
 Ioabus Idumaeos domat 178
 Ioabus Ammonitis praelio uincit 180
 Ioabus Dauidi arte persuadet, ut Absalomum reuocet 185
 Ioabus Dauidē obiurgat, quod Absalomum lugeat 191
 Ioabi mors 205
 Ioachimus Iudae rex captiuus Babylonem abductus 273
 Ioachimus Iudae rex 271
 Ioabus pontifex Iosaphum regem curat 252
 Ioannes Careae filius captiuus ab Ismaele recipit 278
 Ioannes Baptista occiditur 502
 Ioannes Leui F. Galileos à Iosepho auocare conatur 570
 Ioannes Leui F. Iosepho imperium per Simonem abrogare conatur 574
 Ioannes Leui F. homo fallax 736
 Ioannes Leui F. Hierosolymitanos ad bellum incitat 738
 Ioannes Leui F. Arcanorum proditor 743
 Ioannes Leui F. cōcordiae causa ad Zelotas mittitur. ibid.
 Ioannes arte deiecit aggeres 795
 Ioannes & Simon capiuntur 825
 Ioannis dolus 567
 Ioannes Giscaleus falsos rumores de Iosepho spargit 698
 Ioannis in Iosephum ingratitude 568
 Ioannis Leui F. fuga 737
 Ioannis Idumaeorum ducis interitus 597. & 784
 Iosae egrotantem uisit Eliseum 255
 Iosae Hierosolyma populatur 257
 Iosaphus templum curat instaurandū 254 mortuo praepatore Iosae degenerat. ibid.
 Iosaphus Iudae rex 271
 Iosaphus pontifex 493. 495
 Iobelus

INDEX

- Iobelus annus 78
Iodes Eglonem interficit 123
Iona oraculum 257 historia 258
Ionathas Dauidem conuenit 160
Ionathas Dauidi patris animum indicat 153 patrem Dauidi reconciliat 154
Ionathas Iudæ fratri succedit 343
Ionathas Bacchidem uincit 344 Medabenses ulciscitur. *ibid.*
Ionathas insidias declinat 345
Ionathas ab Alexandro post mortē Demetrii in summo honore habitus 349
Apollonium prelio uincit. *ibid.*
Ionathas Azonem incendit 350
Ionathas Ioppen occupat *ibid.*
Ionathas Demetrium donis sibi placat 352
Ionathas Demetrio mittit auxilium 353
Ionathas Demetrianos uincit 354 cum Romanis & Lacedæmonijs amicitiam renouat 355
Ionathas à Tryphone dolo captus 357
Ionathas Anani F. pontificatum repudiat 541
Ionathas pontifex 560
Ionathas à Tryphone occisus 555. 595. 672
Ionathas textor uiuus exurit 849
Ionathæ Saulus irascitur 156
Ionathæ cum Iudæis fœdus 345
Ionathæ Gazæ se dedunt 354
Ionathæ mors 358
Ionathæ ad Iosephum insidiose literæ 576
Ionathæ maliciosum mendaciū 580
Ionici Iudæi Græcos apud Agrippā accusant 440
Ioppe 432
Ioppe diruitur 725
Ioramus. 277
Ioramus Achab F. Moabitæ superat 241
Ioramus Moabitarū regi bellum inferat 243
Ioramus Iudæorum rex 245
Ioramus Iudææ rex sceleratus 248
Ioramus occisus à Iehu 250. & 249
Ioramus Elifæus de insidijs premonet 245 hostes cecari facit. *ibid.*
Iordanis in Asphaltitem se exonerat 729 per lacū Genesar fluit. *ibid.*
Iordanem traiciunt Hebræi 109
Iosadocus pontifex 277
Iosadocus captiuus Babylonē ductus *ibid.*
Iosaphatus Dei implorat opem 241
Iosaphati pietas 238 potentia. *ibid.* cum Achabo fœdus. *ibidem.*
Iosaphati classis naufragium 242
Iosedecus pontifex 559
Iosephus à fratribus uenditur 31
Iosephus ab hera sollicitatur 32
Iosephus in uincula conijcitur 33
Iosephus captiuorum somnia interpretatur 34
Iosephus Pharaothæ somnia interpretatur 35
Iosephū Aegypto præficit Pharaonibus 36
Iosephus fratres speculatores esse dicit 36
Iosephus Simeone retento, ceteros fratres in Chananeam remittit 37
Iosephus fratres per speciem furti de uia reuocandos curat 38
Iosephus fratribus se indicat 41
Iosephus Aegyptiorū facultates Pharaoni emit 43
Iosephus Tobie F. Syriæ uectigalia colligit 325
Iosephus Zachariæ F. malè pugnat 336
Iosephus Herodis frater in prelio occiditur 405
Iosephus mulieribus arcanum detegit 414 eiusdem mors 415
Iosephus Camyde F. priuatur pontificatu 551
Iosephus Simonis F. pontifex constituitur 557
Iosephus Matthiæ F. Romam proficiscitur 563 Iudæos à bello reuocare conatur. *ibidem.*
Iosephus Matthiæ F. Phariseorum placitis addictus. *ibid.*
Iosephus Matthiæ F. naufragium patitur. *ibid.*
Iosephus Galilæos in Sepphoritas uenientes cohibet 586. uiuus captus 589
Iosephus Matthiæ F. direptas Agrippæ facultates reseruat 567 Galileam in pace continet *ibid.* Ioannis insidijs penè oppressus 568 seditionem Galilæorum cohibet. *ibidem.* Iesum latronem sibi insidiantem comprehendit 569 Trachonitas per uim circuncidi prohibet *ibid.* in maximum periculū cadit 570 Trachonitas primates clam dimittit 572 Tiberiadē astu recipit 573 oppidamunit 574 oraculo confirmatur 576 inebriato milite insidias cognoscit 577 Ionathæ literas interceptit 578 Ionathæ insidias refellit 579 homines mittit Hiero-
- solyma. *ibid.* in periculo uersatur 580
Iosephus Matthiæ F. periculo eripitur 582 Simonem rapit 583 Tiberienses uincit. *ibid.* Tiberiensibus prædam reddit 584 perficit ut Ioānes deferatur à suis 586 Garisima penè potitur 587
Iosephus Matthiæ F. cum Tito Hierosolymam missus 589 à Vespasiano in honore habitus. *ibid.*
Iosephus bellum Iudaicum cur Græci descripserit 591
Iosephus Gorgionis F. belli dux declaratur 696
Iosephus Matthiæ F. rector Galilææ designatur. *ibid.*
Iosephus milites suos ad bellum instruit 697
Iosephus ex periculis euadit 699
Iosephus Sepphorim recuperat 701
Iosephus à suis deseritur 709
Iosephus Hierosolymam literas mittit 710 Iotapatā se confert. *ibid.*
Iosephus de fuga deliberat 713
Iosephus suos disponit 716
Iosephus in puteum se abdit 720 se dedit 721
Iosephus ad Vespasianum adducitur 723
Iosephus Gamalam reddit firmiorē 732
Iosephus Matthiæ F. captiuitate liberatur 765
Iosephus Matthiæ F. lapidis iactus uulneratur 799 conualescit. *ibid.*
Iosephus Matthiæ F. à Iudæis eliditur 821
Iosephus Matthiæ F. falsò à Catullo accusatur 849
Iosephus Matthiæ F. Galilæorū dux 853 captus à Tito & Vespasiano. *ibid.*
Iosephi natiuitas 26
Iosephi somnia 30
Iosephi fratres à Pharaothæ liberaliter tractati 41
Iosephi & patris congressus 43
Iosephi mors 44 & 620.
Iosephus Tobie F. 324
Iosephi Tobie F. & Ptolemæi congressus 324
Iosephi Matthiæ F. studia 563
Iosephi Matthiæ F. aduersus Ebutiū militiā 570 astus militaris 572. 579 somnium 576 ad Ionathæ responsio 577 inimicos Galilæi repudiant. *ibidem.* astus Ananiæ maliciæ oppositus 581 casus de equo 588 facta postquam in Romanorum potestatem uenit 589
Iosephi

I N D E X.

Iosephi contra falsos de se rumores sparsos defensio	698	cum Isaco fœdus Abimelechi	23	Iudei 800 crucifixi	371
Iosephi strategema	711.712 &	Isiacorum flagitium Romæ perpe- tratum	498	Iudei ad Tigranem legatos mittunt	374
717		Isidis statua in Tiberim mergitur	499	Iudei legum diuinarum obseruantis- simi	380
Iosephi consilium aduersus arietem	714	Ismael circuncisus	18	Iudei primores Antipatrū apud Hyr- canum accusant	388
Iosephi naticium de Vespasiano et Tito	723	Ismael ablegatur	ibid.	Iudei Athenionis proditiōe ab Ara- bibus uincuntur	417
Iosephi Matthiæ F. ad Iudeos oratio	788	Ismael Godoliam interficit	277	Iudei regem deprecantur apud Cæ- sarem	489
in Iosephi patrem captum Simonis crudelitas	798	Ismael Fabi F. pontifex	278	Iudei Roma pelluntur	499
Iosephi Matthiæ F. mater in carcere conclusa	799	Ismael Phabei F. pontifex constitui- tur	495	Iudei Pilatum accusant	ibid.
Iosephi ad Ioannem oratio	806	Ismaelis natiuitas	556	Iudei apud Petronium statuas depre- cantur	513
Iosephi oratio pro deditione Iudeo- rum	ibid.	Israel uocatur Iacob	16	Iudei Seleuciam migrant	520
Iosephi Iacobi F. temperantia	897	Israelita ab Aegyptijs afflicti	28	Iudei in templo opprimuntur	551
Iosepho somnia sua narrat Pharaon- thes	35	Israelita à Beniamitis uicti	44	Iudei 18 securi percutiuntur	671
Iosepho Matthiæ F. provincia Galli- eæ mandatur	566	Israelita Deo supplicant	120	Iudei fustibus ceduntur à Romanis	678
Iosepho mortem sui minantur	721	Israelita in Assyriorum seruitutem traditi	ibid.	Iudei seditiosi à Romanis occiduntur	691
Iosephum bera apud herum crimina- tur	33	Israelita ab Amalecitis uicti	122	Iudei à Damascenis uicti	696
in Iosephum Matthiæ F. struuntur ca- lumniae	582	Israelita Dauidem in regnum reuo- cant	124	Iudei Iosephum ut mortuum deslent	725
Iosias religionem instaurat	270	Israelitarum ex Aegypto migratio	191	Iudei Romanos aggrediuntur	772
Iotapata situs & munitio	711	Israelitarum luxus à uate reprehen- sus	295	Iudei Iosephi admonitionem respu- unt	789
Iotapata excidium	719	Israelitarum administratiōis mu- tationes	54	Iudei crucifixi	794
Iotapateni Romanos fugant	708	Israelitas persequuntur Aegyptij	26	Iudaici pueri astucia	819
Iotapateni strenuè se defendunt	710	Issacharis et Zabulonis natiuitas	196	Iudei sceno ueteri nescuntur	812
Iotapatenorum murus deijcitur	716	Issenus	277	Iudei fugientes à Romanis suscipiuntur	822
Iotapatenorum impugnatio iterata ibid.		Iusus	734	Iudei uenduntur	822
Iotapatenos aque penuria affligit	712	Itaburius mons à Placido occupatur	ibid.	Iudei tributa in Capitolium ferre co- guntur	837
Iotape Sampfigerami Emeform re- gis filia	503	Itaburi montis descriptio	123	Iudei seipso interficiunt	846
Iothamus Iudææ rex	260	Itaburius mons	878	Iudei cum ceteris gentibus commer- cium non habent	854
277		Ithaca Ptolemæi concubina	858	Iudei pastores	856
Iothan Sicimitis per fabulam poenas ominatur	126	Ithobalus Astartæ sacerdos	459	Iudei Alexandrini	876
Iouis Olympij sanum	858	Iucundus Herodis satellites	195	Iudei Imperatoribus statuas cur non ponant	879
ira doloris & uoluptatis communis affectus	896	Iudæa fame infestata	321	Iudei legū defensores acerrimi	863
Iromus Tyriorum rex	857	Iudæa sub Antiocho Magno uexata	837	Iudei leges suas ad unguem callent	887
Iromus enigmata Solomonis soluere non potest	858	Iudæa diuendita	855	Iudei legum suarum seruantissimi	894 & 887
Iromus Merbali frater	861	Iudæa gens cur paucis nota	864	Iudeorum duplex clades	703
Iromi cum Dauide amicitia	175	Iudæa gens populosissima	417	Iudeorum inimici interfecti	307
Iromi literæ ad Solomonem	208	Iudææ tremotus	429	Iudeorum & Samaritarum lis de templo Garizitano	348
Iromi Tyriorum regis cum Solomo- ne amicitia	857	Iudææ fames	704	de Iudeorum pietate & fide Antio- chi testimonium	322
Isacharianorum fors	114	Iudææ descriptio	801	Iudeorum & Samaritarum lis	348
Isacus Gerara se recipit	22	Iudææ uastitas	864	Iudeorum potentia	870
Isacus ducit Rebecam	22	Iudææ magnitudo	117	Iudeorum sectæ	355
Isacus Esau uenatum mittit	23	Iudei in Chanaanæo bello duces	279	Iudeorum ad Cæsarem legatio	449
Isaci natiuitas	18	Iudei captiui Babylonem abducun- tur	288.289	Iudeorum seditio	478
Isaci putei	22	Iudei ab ædificando templo prohi- bentur à Cambyse	311	Iudeorum	11
Isaci mors	29	Iudei Alexandro obuiam eunt	323		
		Iudei à Samaritis infestantur	329		
		295	331		
		Iudei Antiochi opem inuocant	331		
		Iudei sabbatho pugnare recusantes occiduntur	331		

I N D E X.

Iudeorum contra Sabinum seditio 485
Iudeorum contra Pontium Pilatum seditio 497
Iudeorum duo millia crucifiguntur 658
Iudeorum & Syrorum seditio 673
Iudeorum maxima strages 688 & 690 & 692 & 747
Iudeorum dolus 717
Iudeorum extrema infania 725
Iudeorum dolus in Romanos milites 774
Iudeorum audacia 802
Iudeorum extrema impietas 807
Iudeorum fames 811
Iudeorum aliqui ad Titum confugiunt 822
Iudeorum calamitas apud Antiochen-
fes 828
Iudeorum genus uetustissimum 850
Iudeorum cum Lacedæmonijs com-
paratio 891
Iudeos infestant Samaritæ 323
Iudeos Antipater Hyrcano concili-
at 387
inter Iudeos & Samaritas seditio or-
ritur 552
inter Iudeos & Syros seditio Cæsa-
riensis 556
inter Iudeos & Sabinianos pugna 656
de Iudeis manumittendis Ptolemæi
mandatum 314
Iudeis nullum ærarium, præter sa-
crum 384
Iudaicæ captiuitatis exordium 688
& 675
Iudaicas leges exteri æmulantur 894
Iudas Maccabæus Matthiæ patri suc-
cedit 332
Iudas suos animat, & Seronem occi-
dit 333
Gorgianos prælio uincit 334
Lysiam uincit. ibidem.
templum ædificat. ibidem.
finitimos hostes debellat 335
Iudas Maccabæus Timotheanos
uincit 336
Ephronem oppidum euertit. ibi-
dem.
Iudas Maccabæus Arcem Hierosoly-
mitanam oppugnat 338
Iudas Eupatori obuiam uadit. ibi-
dem.
Iudas Nicanoris insidias effugit 341
Iudas Nicanorem occidit 341
Iudas Maccabæus cum Romanis fœ-
dus facit 342

Iudas & Saripheus in Herodem con-
iurant 477
Iudas Ezechie, latro, regnum affectat 486
Iudas Galilæus res nouas molitur 493
Iudas Gaulanites. ibid.
Iudas & Matthias sophistæ 650
Iudæ ad Iosephum super Beniaminis
furto, oratio 39
Iudæ Maccabæi interitus 343
Iudæ Galilæi secta 495
mors 595
Iuliani centurionis lapsus 805
Iulius Archelaus Græcæ literaturæ
peritus 853
Iulij Cæsaris decreta in Iudeorum fa-
uorem 390
Iulus 277
iusiurandum Iudeorum 883
Iustus à Iosepho aufugit 587
Izates circunciditur 547
Izate natiuitas 546
Izate de Abia Arabum rege uicto-
ria 549
Izate Vologesus bellum infert 559

L

L Aban 24
L Labanus Iacobum persequitur 26
Laborosoarchodus 860
Lacedæmoniorum cum Onia Iudæo-
rum pontifice societas 328
Latopolis 53
latrocinantium tumultus 670
Lacedæmoniorum cum Iudæis compa-
ratio 891
latronum crudelissima facinora 797
legationes Hyrcani & Aristobuli à
Scauro petentes auxilium 377
& 378
legatos mittit Iaphie ad regem Am-
monitarum. 128
leonibus obiectus Daniel 909
leprosum qui Moysen esse dicit, re-
felluntur 76
Leui Iacobi F. 897
Leuite tabernaculo præfecti 76
Leuite historia, cuius uxor à Gabae-
nis stupro necata est 118
Leuite contra legem linea stola uti-
tur 558
Leuitarum sedes 78
Leuitis decumas & oppida Moyses
assignat 87
Leuis natiuitas 26
Leuis & Simeon in Sicimitis scui-
unt 28

lex puerperarum 77
rerum uenerearum. ibid.
Zelotypie. ibidem.
lex urbis sacræ 98
decumarum. ibidem.
lex homicidij 99
regis. ibidem.
terminorum. ibidem.
lex agriculture 100
decimarum 101
lex matrimonij 101
stupri. ibidem.
repudij. ibidem.
lex de ducenda uxore defuncti fra-
tris 102
lex de pœna non obedientium par-
tibus ibid.
lex plagij & furti 103
seruitutis. ibidem.
inuenti. ibidem.
de ope alteri ferenda. ibidem.
talionis. ibidem.
lex mutui 103
lex ueneficij 104
bouis petulci. ibidem.
caduceatorum 105
spadonum 104
depositi. ibidem.
fossarum. ibidem.
mercedis. ibidem.
lex uictoriæ 105
lex proficiscendi 78
lex de uendendis furibus 438
legis tabulæ 64
legis recitatio solennis 98
legis libri in templo reperti 269
legis nomen olim Græcis ignotum
885
legislationem tempestas antegressa
63
legislatori & multitudinis officium
885
legis disciplina 896
legi suæ Iudæi parent 887
in Leges belli Moysis præfatio 105
leges suas Iudæi ad unguem callent
887
leges uariæ 889
leges Platonis 890
Lycurgi. ibidem.
leges Iudaicas exteri æmulantur
894
legum defensores acerrimi Iudæi
863 & 894
legum collatio 886
Lia Iacobo tradita 25
Libanus mons 85
libationes principum 73
liberalitas Herodis in externos 630
liberorum septuaginta Achabi more
251

de Lia

I N D E X.

de Libertate Saturnini oratio	531	malicia Antipatri Herodis F.	466	Massade munitio	ibidem
Libya ab Ophre occupata	20	Malichus Antipatrum ueneno tollit		Massamus Ismaelis F.	19
ligna pinea noui generis	219	393		matrimonij lex	101
litera Darij in Iudeorū gratiā	296	Malchus Arabia rex Herodem re-		Matgenus	858
Xerxis ad Esdras.	ibid.	pudiat	400	Matthias Assamonei F. etiam sabba-	
litera Ptolemæi ad Eleazarum pon-		Malichus exactionum collector pro		tho hosti repugnandum, docet	
tificem	315	Cassio constituitur	611	331	
litera Eleazari ad Ptolemæum	316	Malichi interitus	394 & 612	eiusdem testamentum	332
litera Demetrii ad Ptolemæum	315	Malthace Archelai matris mors		Matthie Assamonei filij mors. ibi-	
Ptolemæi ad Eleazarum pontifi-		656		dem.	
cem.	ibid.	Mambres	16	Matthias Theophili F. pontifex con-	
litera Demetrii ad Ionatham	347	Man quid significet	59	stituitur	559
Onie ad Ptolemæum	348	Manacmus	259	Matthias & Iudas sophiste	650
litera Alexandri Antiochi Epipha-		Manahemus Esseus Herodi regnum		Matthie testamentum	332
nis F. ad Ionatham	346	prædicit	435	Matthie Ionathæ fratri sacerdotium	
litera Demetrii in Iudeorum fauo-		Manahemi interitus	687	defertur	541
rem	352	Manasses Iosephi filius	36	Matthias Iosephi pater iustitia cele-	
litera Cesaris ad Herodem	462	Manasses captus	268	bris	562
litera Claudij Cesaris de uestitu sa-		à Deo ueniam impetrat	ibidem	Mathatie Asamonei F. mors	594
cerdotali	545	Manasses uxorem repudiare uult		Maxilla, locus	131
litera Ionathæ ad Iosephum insidio-		309		Memassus	19
se	576	Manassensium fors	114	Medaba	377
litera Agrippæ regis ad Iosephum		Mandra	278	Medabenses uincuntur	344
586		Manethon scriptor Aegyptius	855	Medos Asia imperium notos fecit	
litera Doridis ad Antipatrum	648	Manethon mendacij conuincitur		854	
litteras Ionathæ Iosephus intercipit		868		Mela	461
578		Manethonis uerba de Iudeis	855	Melamborea	724
Linias	377	de ratione temporum	856	Melcha filia Loti	13
locustis infestatur Aegyptus	53	Manethonis de Iudeis mendacia		Melcha Dauidem uirum suum noctu	
Longini præclarum facinus	786	866		dimittit	154
Longus seipsum interficit	811	manna de coelo delabitur	58	Melchisedecus Solymæ rex	15
Lotus Abrami filius adoptiuus	13	Manochis uxori apparet angelus		Melchisedech primus Hierosolymæ	
Lotus captiuus abductus	15	129		conditor	825
Lotus angelos hospitio excipit	17	manus in pariete scribens	283	Meloham Dauid in matrimonium	
Loti uxor in statuam salis uersa. ibi-		Marci Agrippæ fauor in Iudeos	321	ducit	153
dem.		Mardocheus coniurationem in re-		Memnonis sepulchrum	667
Loti filie à patre gravidatæ	ibid.	gem detegit	302	Memmius Regulus	522
lucta Iacobi cum angelo	28	Amanem adorare recusat	ibid.	Memphibosthus Dauidi obuiam ue-	
Iudi Circenses	513	Mardochei luctus	303	nit	192
Lugdunum relegatur Herodes	512	Mardocheo crux erecta	304	Memphite Mithridati se dedunt	
lustratio à coitu	889	Mardocheo regis sigillum traditur		608	
Lusa	377	306		Menander Ephesus scriptor	858
Lycurgi leges	890	Maria Herodi indicium Iosephi in-		Menandri locus	ibidem
Lysanias Ptolemæi F.	415	dicat	415	Menandri testimonium de Ironeo &	
Lysimachi de Iudeis mendacia	872	Maria Eleazari F. filium coquit	812	Solomone	216
M		Mariammes turris	777	Menandri testimonium de Eliana	
MAcheras in Iudeos seuit	405	Mariamme ducitur ad supplicium.		siccitate	232
Macheruntis descriptio	834	425		Menandri locus de Salmanasare	
Macrones	862	Mariamme mors	88	264	
Madianite & Balacus ad Balamum		Mariammen ducit Herodes	631	Menedemus philosophus	319
mittunt legatos	90	mari obruuntur Aegyptij	55	Menelai supplicium	339
Madianite ab Hebræis fusi	94	Magissa	377	mendacium Apionis de Græco ho-	
magistratum ordo	99	Marissa à Gabinio restaurata	382	mine à Iudeis immolando	880
magi Pharaonis	51	Mar locus	56	eiusdem de Zabido	882
magorum Aegyptiorum uirge à Mo-		Marphedes	15	Menophis	866
sis deuorantur	51	Marfus Syrie preses	541	mensa tabernaculi	67
Magnus campus	756	Marfys	504	mens pia affectuum dux	901
maledicta in Iudeos Iosephus refel-		Masmesus Ismaelis F.	19	Mesopotamij à Dauide uicti	180
lit	865	Massada ab Herode cur extructa		Mephramuthosis	856
maledicta Aegyptiorum de Iudeis		841		methir quid	68
866		Massade excidium	840	Mephres	856

I N D E X.

Merbalus	861	Moyſes ad Pharaonē adducitur. ibi.	Nabæothus Iſraelis F.	19
mercedis lex	104	Mofes urbe Saba potitur	Nabalus	161
Michæas propheta uncturari ſe iu-		Moyſes in Madienam fugit. ibid.	Davidem repudiat	162
bet	237	Moyſes Aethiopiffam ducit in ma-	Naballo	377
Michæas uaticinatur	239	trimonium. ibid.	Nebolaſſarus Babylonis Chaldaeo-	
Michole Davidis ſaltationem uitu-		Moyſes paſcit pecora	rumq; rex	859
perat	176	Moyſes Raguelis filias à paſtorū iniu-	Nabuchodonoforus Ioachimū interfi-	
militaris diſciplina Romanorum		ria defendit. ibid.	cit	272
706		Moyſes à Raguele comneatum im-	Nabuchodonoforus Tyrum obſidet	
miles libros Moſaicos lacerat	552	petrat	861	
ſecuri percutitur. ibid.		Moyſes Aegypti regem adiit	Nabuchodonoforis aurea ſtatua	281
militis cuiuſdam impudentia	670	Moyſes Iſraelitas animat	Nabuchodonofori ſucceſſores	283
militum Romanorum religio	807	Mofes Dei opem implorat	Nabuchodonofori ſomnium Daniel	
militum Romanorum in obtempe-		Moyſes Hebraeorum aduerſum ſe irā	interpretatur	281. 282
rando diuinā alacritas	797	mitigat	Nabuthus ab Achabo occiſus	235
militibus Titus prædam diſtribuit		Mofes aquam elicit ex petra	Nabuzardanex dux	277
826		Moyſes Hebraeos confirmat	Nachoris progenies	13
à Militia qui immanes	105	Moyſes Ieſum præſcit exercitui. ibi.	Nadabus & Abim igne ſacrificio cō-	
militiæ dux unus. ibidem.		Mofes aram Deo VICTORI ex-	buſti	72
Miſael cur Miſachus ſit appellatus		truit	Nadabus Iſraelitarum rex	229
279		Moyſes decem præcepta ad populū	Nadonnædus Babylonius	860
Miſael in ardentem fornacem proij-		portat	Neemias oratio ad reduces	299
citur	909	Moyſes in Sinam aſcendit	Netire & Philippi fratrum uirtus	
miſericordiam in bello nocere	786	Moyſes in Aaronem ſacerdotiū con-	715	
Mithridates ab Anileo uictus	519	fert	Nam uicus	759
Mithridates Peluſium obſidet	608	Moyſes populo pœnam mimatur à	Naphaſus	19
Moabitæ ab Hebraeis uicti	244	Deo	Nathan uates Davidis flagitium re-	
Moabitæ rex filium ſuum immo-		Moyſis preces ad Deum	prehendit	182
lat. ibid.		Moyſes Leuitis decumas & oppida	natiuitas Abrami	13
à Moabitibus Iſraelitæ ſubiugati	122	aſignat	natiuitas Iſmaelis	16
Moabus	17	Moyſes populum à luſtu luſtrat	natiuitas Iſaci	18
Monobaxus Iudeū ſe fieri uult	549	Moyſes populum reprehendit	natiuitas Rubeli	26
Moriuus mons	19	Moyſes populo fauſtas præcationes	Simeonis. ibidem.	
cum Moriuius doctrina coniungenda		dirasq; præſcribit	Lewis. ibidem.	
887		Moyſes populum in uerba legis adi-	Danis. ibidem.	
mors Rachelis 29 Iſaci. ibid.		git. ibid.	nauigatio Agrippe ad Herodē	504
mors Iacobi 43 Iosephi	44	Moyſes à Manethone leproſus falſo	&	505
mors Antipatri 479 Herodis	480	dictus	Naumi de Nino oraculum	260
Mofollamus Iudeus	864	Mofes doctrinam cum moribus con-	Nehaſus Aegypti rex	271
motiones corporis à ratione frenari		inngit	Neemias nuncium accipit de Hiero-	
897		Mofes antiquiſſimus legiſlator	ſolymorum uſitate	298
Moyſis educatio	46	mulierum uires	Neemias Hieroſolyma frequentat ba-	
Moyſis bellum aduerſus Aethiopes		mulieris prudentia Abelmachea op-	bitatoribus	300
47		pidum ſeruatum	Neerda urbs	516
Moyſis in Aegyptum proſectio	50	mulieres Arabum ueneficæ	Nephani egregium facinus	195
Moyſis & Aegyptioſum magorum		mulieres Herodianas Pharifei deci-	Nephthalitarum ſors	114
oſtenta apud Pharaonem	51	piunt	Nerias	277
Moyſis legem laturi oratio ad popu-		mulieres duæ in excidio Gamatenſi	Nerigliſſoroorus	860
lum	63	incolumes euadunt	Nero imperator	554
Moyſis ad populum de mittendis ex-		Mundus Paulinam ſtuprat	Neronis crudelitas	672
ploratoribus oratio	79	murum Romani circa Hieroſolymā	Neronis mors	658
Moyſis morituri ad populum oratio		extruunt	Nicanor à Iuda occiditur	341
96		mutui lex	Nicanor ſagitta percutitur	783
Moyſis in leges belli præſatio	105	myrobalanum	Nicolaus Caſarem Herodi placat	
Moyſis carmen. ibid.		Mytgonus	461	
Moyſis uerba nouiſſima	106	N	Nicolaus Damascenus Antipatrum	
Moyſis exitus	107	N	accuſat	473
Mofis leges	884	N	Nicolaus Archelaum apud Caſarem	
Mofis uctiſtas	885	N	defendit 484 & 490 & 655	
Moyſem Deus ex rubo alloquitur	49	N	Nicolaus Iudeorum cōtra reges ac-	
Moyſes exponitur	46	N	cuſationem diſſoluit	660
		N	Nicolaus	

INDEX.

Nicolai Damasceni & Berosi de A-
bramo testimonia 14
Nicolai apud Agrippā oratio 440
Nicolai contra Antipatrum accusa-
tio 649
Nico murum diruunt Romani 785
Nisan Hebræorum mensis 53
Noe arce reliquia 546
Numidius Quadratus Syriæ præses
552
Nymphidius 758
O
O Badamus 176
Obedias 232
obedientiæ premium 890
Obelæ uates Israelitas à Iudeis capti
uos duci prohibet 261
Obodas Arabum rex 453
occidere seipsum, scdissimū esse 622
Ochozias Israelitarum rex 242
Ochozias occisus 250
Ochoziæ cognati à Iehu interfecti
251
Odeas 277
odium fratrum in Iosephum 30
officium sacerdotum 888
Og Amorceorum rex ab Hebræis ui-
ctus 89
Ogis nex 90 lectus. ibid.
Ogis quercus 16
Olde prophetisse oraculum 269
Olympij Iouis sanum 858
Onias Tobie filios Hierosolymis ex-
pellit 594
Onias in Aegyptum se recipit 339
Onias templum in Aegypto edificat
348
Onias à Iudeis lapidatus 377
Onias à Ptolemæo humanissimè susci-
pitur 848
Onie pontificis auaricia 323
Onie literæ ad Ptolemæum 348
Onie templum clausum 848
Onie pontificis cum Simone disidiū
898
ab Onia cur templum extructū 848
Opbla incenditur 782
Ophnes Elis pontificis filius 134
Ophres 20
opobalsamum 379 & 757
oppida refugij 96
Or
oraculum Iacobo redditum 24
oraculum Naumi de Nino 260
oraculum de templo, si quadratum
fieret 818
oracula Balami à Moyse in literas
relata 94
oracula Danielis 285
oratio Moysis morituri ad populum
96

oratio Aristi ad Ptolemæum 313
oratio Herodis ad populum 447
oratio Petronij ad Iudeos 514
oratio Iesu ad Idumæos 744
oratio Iosephi ad Ioannem. 806
oratio Titi interpretis ad Iudeos
819
oratio Eleazari ad suos de anime im-
mortalitate 843
oratio Iosephi ad Iudeos pro dedi-
tione facienda 788 & 806
Orodes occiditur 496
Orphonas Iebuseus 175
Orone 377
Oronna Iebuseus 198
Orus 856
Oryba 377
Osarsiph sacerdos Heliopolitanus
867 & 869
Oseas Iudeorum rex 262
Osiris Deus Heliopolitanus 868
& 869
Osiris Moyses nuncupatus ibid.
Othonis interitus 761
Oza tacta arca diuinitus perit 176
Oziæ sacerdotis officium usurpans,
sit leprosus 259
Ozie Iudæe regis gesta 258
P
P Acorus Syriam occidit 397
Palestina 54
Palestini Davidis opererepudiant
167 Sicellam incendit. ibid.
Palestini ab arca infestat 136
Palestini Hebræis eadē inferunt 135
Palestini à Davide uisi 175
Palestini bellum in Hebræos parant
164
Palestini ab Hebræis ces-
138
Palestini ab Hebræis uidi 145
Palestinorum exditio contra He-
bræos 151
Palestinorum filium de remitten-
da arca 137
Palmeta præfissima apud Hiero-
chuntem 379
Pamphylum agnus cessit Alexan-
dro 56
panes apposi 67 & 76
Pappus Antiochus occiditur 622
Pappum uinterodes 621
apud Papyri Aristobulus Hyr-
canum Getam uincit 378
Parthenius ius 862
Parthi Antium in regnum redu-
cunt 397
Parthi regreant 496
Parthorum tra Iudeos bellū 613
Pascha 482
Pascha sciūm 75
Pascha inio 53

pastores Iudei 856
pastorum captiuorum gens. ibid.
pastorum ad Hierosolymam profe-
ctio 866
patris desiderium omnibus diuinitus
innatum 27
patris in se, liberos uxoremq; crude-
le facinus 619
Paulina à Decio Mundo suprata
498
peccatum Græcorum in rebus diuinis
892
pecunias fani Hierosolymitani Simo-
Apollonio indicat 898
Pedanius in equo Iddæum rapit 809
pedunculis infestatur Aegyptus 52
Pelusiū à Mithridate obsidetur 608
Peraie Nigri mors 751
peregrini in ciuitatē cur non admit-
tendi 893
Persarum religio ibid.
Persas Asiæ imperiū notos fecit 854
pestem, trium malorum optione da-
ta, David eligit 197
Petephres 32
Petephres coquorum præfectus 35
Petronius Caio scribit pro Iudeis
514 seipsum occidere debet 516
Petronius Vitellij successor 512
Petronij ad Iudeos oratio 514
Petronij pietas accepta Deo ibid.
Petronij ad Doritas epistola 540
Phacias 260
Phalegus Heberi F. 13
Phanes Samuelis F. pontifex consti-
tuitur 740
Phanuel quid 28
Pharao Hebræos dimittere recusat
51 (217)
Pharaones cur dicti Aegyptij reges
Pharaohes Aegyptiorum rex 50
& 14
Pharaohes Iosephū Aegypto præsi-
cit 36
Pharaohis somnium 35
Pharaohes Iosepho narrat somnia
sua. ibid.
Pharaohis erga fratres Iosephi libe-
ralitas 4
Pharan uallis 759
Phari descriptio 764
pharisei Alexandram seuire faciunt
373
Pharisei iungunt se Alexandræ do-
minationi 601
Pharisei Herodianos mulieres deci-
piunt 468
Pharisei occiduntur 469
Phariseorum placitis Iosephus ad-
dictus 563
Phariseorum secta 468. 469. 665
Pharmu-

INDEX

Pharmuthi mensis	53	Platonis leges	890	ti	817
Phasaelus & Hyrcanus à Paribis cō-		pœna in castrorū custodes apud Ro-		Pfontem Phanechus quid	36
prehenduntur	614	manos	795	Ptolimæus Septuaginta interpretes	
Phasaelus Felicem superat	612	pœnarum lex	104	dimittit	320
Phasaelus militibus præficitur	609	Polemon Ponti regulus	542	Ptolemæus uulneratus	351
Phasaelus Antipatri F. Hierosolymis		Polybius reprehensus	337	Ptolemæus Antiochenis persuadet,	
præficitur	387	Polycrates perstringitur	866	ut Demetriū regē admittat. ibid.	
Phasaeli mors	400.615	Pompeius arte castella occupat	379	Ptolemæus generum suum Simonem	
Phasaelo Salampsio nupta	502	Pompeius templum Hierosolymita-		occidit	360
Phaselos turris	777	num expugnat	380	Ptolemæus Lathuri humanæ carnes	
Pheles fratrem Aserymū interficit	858	Pompeius Hierosolymā obsidet	603	coquit	368
Pherecydes Syrius	851	Pompeius Aristobulum in custodiam		Ptolemæus Alexandram in matrimo-	
Pheroras uxorem repudiare negat		collocat. ibid.		nium ducit	385 & 607
469	636	Pompeius cum suis comitibus in tem-		Ptolemæus Menneus dynasta Chalci-	
Pheroras Salomen sororem accusat		plam ingreditur	604	dis.	385
Pheroræ uxor ueneficij accusatur		Pompeij res gestæ in Syria	381	Ptolemæus Philadelphus legē trans-	
470		Pompeij fuga in Epirum	385	ferri curat	877
Pheroræ mors	470 & 644	Pontificis uestitus	68 & 781	Ptolemæus Euergetes Syria potitur	
Phideas	277	Pontificis insula	69	ibidem.	
Phidias Atheniensis statuarius	522	pontificum enumeratio	277	Ptolemæus Physcon.	ibid.
Philadelphensium & Iudeorum dis-		pontificum successio	495	Ptolemæi mandatum de manumitten-	
sidium	544	Pontius Pilatus Grati successor	495	dis Iudeis	314
Philippus Amyntæ filius à Pausania		& 496		Ptolemæi literæ ad Eleazarum pon-	
cesus	527	porticum templi Iudæi incendit	810	tificem	315
Philippus & Archelaus falso accu-		Popedius Epicureus apud Caiū defer-		Ptolemæi liberalitas	316
santur	646	tur	523	Ptolemæi cum septuaginta senatori-	
Philippus Iacimi F. à Gamala disce-		populus seditionē mouet contra Ar-		bus congressus	318
dit	574	chelaum	481	Ptolemæi responsio ad Oniam	348
Philippi Herodis fratris mors	501	Porcius Festus Felicis successor	556	donarie	316
Philippio Alexandram in matrimo-		Præcepta decem Moyses ad populū		Ptolemæi humanitas	863
nium ducit	385	portat	63	Ptolemæi Lathuri de Alexandro ui-	
Phineas sacre pecuniæ custos com-		prelium natale	730	storia	368 & inde.
prehenditur	822	prelium Zeotarū cum Simone	759	Ptolemæi crudelitas	596
Phinees Zambriam interficit	94	principis sacrificia	74	Ptolemaidis descriptio	667
Phinees rigidus iusticiæ propugna-		principem ornat clementia	40	Ptolemaidē occupat Alexander Am-	
tor	910	principum libationes	73	tiocbi Epiphanis F.	345
Phinees legati oratio de ara ad		principum successiones à Ionatha us-		Pudens duello uincitur	810
Transiordanenses	116	que ad Aristobulum	595	pueri Iudaici astutia	819
Phinees Elis pontificis filius	134	pro Speculatoribus regni, Iosephi fra-		pueri Hebræorū mares necantur	44
Phœbus occiditur	693	tres comprehensi	37	puerorum educatio	889
Phœnicum mercaturæ	854	primogeniti Ius Esau Iacobō uendit		puerperarum lex	77
Phœnicum annales	861	prodigalitas Agrippæ	504 (29	pugna inter Iudeos & Sabiniānos	
Phraataces parricida	496	prodigium	259	656	
Phraatis mors.	ibid.	prodigia excidium Hierosolymita-		pugna intestina azymorū dieb.	773
Phanasus pontifex constituitur	559	num præcedentia	817	putei Isaci	22
Phruræa festa	308	progenies Herodis	467 & 502	Puteoli	511
Phygmalion	858	prouidentia diuina	34 & 502	Pyrgum Stratonis Herodes instau-	
Pilatus Caesaris imagines Hierosoly-		proficiscendi lex	78	rat	628
mis statuit	497	proles à Deo Abramo promissa	16	Pythagoras	851 & 861
Pilatus à Iudeis accusatur	499	Protus Bernices Agrippæ matris li-		Pythæus occiditur	607
Pilatus imagines Caesaris Hierosoly-		bertus	504		
mam introducit	666	prudenciam aduersarii fortune nos-			
Pilati regimen	665	succumbere	32		
Pincernæ somnium interpretatur Io-		per Prudentiam affectibus imperat			
sephus	34	ratio	896		
Pisistratus	851 (34	Psephina turris	777		
Pistorum præpositus cruci affigitur		Pseudalexander	490 & 491		
Placidi impetus cōtra Iotapatā	708	Pseudopropheta prophetam decipit			
Placidi astutia	734	224			
plagæ Aegiptiacæ	52.53	Pseudopropheta Aegyptius	673		
plagij & furti lex	103	pseudopropheta à tyrannis suborna-			

Q Vadratus Syriæ præses 552
 Querela septem annorum Iesu
 Ahani F. 817
 Quinquagesima sacrificium 75
 Quinquennales ludos Herodes cele-
 brat 447
 Quintilius torquetur 523
 Quintilius Varus 472
 Quirinius ad censendam Syriam &
 Iudeam mittitur à Cesare 493
 Rabatho

INDEX.

II 4 Saritas

INDEX.

Saritus & Amalecitas David infestat 164		tata 551	Sila in custodiam datur 541
saellium Cyri disputatio 290		seditio inter Samaritanos & Iudeos oritur 552	Sila militie regie magister ibid.
Satrapa vincitur 517		seditio inter pontifices & sacerdotes 556.	Silanus Syriae praeses 497
Saturninus 457		inter Iudeos & Syros. ibid.	Silo largitione corruptus 403
Saturninus Syriae praeses 461. 466		seditio triplex apud Hierosolimam 768	Simco et Leuis in Sicinitas seuiunt 28
Saturnini de libertate oratio 531		seditionum causas ex contubernalium nasci malicia 633	Simcon Iacobi F. 897
Saulus patris asinas querit 140		seditionum causas ex contubernalium nasci malicia 633	Simconiorum fors 114
Saulus in regnum inauguratur 141		Seianus occiditur 507	Simon frater Iude Maccabaei hostes vincit 336
Saulus aduersarios ulcisci recusat 143		Seiani in Tiberium coniuratio 506	Simon populo operam suam pollicetur 357
Saulus iterum rex ungitur ibid.		Selefmus 259	Simon monumenta construit 358
Saulus capto Agago parcit 148		Seleucia 520	Simon Bethsura potitur 354
Saulus a Samuele reprehensus 149		Seleucus 370	Simon cum Antiocho Pio foedus init 359
Saulus Davidis cantu mitigatus 151		Seleucus Nicanor Iudeos honorat 320	Triphonem oppugnat ibid.
Saulus in Dauidem odium concipit 152		Seleucus Nicanor Asiae rex 898	Simon a genere suo Ptolemeo occisus 360
Saulus mortem callide molitur 153		Selus 13	Simon Boethi Alexandrini F. pontifex seu declaratatur 431
Saulus uaticinatur 155		Semei ueniam dat David 192	Simon seruus diadema sibi imponit 487
Saulus Ionathae irascitur 156		Semei mors 205	Simon Camithi F. pontifex 495
Saulus sacerdotes necat 158		Semeis Dauidi conuiciatur 187	Simon Iude Galilei F. cruci affigitur 551
Saulus de suorum in Dauidem fide expostulat ibidem.		Senabarus 15	Simon Agrippam absentem criminatur 542
Saulus in spelunca incidit in Dauidem 160		senatus habetur post mortem Caij 531	Simon Psellus Iosephi atauus 562
Saulus Dauidem persequitur ibid.		senatus ad Claudium legatio 535	Simon Gerasenus nouae conspirationis princeps 659
Sauli uictoria contra Amalecitas 147		inter Senatum & plebem dissidium 537	Simon somnium Archelai interpretatur 661
Sauli laudes 166		Sepphoris incenditur 658	Simon Galileus 662
Sauli mors 168		Sepphoris a Iosepho recuperatur 700	Simone Giora F. Roman. inuadit 693
deploratur a Dauide 169		Sepphoritis auxilium a regibus missum 706	Simon a Hierosolymitanis recipitur 762
a Saulo Ammanite uicti 143		Septuaginta Legem in Graecum transferunt 319	Simon Arimi F. 782
a Saulo migrat nomen ad Dauidem 150		Septuaginta interpretes a Ptolemeo dimittuntur 320	Simon uinctus Caesari offertur 828
Scaurus cum Areta foedus ferit 381		sepulchrum Dauidis spoliatum 450	Simon ab Apollonio Hierosolymitanis fani pecunias indicat 898
Scaurus muneribus ab Aristobulo corrumpitur 602		Seipulchrum Memnonis 667	Simeonis natiuitas 26
Scipionis in Syriam aduentus 385		sepulturae punitorum, lex 103	Simonis gesta 359 & 595
scriptorum apud Graecos discrepantia 851		Serugus 13	Simonis interitus 360. 689
Scythae 854		seruitus an improbitatis signum 883	Simonis Giora tyrannis 701
Scytharum religio 893		seruitutis lex 103	Simonis uxorem Zelote rapit 760
Scythopolis 726		Setho Danai nomen inditum 866	Simoneis gesta contra Zelotas 761. 762
Scythopolis instaurata 382		Sethostis 857	Simonis insania 761
Scythopolitarum in Iudeos crudelitas 564		Siba herum apud Dauidem calumniatur 187	Simonis in Iosephi patrem captum crudelitas 798
Sebasteni in defunctum Agrippam ingrati 543		Sica 556	Simonis in Matthia crudelitas ibid.
secta Phariseorum 468. 469		Sicarij ibidem.	Simonis & Ioannis crudelitas 793
secta Iudeorum 355		Sicariorum duricia in tormentis perferendis 847	Simoni pontificatus a Iudeis delatus 357
& 494		Sichemis Emmoris regis F. 28	Sinai montis descriptio 49
Sedecias captus poenas luit 276		Sicinitas ulciscitur Abimelechus 127	Sobachis egregium facinus 195
Sedecias a falsis uatibus decipitur 273		Sicymitarum gens interempta 897	Socratis mors 893
sedigitum uincit Ionathas 195			Sodome exitium 17
seditio contra Moysen 79			Sodomitarum bellum cum Assyrijs 15
seditio per Corem & plebem aduersus Moysen excitata 83			Sodomitica terra 658
seditio inter Israelitas, ob reuocatum a Iudeis Dauidem 193			Sohemus arcanum effudit apud Marammen 423
seditio populi contra Archelau 481			Solomon uiuente David regnum assumptatur 200
seditio Iudeorum contra Sabinum 485			Solomo
seditio contra Pontium Pilatum 497			
seditio Graecorum & Iudeorum 512			
seditio ob militis obscenitatem excitata			

I N D E X.

Solomo à Deo sapientiam petit 206	Syrorum & Iudeorum seditio 673	Tharbis Aethiopum regis filia 48
Solomo litat 214 multitudinem commonescit ibid. regiā extruit 215 Iromum remuneratur 216	T	Thargalus 15
Solomolromi enigmata explicat ibi.	T Abernaculum per Moysen in terra deserta factum 65. 66	Tharrus Abramipater 13
Solomo urbes condit 217	tabernaculi allegoria 70	Thaumas ⁹ seru ⁹ manumittitur 507
Solomo degenerat uictus amoribus 221	tabernaculi opifices 71	theatru Beryti Agrippa extruit 542
Solomonis diuinum iudicium 206	tabernaculi dedicatio ibid.	theatrum Berytium exornat 558
praefecti 207 sapientia ibidem.	tabernaculorum festa 75	Theglaphalassar Assyriae rex 260
scripta 208 incantationes ibid.	talionis lex 103	Themanus 19
literae ad Iromum ibid. operarij ad templi structuram 209	Taricheae à Tito capiuntur 729	Theodectes poeta 320
Solomonis precatio in dedicatione templi 213	Tarichearum situs & munitio 726	Theodecti poeta uisus restituitur ibi.
Solomonis classis 218	obsidio ibidem.	Theophrastus 861
Solomonis opes & fama 220	Tarichearum excidium 730	Theophilus potifex constituitur 502
Solomonis cum Iromo Tyrriorum re ge amicitia 857	temperantia quid 897	Theopompus poeta 320
Solomonis enigmata 858	tempestas legislationē antegressa 63	Theopompus perstringitur 866
Solomonem Deus in somnis alloqui- tur 215	templum Hierosolymitanum incen- ditur 276	Theopompo poeta sana mens reddi- ta 320
Solomonē Propheta reprehēdit 221	templum Hierosolymitanum spolia- tum 330	Thennus Romanorum legatus 877
à Solomone templum Hierosolymi- tanum conditum 208 & 875	templum ab Onia edificatum 348	Thennusa Phraatis Parthorum regis concubina 496
Solymi montes 862	templū Hierosolymitanū capitū 380	Theudas falsus uates 551
somnium Iacobi de scals 24	templum nouum Hierosolymis He- rodes edificat 436	Theudio 471
somnium Glaphyre 661	templum Hierosolymitanū cadibus pollutum 768	Thmosis 856
Archelai ibidem.	templum à Solomone edificatū 775	Thobalus 861
somnium captiuorum Iosephus in- terpretatur 34	templū inuito Tito incenditur 815	Thobie filij Hierosolymis expellun- tur 594
Sos quid Sacra lingua significet 856	templum Oniae clausum 848	Tholomaeus latronū princeps 545
spadonum lex 104	templum Hierosolymitanum quādo extructum 859	Thracas 854
spasini castrum 546	templi dedicatio 212	Thucydides à quibusdam mendacij accusatur 851
spurius filius Davidis moritur 182	templi Hierosolymitani septum ibid.	Thummosis 856
statuas imperatoribus Iudei cur non ponant 879	à Templi edificatione prohibentur Iudei 288	Tiberiadis deditio 726
stola sacerdotalis 545	templi instauratio 293	Tiberiadem condit Herodes 496
Strabonis loc ⁹ 378 & 384 & 409	templi Garizeti asylum 312	Tiberias penē direpta 586
Strabonis locus de Iudaeis 384	templi porticu Iudei incendunt 810	Tiberias à Ioseph. recuperatur 700
Stratonice superstitio 865	circa Templum sacrilegium 800	Tiberiensis lacus 756
Stratonis turris 543	de Templo construendo à Salomone, Davidis concio 201	Tiberius Mathematicorum studiosus 509 Caio sibi successuro prece- pta dat ibid.
Stratonis pyrgum Herodes instau- rat 628	templo instaurato sacrificatur 295	Tiberius Alexander 551
ad Stuprum Cleopatra sollicitat He- rodem 416	de Templo Hierosolymitano oracu- lum, si quadratum fieret 818	Tiberij tarditas 505
Sudeas 277	tenebris infestatur Aegyptus 53	Tiberij morbus 508
superbia Caij 667	terminorum lex 99	Tiberij mors 509
Susacius Aegyptiorum rex 226	Terebinthus arbor 760	Tiggilius 758
Syenna puteus Isaci 22	Tero miles Herodē liberē reprehēdit 464 & Trypho torquētur ibid. τιροπολη 378	ad Tigranē Iudei legatos mittit 374
Sylleus Arabs 169	terramotus in Iudaea 417 & 625	Timeus 851
Sylleus Arabs Salomen adamat 453	testamentum Herodis à Cesare con- firmatum 490	Timeus perstringitur 866
Sylleus Herodem accusat apud Ce- sarem 458	testimoniorum lex 99	Timidius Popedium apud Caium de- fert 523
Sylleum prodij Fabatus 644	Tethmosis 866	Timius Cyprius Alexandram Pha- sacli F. ducit 503.
Symborus 15	Thadamora urbs à Solomone con- dita 217	Timotheani à Iuda Maccabeo uin- cuntur 336
Syria uniuersa rapinis uastata ibid.	Thenas Amathenorum rex cum Da- uide amicitiam facit 178	Tirathaba uicius 499.
Syrie rex Israelitas infestat 255	Thales 851	Tiro miles 641
Syri ab Israelitarum iuuenibus uicti 236	Thamar à fratre stuprata 183	Titus Iapham capit 718
Syri Panico terrore fugati 247	Tharabasa 377	Titus suos cohortatur 727
		Titus Giscalam subigere passione cu- pit 736
		Titus Ioannē Leuiae F. psequitur 737
		Tuus contra Iudeos à patre mittitur 767
		Titus

I N D E X.

Titus ad uallem Sauli castra locat 771	turres fortunæ sue monumentū re- linquit Titus 824	Vienna urbs Gallie 504	
Titus explorator Hierosolymæ pe- riclitatur 771	Tyrannus Herodis satellites 459	uini uires 290	
Titus totam legionem periculo bis li- berat 773	Tyriorum annales 857	uir fortis 733	
Titus milites suos corripit 774	Tyrum Nabuchodonosorus obsidet 861	uiri illustres 883	
Titus ad moenia castra ponit. ibid.	V		
Titus ludæorum insidias ulciscitur 775	V Alerius Gratus 495	uirga Moysis 50 & 51	
Titus iudeum crucifigi iubet 784	Vallis, locus humane habitatio- ni parum aptus 79	Vitellius Syriæ præses 437 et 499	
Titus murum capit 787	Vallis Saul uicus 771	Vitellij interitus 767	
Titus militibus castigatis animū ad- dit 796	Varus Sabino suppetias fert 488	ulceribus & grandine infestatur Ae- gyptus 52	
Titus templum interius afficit 815	Varus 70 uiros nobiles interficit 690	Vologesus Izatæ bellum infert 550	
Titus fugientes iudeos suscipit 822	Vaste regina à rege repudiata 301	Vologesus Tito auream coronā mit- tit 831	
Titus sacra pro uictoria celebrat 826	uaticinium Iesu 106	Volumnius 457	
Titus prædam militibus distribuit. ibidem.	uaticinium Iosephi de Vespasiano et Tito 723 de tota Iotapata & seipso 724	Volumnius Syriæ præses 461	
Titus Antiochenus petitionibus ni- hil indulget 832	uaticinia de Reipub. Iudaicæ euer- sione 807	uoluptas 896	
Titi clementia 723	uiri nobiles & pontifices ad Roma- nos confugiunt ibid.	uoluptatem antecedit cupiditas 896	
Titi fortitudo animi 728	uelum Babylonium 780	urbis sacræ lex 98	
Titi uaria consilia 796	ueneficij lex 104	urbes in honorem Caesaris conditæ 495	
Titi pietas 797	uenenum Herodi paratum 644	Vrias 277	
& 813	Venerarum rerum lex 77	uxor Petephrys Iosephum de concu- bitu sollicitat 32 & 33	
Titi cohortatio ad milites 802	Ventidius contra Parthos mittitur 619	de Vxore ducenda defuncti fratris, lex 102	
Titi interpretis ad iudeos oratio 819	uerba Moysis nouissima 106	X	
Titi & Vespasiani triumphus cele- berrimus 833	ueritatis uires 291	X ant. icus mensis 53	
Trachonitis Herodi attribuitur 433	ueritatem à Grecis negligi 852	Xerxis literæ ad Esdras 296	
Trachonitarum defectio 456	Vespasianus Galileam inuadit 708	Z	
transfuge uiuisecti 799 auri ple- ni. ibid.	Vespasianus in planta uulneratur 715 Iotapatam oppugnat 714	Z Abulonitarum fors 114	
transfuga consilium dat Vespasia- no 719	Vespasianus Gamalam obsidet 732	de Zabido mendacium Apionis 882	
Transiordanensium super ara defen- sio 116	exercitum mœrentem consolatur 733	Zacharias interficitur 255 & 750	
Transiordanensibus à Naase bellum illatum 142	Vespasianus in Imperatorē eligitur 764	Zacharias Israelitarum rex occidi- tur 259	
Transiordanenses à Iesu dimissi 115	Vespasianus Iosephum captiuitate li- berat 765	Zacharias populum animat 294	
à Transiordanensibus ara extructa 115	Vespasianus rediens quomodo à Ro- manis exceptus 829	Zamaris iudeus Babylonicus 467	
tribus iudæe fors 114	Vespasiani ad Romanos oratio 751	Zambrias in Moysen rebellis 93	
tribuum decem translatio 263	Vespasiano dedunt sese Gadarenses 754	Zambrias à Phinice interfectus 94	
tristitia sequitur dolorem 896	uestes sacerdotum 212	Zareus Aethiopum rex ab Asano ui- ctus 229	
Trogodytarum gens 20	uestitus lex sexui 105	Zelotæ 740 & 840	
Tryphon Apamenus Demetrio bel- lum infert 353 Ionatham dolo capit 357	uestitus sacerdotis 68 pontificis. ibid.	Zelotæ Simonis uxore rapiunt 760	
tumultus in Syria exoritur 392	Vetexobra uicus 812	Zelotæ Simoni uxorem remittunt 761	
tumultus uadrij in iudæa 670	uictoria in quibus consistat 85	Zelotarum cum ciuibz pugna 742	
tumultus in iudæa sub Felice 672	uictoria Hebræorum, ductu Samue- lis 137	Zelotarum crudelitas 751	
turbæ in iudæa 486	uictoria Herodis de Arabibus 419	Zelotarū cum Simone præliū 759	
turbæ nouæ 558	uictoriæ lex 105	ad Zelotas concordie causa mittitur Ioannes Leuiæ F. 743	
		Zelotypiæ lex 77	
		Zenodorus 432	
		Zenodori mors 434	
		Zipheni produnt Dauidem 160	
		Zoara 377	
		Zoor 17	
		Zorobabelē dimittit Cyrus ad instau- randum farum 291	

F I N I S.

BASILEAE. EX OFFICINA FRO-
BENIANA, PER AMBROSIVM ET AV-
RELIVM FROBENIOS, FRATRES.

